National Library
Bibliothèque Nationale

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 2. SESTDIENA, 1981. GADA 10. JANVĀRIS 31. GADS

SATURDAY, JANUARY 10, 1981

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 75 centu

Vai Rēgens attaisnos cerības

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Daudziem pesimistiem par lielu pārsteigumu Jaunā gada sākums nebūt nav iezīmējies ar pārāk drūmas nākotnes izredzes krāsām. Politisko dekorāciju maiņa Vašingtonā risinās itin labā aizejošo aktieru — demokratu un skatuvei uznākšanai sagatavo republikāņu iecietīgā, gandrīz draudzīgā saskaņā. Varbūt ka tieši šajā fainomenā var saskatīt pirmos vaibstus amerikāņu tautas apņēmībā atgūt aizvadītos apmulsuma gados zaudēto prestižu un, pats galvenais, paļāvību saviem spēkiem.

Prezidenta Kārtera tradicionālais vēstījums kongresam šoreiz nebūs. Tā vietā prezidents televīzijas runu amerikāņu likumdevējiem apvienos ar savu atvadīšanos no amerikāņu tautas. Mēs nevaram zināt, cik žēlīgs būs vēstures spriedums par Kārtera valdīšanas četriem gadiem. Tajā pašā laikā ar amerikāņiem tik raksturīgo mentālitāti tautas vairākums necilā Džordžijas politiķa pagātnē izdarītās aplamības kā iekš-, tā ārpolitiskā laukā droši vien piedos un drīz vien aizmirsīs. Kārters varbūt tiešām neattaisnoja uz viņu liktās lielās cerības. Ja tā, tad vainīga viņa nelaimīgā tuvāko līdzstrādnieku izvēle, viņa nenoteiktība dzīves dārdzības apkarošanā un citās saimnieciskās un iekšpolitiskās problēmās, kā arī aplamie gājieni starptautiskā forumā.

Šķiet, ka Kārtera lielākā nelaime bija Dieva dotas tautas vadoņa dāvanu trūkums. Te gan jāpiezīmē, ka aizvadīto četru gadu politiskā autopsijā var viegli atrast arī amerikāņu tautas mentālitātes iespaidu šajā laika periodā. Rēgena pārsteidzoši lielā uzvara pagājušā gada novembrī apliecināja tautas vairākuma vēlēšanos uzticēt valsts vadību jaunam kapteinim, kas, tautas valodā runājot, varētu noslaucīt tāfeli un uzsākt pavisam jaunu spēli.

Neņemot vērā Rēgena gadu nastu, kā arī viņam piedēvēto ultrakonservātīvismu, kara kūdītāja un citas nepatiesas liberāļu preses radītas propagandas impresijas, tauta tomēr izšķīrās ne vien par Ronaldu Rēgenu, bet pēc ilgiem gadiem nodrošināja prezidentam republikāņu partijas vairākumu arī senātā. Tieši pēdējais faktors ir ļoti svarīgs, jo, opozicijai paturot savās rokās kongresu, daudzi jaunā prezidenta nodomi nebūtu īstenojami dzīvē.

Jaunā prezidenta panākumu noslēpums būs pareizi uzminēt tautas vairākuma vēlēšanos, sekot tās sirdspukstiem un domām un stāvēt galvas tiesu augstāk, lai to saredzētu un viņa balsi sadzirdētu, lai tautai rastos apziņa, ka tai tagad patiesi ir vadonis — ceļa rādītājs. Tas nebūt nenozīmē, ka prezidentam būtu jārada kādas ekstravagantas jaunas saimnieciskas vai ārpolitiskas doktrīnas. Tauta sekos tikai tam, ko tā savā apziņā vai zemapziņā ir lolojusi un pati labprātīgi akceptējusi.

Un tā īsts vadonis patiesībā ir tikai tautas sapņu tulks un viņas loloto cerību īstenotājs. Nevienu ideju, kam pretī nostātos tautas vairākums, nespētu īstenot visšarmantākais vai slīpētākais politiķis, kas savas godkārības vai politisku kombināciju rezultātā būtu iesēdies vadoņa krēslā. Ar šiem vārdiem es mēģinu definēt vadoņa nozīmi mūsu šī laika pasaulē. Varbūt ka teiktie vārdi būtu iegaumējami arī mūsu trimdas lielāko organizāciju vadoņiem, un tādējādi aiztaupītos viena otra lieka maldīšanās, nevajadzīgas kollīzijas un samulsuma radīšana plašākās sabiedrības aprindās.

Ronalda Rēgena pirmie trīs prezidentūras mēneši būs izšķirīgi viņa paša personiskām ambīcijām, kā arī amerikāņu tālākai nozīmei šajā tik daudziem nopietniem sarežģījumiem pilnajā vēstures posmā. Irānā turēto ķīlnieku problēmā Rēgens ir jau deklarējis atteikties no jebkādas tālākas piekāpības: „Šiem izspiedējiem un barbariem", nesen teica Rēgens, „ir jāraizējas daudz vairāk nekā mums." Kā par brīnumu pagājušā nedēļā Teherāna pēkšņi mainīja toni. Karstgalvju saukļi „Tiesāt amerikāņu spiegus!" ir apklusuši, un to vietā ministru prezidents Radžai paziņoja, ka pats ajatola Komeini vēlētos ķīlnieku lietu nokārtot.

Vēl jāpiebilst, ka pēc dažu ārzemju žurnālistu informācijas Komeini veselības stāvoklis esot tik tālu pasliktinājies, ka viņam tuvākā laikā būšot jādodas ārstēties uz Šveici vai Franciju. Tā ir interesanta ziņa, jo tieši Komeini esot prom, Irānā pa to laiku var notikt neticamas lietas. Šķiet, ka irāniešu politiķi un arī konservātīvā islāma garīdzniecība beidzot sākusi saprast, ka patiesās briesmas Irānai draud no Pad. savienības iespējamas invāzijas dēkas. Kremlis klusībā jau labu laiku atbalsta kurdu separātistus un ir ļoti aktīvs arī Balachistanā. Ja tur uzliesmotu atšķelšanās revolūcijas, tad Irāna būtu stratēģiski bīstami ievainota ziemeļrietumos un arī dienvidrietumu daļā. Te vēl jāpatur prātā ieilgušais militārais konflikts ar Iraku, kas prasa daudz līdzekļu un arī cilvēku upuru.

Ir dzirdēts, ka Rēgens varot uzstādīt arī Teherānai ultimātu; tādā gadījumā amerikāņu flote pilnīgi bloķētu svarīgos stratēģiskos jūras ceļus un droši vien, mīnējot Irānas ostas, pārtrauktu tur katru jūras transportu. Nesenā tautas aptaujā 75% amerikāņu izteicās pret jebkādu piekāpību darījumos ar Irānu. Patiesībā arī ķīlnieku politiskā nozīme pašā Irānā, šķiet, izplēnējusi. Bez šaubām, 53 amerikāņu ķīlnieku liktenis nav apskaužams, bet viņu dzīvībām tiešas briesmas nedraud. Varbūt ka Kārters Teherānas ķīlnieku lietu no prestižu skārēja nepatīkama oda aizvadītajā gadā bija izpūtis līdz ziloņa apmēram. Par to viņam jānes visa atbildība, tāpat kā viņš nevar izvairīties no atbildības par bijušā Irānas valdnieka šacha Palēvī pamešanu savam liktenim izšķirīgā brīdī.

(turpinājums 20. lp.)

Kanadas meži ziemas rotā.

Toronto DV eglītes vakarā Ziemsvētku vecītis (A. Sterns) priecājās par tikšanos ar trim vadītājiem sabiedriskiem darbiniekiem. Uzņēmumā viešņa DV CV priekšniece Austra Liepiņa, Kanadas valdes priekšsēdis Varimants Plūdons un Toronto nodaļas priekšnieks Zigurds Akots. Foto V. Plampe.

Vīru ansamblis KALVIS atkārto savu pagājušās vasaras programmu

Svētdien, 1981. gada 18. janvārī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas zālē Toronto.

Klavieru pavadījumi — Marģeris Kravis. ***Ieeja visiem $5.00.***

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1981. G. 10. JANVĀRIS NR. 2

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Smugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neiziietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājuma daļā $4.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Vecāki vēlāk rūgti nožēlo, ka nav veltījuši vairāk laika bērnu audzināšanai.
(Aktuālā patiesība.)

A. Sedasdēls

Trejos kaŗa mēteļos

Strēlniekus atceroties

Ar rēgainām sala naktīm un sniegputeņiem paužas kāds posms mūsu vēsturē, kuŗu nekad nedrīksŧam aizmirst — tā nozīmības dēļ. Šodien to vairs neskatām zibšņu dārdos, bet gan kā tālas un mierīgas rūsas plandīšanos pie apvāršņa. Kādreiz staltie un zaļokšņie strēlnieki — mūsu pirmie karotāji, nu jau gadu sniega krāsā, kas vēl dzīvajo vidū, jo lielu savējo pulku tie aizsūtījuši zemes tumsā... Laiks ir aizdimis gadu desmitiem, bet nav spējis dzēst to, kas asinīm un dzīvībām iecirsts tautas mūža gados.

Šodien viņi atkal nostājas mūsu skatam, apliecinādami un atgādinādami, ko tie darījuši savas zemes labā. Nošķirsim to mazāko daļu no viņiem, kuŗus aizrāva un vēlāk samala traģiskās revolūcijas mutulis. Palūkosimies to sejās, kas palika pie savas tēvzemes un tur cīņu laukos pierādīja savu varēšanu, kāpinātu līdz varonībai.

Vēl šodien varam apbrīnot šos brīvprātības uzplūdus, kuŗos tolaik metās tūkstošiem latviešu vīru un jaunekļu. Tur nebija tikai cīņas spars un apņemšanās padzīt ienaidnieku no dzimtās zemes, bet arī kāda sevī ieslēgta iecere par latviešu zemes pārvēršanu savā valstī.

Dzejnieks un rakstnieks Jānis Rainis tolaik rakstīja, ka ,,tauta, kuŗai ir savs nacionāls kaŗaspēks, ir jau ceļā uz patstāvību''. Tā domāja un ticēja visi tie, kuŗi stājās latviešu strēlnieku ierindā. Un tauta bija līdz ar viņiem.

Zibšņi metās debesīs no strēlnieku durkļu kustībām. Uguns mēlēm runāja Kurzeme un Vidzeme. No katras asins piles Nāves salā vai Tīreļpurvā izplauka zieds ar tēvzemes mīlestības smaržu. Mēs taču tolaik lepojāmies ar šo košumu, un to darīja arī tie, kas, no svešām zemēm un valstīm skatīdamies, pievērsa uzmanību un apbrīnu latviešu strēlnieku kaujas lauku darbam. Kas zina, varbūt vēl šodien Tīreļpurva un Ložmetējkalna dziļās zemes kārtās jaušamas strēlnieku asinis, un sīkšķiedrainās purva priedes savos zaru vainagos šūpo izbijušo kauju dunoņu. Tā latviešu strēlnieki pirmo kaŗa mēteli uzvilka un iznēsāja varonīgu cīņu gaitās uz pašu zemes.

Ieliesmojot Latvijas atbrīvošanas kaŗam un kaut cik jau izveidojoties noteiktām cīņu vienībām, simtiem bijušo strēlnieku virsnieku un instruktoru deva pamatus daudzām jaunās armijas vienībām. Tas bija neatsveŗams darbs ar lielu nacionālo pašapziņu. Daudzās vienībās, kuŗas piedalījās atbrīvošanas kaŗa cīņās, atkal redzam to pašu latviešu strēlnieku, kas sava strēlnieku pulka sastāvā bija ieguvis pieredzi cīņu posmā, nereti izpelnoties arī apbalvojumu ar Lāčplēša kaŗa ordeni. Tā latviešu strēlnieks pa otram lāgam bija uzvilcis kaŗa mēteli, iznēsājis to godam un slavai, varonīgi savā sirdī ietverdams Mātes Latvijas tēlu.

Bet tad strēlnieks uzvilka savu trešo kaŗavīra mēteli, kas ātri piesūcās ar Otrā pasaules kaŗa dūmaku, izrakstīts jauniem asins traipiem. Viņu mēs redzam latviešu leģiona vienībās, kuŗu uzdevums bija aizstāvēt savu zemi un tautas brīvību pret nežēlīgāko un briesmīgāko ienaidnieku austrumos, kuŗa asinskāre un neslāpējams nolūks iznīcināt mūsu valsti tālu pārsniedza jebkuŗas kaŗa šausmas, postu un terroru. Un atkal vecais latviešu strēlnieks, ar lielu kaujas pieredzi un pārdzīvojumiem, iekļāvās leģiona vienībās, vēlreiz iesviezdams savā mūžā kauju skaudro dunoņu.

Nu viņu palicis pavisam maz, šo mūsu sirmo kaŗotāju, kuŗus godam apmirdz vecāko veterānu slava. Ieklausīsimies viņu stāstos sirds dedzībā un paļāvībā, ar kādu tie šodien iznēsājuši trejus kaŗa mēteļus.

Viņu var droši un lepnumā uzsākt ceļu, ko tiem nospriedis Lielais Lēmējs, jo viņi ir darījuši daudz, cīnījušies varonīgi, lai zeme un tauta, kas nes Latvijas vārdu, reiz atkal celtos spožumā, ko izstaro brīvība un neatkarība.

Lasītāju Vēstules

VIENAS PASTMARKAS LIELĀ VĒRTĪBA

Ja spēj izdot 35 centus gaisa pastmarkas iegādei, tad nosūti brāļiem Tilgaļiem sveicienu viņu ieslodzījumu vietās pie Urāliem (tur janvāŗa vidējā temperātūra 17 gr. zem nulles) un Volgas, kur tie izcieš sodus par nacionālu uzdrīkstēšanos savā dzimtenē Latvijā.

Ar šiem izdotajiem grašiem un pāris sveicienu vārdiem šiem latviešu disidentiem mēs simboliski apliecinātu, ka neesam aizmirsuši mūsu Latviju un to mūsu tautas dzīvo daļu, kuŗai 1000 gadīgā prieka vēsts par ,,cilvēku labo prātu un mieru virs zemes'' jāpārdzīvo svešas iekaŗotāju tautas apspiestībā.

Saņēmējiem mūsu labdienas būs liela cilvēciska un nacionāla balva. Tām var būt arī zināma praktiska nozīme režīma atvieglināšanai. Ja vien savos gadmijas vēlējumos neiepīsim politiku un atturēsimies sūtīt kartītes ar reliģiskiem motīviem (tur, viņā pusē, smaga darba diena, jo reliģija drupina maskaviešu tirannijas pamatus), tad ir lielas cerības, ka brāļi mūsu labdienas klusā pateicībā arī saņems, ka viņi un viņu drosme, latviskā stāja nav aizmirsta.

Brāļu Tilgaļu adreses minētas LA 50/51 numurā — Raibā nedēļā.

Nekas nav nokavēts vai par vēlu, vajadzīga tikai apņemšanās gadmijas prieka ugunīs un kņadā brīdi piestāt un labā darbā atcerēties tos, kuŗiem trūkst tās brīvības un brīvu ļaužu tiesības, kādas vislielākā pārpilnībā ikviens no mums baudām šeit.

Vanagu Kārlis, ASV

ATPIRKŠANĀS NO APSVEIKUMIEM

Iemaksājot naudu par labu kādam fondam vai organizācijai, uzraksta čeku, ieliek vēstulē un iemet pasta kastītē. Tas ir īsi un labi, tiek ietaupīts laiks un arī nauda, bez tam jūsu vārdu iespiež avīzē labo pilsoņu sarakstā. Rakstot svētku apsveikumus, jūs pie katra sava paziņas vārda apstājaties un domās pie viņa aizejat. Daudzi no tiem ir cilvēki, kuŗus jūs neesat satikuši jau četrus gadu desmitus. Reizēm kartītes atnāk atpakaļ — nav vairs saņēmēja. Tie, kas atpērkas no apsveikumiem, izkārto svētku lietas ērti un paši sev patīkami.

Dr. J. Karols

VĒSTURISKAS PATIESĪBAS LABAD

Presē parādījušies raksti par Atsevišķās studentu rotas dibināšanu un tās sastāvu, kuŗi pilnībā neapgaismo patiesos apstākļus, tāpēc sniedzu autentiskas ziņas.

Studentu rotas dibināšanas diena ir 1918. gada 20. decembris, kad apsardzības ministrs J. Zālītis ar pavēli apstiprināja rotu un par tās komandieri iecēla kapt. Nikolaju Grundmani.

Atsevišķās studentu rotas vienīgie dibinātāji ir: Selonija ar 53 locekļiem un Talavija ar 45 locekļiem.

Dibinātājiem pievienojās liela grupa nacionāli domājošu latviešu patriotu, cīnītāji un skolnieki — kopā 103 locekļi, bez tam Frat. Lettica — 9 locekļi, Lettonia — 5 locekļi, Lettgallia — 1 loceklis.

Tādējādi Atsevišķās studentu rotas galīgais sastāvs bija 216 locekļu.

Mans lūgums latviešu presei: nākotnē ievērot augstāk citētos Atsevišķās studentu rotas dibinātāju vārdus un to devumu, kā arī nosaukumus un to devumus no tām vienībām, kas dibinātājiem vēlāk pievienojās. Ar to būtu pakalpots tagadējiem un arī varbūtējiem vēsturniekiem nākotnē.

Pēters Ikšels
Atsev. studentu rotas virsleitnants

ĒRTI UN IZDEVĪGI

Diemžēl, gadu tecējumā daudziem pie durvīm sāk klauvēt vientulība. Tā var izvērsties par ļaunai slimībai līdzīgu kaiti.

Tieši šajā zemē pat bagāti bērni ieliek savu veco tēvu vai māti ,,apzeltītā nabagu mājā''. Ērti un izdevīgi. Sirdsapziņa? Kas tas par putnu? Vecāku nestie upuri ir aizmirsti. Vismaz Ziemsvētkos šie bērni taču atceras savus veco ļaužu mītnē nīkstošos vecākus ar skaistu apsveikuma kartīti vai labākā gadījumā pat ar dāvanu. Ērtības dēļ ielikt veco tēvu senioru vientulības ellē — veco ļaužu mītnē — ir tas pats kā mūsu tautas pasakās pieminētā ļaunu dēlu izdarība — ielikt tēvu ragaviņās, aizvest uz mežu un tur pamest! Tikai pastarītim sirds iežēlojās. Paldies Dievam, arī pastariši šodien šur tur vēl eksistē.

Anna M. Toronto

Par kristieti nevar piedzimt

BAZNĪCAS GADA GRĀMATA 1981. G. LATVIJAS EV.-LUT. BAZNĪCAS VIRSVALDES IZDEVUMS, 222 LP.

Jaunajā Baznīcas gada grāmatā ievietoti garīgie un laicīgie raksti, dzejoļi, pārskati, mācītāju un draudžu darbinieku adreses, daudzi attēli, arī mirušo mācītāju nekrologi.

Archibīskaps A. Lūsis rakstā ,,Plūdi un atplūdi'' norāda, ka Amerikā ar televīzijas un radio palīdzību smaidīgi sludinātāji cilvēkiem cenšas piedāvāt dažādus brīnumus, kā dziedināt fiziskās kaites — aizvest vēstules uz Jeruzālemi, lai nolasītu Kristus kapa vietas tuvumā vai kādā citā vietā, kur Pestītājs bijis. Tas liecina, ka zudusi svētuma izmaņa. Nevaram zināt, vai mūsu baznīca svešumā jāvērtē kā plūdi vai atplūdi.

Māc Ž. Kristbergs apskata kristieša apzīmējumus Vebstera vārdnīcā un secina, ka par kristieti nevar piedzimt, par tādu jākļūst. Dažās latviešu draudzēs esot ieviesies paradums dievkalpojumu noturēt tikai tad, ja ir kaut kas atzīmējams, kā gada svētki, eglīte, kāda jubileja, skolas izlaidums, bazārs. Dieva pagodināšana, pielūgšana, Viņa vārda klausīšanās un slavēšana neliekas pietiekami nozīmīga. Vecākiem ar bērniem mājā jārunā par baznīcu un ticības lietām. Kristietis šai laicīgajā pasaulē nedrīkst būt vienaldzīgs, vienīgi Kristus var būt mūsu nākotne.

Laicīgajā daļā Arnolds Apse turpina 1976. gadā iesākto stāstu par kapteini, šoreiz par viņa pēdējo braucienu, kad kapteiņa dzīves likumu grāmata aizveŗas Ziemeļjūrā.

Oskara Kalēja stāstā aprakstīts zēna Andrieva brauciens no Čanas ciema aiz Urāliem uz tēvzemi, kur zēns nosvētī Ziemas svētkus ne vairs pie pašu lietām tauku svecēm, bet no svešuma atsūtītām svecītēm. No dzejoļiem jāatzīmē A. Araida septiņi darbi. Dzejoļi ir brīvā pantmērā, doma izteikta īsi un koncentrēti, neparasti spēcīgi. Neliekas, ka autors būtu gadījuma dzejnieks, kas dažreiz uzraksta garīga satura dzejojumus. Piemēram, izteiksmīgi pateikts: ,,Tūkstoši gadu / Dieva rokā / Ir kā puteklis / Mēteļa krokā.'' Dažiem no šiem dzejoļiem nav virsraksta, bet ikviena rinda liecina par dzejnieka dāvanām. Izteiksmīgi arī Arnolda Apses divi dzejoļi.

Vērtīgs ir māc. E. Ķiploka raksts par luterāņu draudzēm Latgalē, kur daudz baznīcu un citi attēli. Tam pievienots Latgales prāvesta iecirkņa draudzes pēc 1944. gada saraksta. Ievietoti vēl daži citi raksti par garīgiem tematiem. Atrodami atsevišķi pārskati par latviešu luterāņu draudzēm pa dažādām zemēm. LELBA pārskats ietveŗ Kanadu un ASV, kur ir vairākas tabulas un attēli. Visur līdzīga aina: draudzes locekļu skaits mazinās, bet ienākumi pieauguši. Atsevišķs raksts par apgāda darbību.

Īpatnējs ir ziņojums no Zviedrijas. Pēdējā daļā atzīmēts, ka nevaram no sava redzes aploka izslēgt mūsu baznīcas pašreizējo daļu dzimtenē — Padomju Latvijā (parasti sakām okupētajā Latvijā). Svešumā ir baznīcas mazākā daļa, kas vairāk brīva, dzimtenē lielākā daļa, kas apspiesta. Jādomā par kādreizējo apvienošanos starp šejienes atlikumu un Latvijas kodolu. No pēdējā laikā brīvībā izkļuvušiem latviešiem dzirdami pārmetumi, ka luterāņu baznīca Latvijā dodot meslus un vieglāk pakļaujoties komūnistiskās varas spiedieniem nekā katoļu baznīca un baptistu draudzes, tādēļ tai mazāks atbalsts latviešu tautā. No šejienes varam palīdzēt tikai ar brīvās pasaules domas pastiprināšanu.

Gada grāmatā lietota forma ,,Toronta'', kas ir labāks latviešu valodas apzīmējums par biežāk lietoto nosaukumu ,,Toronto'', kam nav latviešu valodas lokāmās galotnes. Liekas tomēr, ka vēl tāls ceļš ejams, līdz tiksim pie vienveidīgas latviešu valodas rakstības. Šinī un dažos citos izdevumos parādās vārdi, kur lietots ,,o'' ar svītriņu vai gaŗumzīmi. Latviešu rakstu valodā, vismaz tajā, ko lietoja Latvijas neatkarības laikā, tāda burta nav. Ievietotie raksti ar labu latviešu valodu, daži uzņēmumu attēli nav izdevušies, liekas, no fotografijām krāsās.

V. Irbe

Arnolds Apse

BALĀDE PAR MILZI

Zvejnieki nebrauc vairs jūrā,
kuģi atgriežas ostā.
Cilvēki lietuvju, latvju un igauņu zemē
klusē un bijīgi skatās uz Baltijas jūŗu.
Kas tas var būt?
Jūŗā milzīgs kā visaugstākais kalns
— ar galvu, rokām un kājām kā cilvēks —
balts miglas tēls stāv.
Pūš spēcīgs ziemeļu vējš,
bet milzis nemaina veidu.

Ilgi, ilgi stāv milzis.
Cik dienas, cik naktis —
kas to vairs zina?
Jeb tie bija gadi?

Kādudien pēkšņi milzis sāk runāt,
balss dārd kā pērkons,
un vārdiem ir divkārša atbalss.
Lietuvju, latvju un igauņu kalni
paceļ galvas un klausās,
Staburags izkāpj no Daugavas dzelmes,
nokrata dūņas un klausās,
vīri un sievas arklus un fabrikas pamet,
skatās uz milzi un klausās:
— Es neesmu miglas tēls! —
Atbalss: ... miglas tēls! ... miglastēls!
— Es esmu Baltijas jūŗas gars! —
Atbalss: ... jūŗas gars! ... jūŗasgars!
— Ļaujat man izaugt par vīru! —
Atbalss: ... izaugt par vīru! ... par vīru!
— Tad es izkāpšu krastā,
sist tos, kas tagad sit mūs! —
Atbalss: ... kas tagad sit mūs! ... tagad sit mūs!
— Jau no maniem soļiem
tie aizbēgs uz savām tundrām un taigām! —
Atbalss: ... tundrām un taigām! ... taigām!
— Tur tos ķīnieši gaidīs
un paņems par vergiem! —
Atbalss: ... paņems par vergiem! ... par vergiem!

Zvejnieki atkal brauc jūŗā.
Lietuvju, latvju un igauņu vīri
aiziet uz fabrikām, aiziet pie arkliem —
paceltām galvām

Skaista dāvana latviešu kultūras saglabāšanai.

Iznākusi dainu izlase
,,TRĪS ZIEDOŠIE KOKI''

Kr. Puriņa sakārtojums. Mākslinieka Ed. Dzeņa vāks un ilustrācijas. Apgāds Latvis.

Grāmatas cena $10.00 (Kanadas dol.)
$8.00 (ASV dol.)

Dabūjama grāmatnīcās, vai:
Kr. Puriņš, R.R. 2, Norval, Ont. L0P 1K0.

Pasūtot maksājumiem lietot bankas, vai pasta naudas pārvedumus (money order) un pievienot pārsūtīšanas izdevumiem $1.—.

Lūdzu man piesūtīt.....eksemplāru(s)—**,,TRĪS ZIEDOŠIE KOKI''**.

Uzvārds, vārds .....
.....
Adrese .....
.....
.....
Pievienoju $ .....

Mūsu ievērojamais pianists Andžejs Ozoliņš pirms došanās uz Eiropu 18. janvārī koncertēs St. Pēterburgas latviešiem Floridā.

In vino veritas

EDGARS ŽUBECKIS — VĪNI. VALTERA ZIEDIŅA IZDEVUMS, TORONTO 1979. G.

Mūsu grāmatniecība trimdā var lepoties ar labu skaitu grezniem, mākslinieciski gaumīgi veidotiem izdevumiem, kuŗos rakstnieka vai dzejnieka radītais vārds kā rets dārgums tiek ieguldīts gleznainā ietvarā, lai tie viens otru atblāzmotu savā mirdzēšanā. No apgādiem, kas prot iekārdināt un reizē lutināt izmeklētu grāmatu cienītājus, kā viens no vērienīgākajiem jāmin Valtera Ziediņa, Kanadā. Viņa personīgā pieeja, izraugoties autorus, pieaicinot māksliniekus—grāmatu daiļotājus, tāpat izvēloties izdevuma materiālo pusi — papīra šķirni, iesējuma veidu — sagādājusi apgādam labu skaņu. Savu pasākto grāmatnieka tradiciju turpinot, Valters Ziediņš nesen laidis klajā Edgara Žubecka ilgu gadu pētījumu kodolu Vīni, kuŗam, līdzīgi šīm apbūrēju sulām un to dzirkstīgumam, ievada eseju rakstījusi Ingrida Vīksna, bet māksliniecisko apdari veicis Ēriks Dzenis. Grāmatas pamatkrāsās izteiktas vīnu toņu variācijas no sarkanā līdz baltam. To iesāk esejistes izvēlētās Ērika Ādamsona dzejas vārdi:

Pie mana krusttēva reiz bijām
Pirms daudziem gadiem viesos mēs —
Viņš deva gaišu jāņogvīnu
Mums zilās māla krūzītēs.

Viņš stāstīja par pirmo mīlu
Un kļuva sapņains drīz un kluss,
Un tad mēs manījām ka krusttēvs
No vīna reibis, maigi dus.

Ka rakstnieka un dzejnieka radošai spalvai bieži vien tuvu atradusies vīna glāze, to savās graciozi uzrakstītās rindās atklāj Ingrida Vīksna, sniedzot ieskatu pārdzīvojumu pasaulē, kur vīna skurbē saviļņotās jūtas ne brīdi nekļūst smagnējas vai pat vulgāras, bet paturot savu no ikdienas palēcīgā pievilkšanas spēka atbrīvoto vieglumu, pārtop par daiļradei labestīgām zvaigznēm.

Grāmatas autors Edgars Žubeckis, kas savas vīna pētnieka gaitas sācis jau Latvijas universitātē, izmantojis plašu literatūras klāstu, izvadā lasītāju cauri turpat divpadsmit tūkstoš gadu gaŗai laika telpai, stāstot par vīna darināšanu un vēsturisko vidi, kas to veicinājusi vai kavējusi. Tā grāmata kļūst par cilvēces attīstības stigu, kas it kā vijas cauri auglīgiem vīna dārziem, ko kopušas cilvēka rokas un no kuŗiem tas guvis arvienu dzidrākas un tīrākas sulas. Neviena kaut cik nozīmīga zeme un tauta nav palikusi nepamanīta autora pētnieka acij un krietnai rakstītāja spalvai. Kopējais saucējs — vīns ir visas tās saliedējis zināmā vienotā kultūras rakstā, kas ietekmē arī šīsdienas individa esamību un atklāj reizē tos cilvēciskos bezdibeņus, ko katra nesātīga baudīšana izrauj mūsu ļikteņos. Protams, savā grāmatā autors nav aizmirsis arī to, kas noder modernam vīna darinātājam un cienītājam. Tāpat pievienots vērtīgs glosārijs un izsmeļošs literatūras saraksts.

Edgara Žubecka grāmatai ir visas tiesības atrasties mūsu vērtīgāko izdevumu plauktos. Tā palīdzēs arī dāvinātājiem viegli un kultūrāli atrisināt savas problēmas. Jāvēlas tikai, lai izdevējs skaisto grāmatu izvieto visiem tautiešiem pieejamos grāmatu galdos.

Jānis Gulbītis

Starp tuksnesi un Nīlu

ĒĢIPTES CEĻOJUMA PIEZĪMES

INDRA GUBIŅA

(8. turpinājums)

Tad tas ir cauri. Tagadne ar savu steigu, nakts aukstumu un izsalkumu dzen mūs uz autobusu. Tomēr ir grūti pārslēgties, priekšnesums laikam gan ikvienam, kas tādā veidā redzēja Karnaka templi, atstājis dziļu, vienreizēju pārdzīvojumu.

Pilsētas laukumā, kuŗā novietoti tūristu autobusi, pamatīga kņada. Vietējie par kaut ko priecājas: dzied, dejo, kamēr viecīgi pārdevēji skrien ar saviem suvenīriem tieši iekšā tūristos. Mēs meklējam savu autobusu, bet tas nemaz tik viegli nenākas. Burzma ir pamatīga, un mums bail nokavēties, jo tad varam nokavēt vilcienu, kuŗam jāatiet no stacijas jau desmitos.

Tiekam laikus gan uz autobusu, gan uz staciju. Kad tajā kopā ar pārējiem izkāpjam, redzam — ka vilciens jau stāv ar nepārprotamu zīmi, ka tas dodas uz Kairo. Gribam jau ar to pašu steigu kāpt vilcienā iekšā, taču Glena mūs attur, piesaka, lai gaidām un lai neviens viens pats nekur neiet. Pulksteņa rādītāji virzās uz priekšu. Ir jau 10. Mēs kļūstam nemierīgi, jo platforma tikpat kā tukša. Ko mēs gaidām, kāpēc nekāpjam vilcienā?

Kad dažas minūtes jau desmitiem pāri, atskan svilpe, un vilciens sāk lēni ripot. Tad jau ātrāk un kad pēdējais vagons ripo mums gaŗām, logos pamanām dažus mūsu grupas piederīgos, tie māj mums sveikas! Kas notika? Kāpēc mēs palikām? Nākamais vilciens taču iet tikai no rīta?

Tā kā bijām templī, nezinājām, ka uz Kairo mūsu grupa nebrauc visi kopā un ka šim vilcienam sekos nākošais, kas aties pēc kādas pusstundas. Kad nu to uzzinām, nomierināmies un sākam gaidīt. Vērojam pašus ēģiptiešus. No perona var redzēt kādu biroju, arī to, kā viņi strādā, un tas liek domāt, ka atkal esam atgājuši kādā citā laikā — vismaz pussimt gadu atpakaļ!

Dārdēdams pienāk atkal vilciens. Šo ceļošanas transporta daļu mūsu grupai kārto vietējā tūristu aģentūra, un tās pārstāvis, gaŗš ēģiptietis rietumnieciskās drēbēs, sauc un māj, lai dodamies viņam līdz, jo mums paredzētie guļamvagoni esot pašā vilciena galā. Viņš soļo neticamā ātrumā. Mēs jožam līdz kā nu kuŗais varam. Tālu aiz mums uz perona paliek daži mūsu grupas ļaudis, un pa lielo gabalu pat resnā Diana izskatās maza.

Nezinu kāpēc, bet mani pārņēmušas bailes. Liekas, gaŗkājainais ēģiptietis mūs visus aizvedīs kaut kur vilcienam gaŗām! Varbūt pirmītējās runas par tā sauktajiem faraonu lāstiem, Karnaka templa naksnīgā mistika vai vienkārši pārgurums rada manī gandrīz vai pāniku. Skrienu ēģiptietim līdz. Pa starpām visādi ratiņu stūmēji un pret stabiem tupoši arabi. Glena kaut kur pa vidu mēģina paātrināt attālākos palicējus. Perons liekas neticami gaŗš. Kad nu esam vagonu tuvumā, paliekam kā pret mūri. Glena iestājusies durvīs, vēl mazliet aizelsusies, bet ļoti noteikti un stingri saka: neviens nekāps iekšā, kamēr vagonos nebūs elektrības!

Nu tik mēs redzam, ka abi pēdējie vagoni ir neapgaismoti.

Aģents saka — ka mēs taču gulēšot, vilciens nevarot stāvēt un speciāli uz mums gaidīt. Bet Glena: nē, bez elektrības mēs nebraucam, un ja vagoni nebūs kārtībā, es jums nemaksāšu!

Ēģiptietim laikam ir skaidrs, ka ar Glenu nekādi joki nav. Nu viņš atkal cilpo pa peronu, sauc, māj, baŗas. Kādi paltrakaini vecīši apstājuši vagonu, rausta plecus. Viens iekāpis iekšpusē un klikšķina slēdžus, mēģinādams atdzīvināt aptumsušās spuldzes. Mēs visi stāvam. Patiesībā esam kā kaķi lēcienam gatavi, ar vienu aci skatīdamies uz vilciena galu, kur gar lokomotīvi dīdās kāds sarkancepurains vīrs. Laikam vajadzētu atskanēt tikai viņa svilpei, un mēs visi salēktu vagonos, vai nu ir elektrības vai nav. Gribam atpakaļ uz viesnīcu!

Uzdegas gaisma! Mēs metamies vagonos, bet Glena tomēr mūs attur: viņa vispirms pārbaudīšot, vai viss kārtībā. Protams, nav! Katrā kupejā paredzēta gulēšana diviem, bet augšstāva lāviņas nav sakārtotas. Glena ar gaŗo ēģiptieti atkal tielējas, tomēr pāris vīru atnāk un sakārto. Vilciens stāv. Visiem jāgaida, nekā nevar darīt!

Beidzot, liekas, ka viss kārtībā! Glena aģentam maksā, un mēs pa to laiku ieņemam savas kupejas. Tad durvis aizcērtas, un vilciens sāk ripot.

Sākumā vēl tāda vispārēja jezga, cits citu meklē, apjautājas, vai viss kārtībā, kā jūtas.

Tā kā par šejienes vilcienu tīrību — respektīvi — netīrību iepriekšējās tūrēs jau esam pārliecinājušās, pāris jaunākās meičas brīvprātīgi pieteicas izmazgāt labierīcības ar dezinfiktantiem, kuŗi Glenai līdz no Kairo.

Mēģinam iekārtoties naktsguļai. Esam ar Mirdzu vienojušās: es gulēšu augšas lāviņā. Durvis vēl visiem vaļā. Pamanām Dianu. Viņa smej: vai kāds tiešām domājot, ka viņa varētu gulēt augšā? Tā kā viņa kopā ar savu māti — diezgan pakaltušu, paveču sieviņu, kuŗai kāda nelaime ar kāju, divstāvīgā gulēšana radījusi problēmas. Diana mēģina sarunāt kādu citu, kas būtu ar mieru gulēt augšstāvā. Kad viņa pagājusi gaŗām, ieejam blakus kupejā paskatīties, kā kļūjas Laurai ar Veltu. Kopīgi pasmejamies, iedomājoties Dianu uz augšējās ne pārāk platās lāviņas. Te uzreiz atkal nodziest visas gaismas. Ap mums piķa tumsa. Kupejās atskan pārsteigumu un dusmu saucieni vai arī smiekli. Visi sprūk no savām kupejām ārā, taču gaitenī ir tikpat tumšs.

Šur tur sāk uzzibsnīt kabatas spuldzītes. Bet gaiteņa galā atskan spalgs spiedziens. Glena aizskrien skatīties, kas tur noticis. Izrādās, ka Diana iesprūdusi labierīcību durvīs, rāvusies ārā, vilciens kratījies un šī klupusi uz priekšu un uzkritusi virsū kaktā tupošam arabam. Tas pārbijies no Dianas apmēriem, bet Diana noskaitusies, ka tāds arabs vispār te tup, jo šie vagoni taču esot paredzēti tikai mūsu grupai! Bet vecītis tomēr stāsta, ka esot pavadonis, viņam esot mums jādod dvieļi, viņš te gaidot, kamēr mēs būšot nomierinājušies. Tas tomēr tik ātri nenotiek.

Veltai līdz kabatas spuldzīte. Viņa stāv pie durvīm tik ilgi, kamēr mēs abas ar Mirdzu esam gulēšanai kārtībā, tad palīdz apgulties Litai ar Veru, un tad viņas abas ar Lauru sakārtojas. Tomēr Velta ienāk pie mums vēlreiz: traki kratoties, vai augšā maz var nogulēt? Var, saku, lai kāpj droši! Ir jau neliela aizsargmaliņa, nenokritīs.

Vilciens kratās gan nejēdzīgi, un es vēl nosaku: ka tā svaidoties patiešām pēdējais vagons var aiziet pa gaisu, nevis palikt uz sliedēm!

Mēģinām gulēt. Šī taču ir 4. nakts kā neesam kaut cik kārtīgi gulējušas! Pamazām trokšņi ir aprimuši, bet vilciena zvārošanās patiešām rada bailes un arī sliktu dūšu. Nudien, izlēks no sliedēm!

Arī Mirdzai kļuvis nelabi. Viņa sagrābsta somu, kuŗā esot zāles. Ieņemam abas pa ripiņai. Minūtes maļas, vilciens kratās, bet miegs — kārotais miegs, bēg! Pēc brīža dzirdu, ka Mirdza vienmērīgi elpo. Aiz sienas iedudinās Velta un Laura. Tad viss apklust. Vilciena zvārošanās nemazinās, bet arī neiešūpo. Tā tas iet kādu laiku. Tad ir tādi kā grūdieni, bunkšķi, un vilciens samazina gaitu, līdz apstājas. Beidzot varēšu varbūt iemigt!

(turpinājums sekos)

Jauni autori

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

* Izvērtē
* Novērš valodas kļūdas
* Rediģē
* Sagatavo salikumu
* Iekārto manuskriptu iespiešanai
* Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:
Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave,
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

Pēdējās ardievas lielajam meistaram

Kad pirms pāris mēnešiem Toronto noskatījāmies Urša Uršteina 50 gadu skatuves darbības jubilejas izrādi „Divu kungu kalps", visi skatītāji apbrīnojām jaunekļīgo dzīves prieku un spara pilno galvenās lomas tēlotāju, un nekādi nevarējām iecērt, ka tam nupat apritēja 70 dzīves gadi. Dažiem no mums, kas bijām redzējuši šo lugu Ontario Stratfordā, bija jāatzīst, ka Uršteina režija, ietērps un tēlojums bija daudz pārāks par redzēto angļu versiju. Bija jūtams, ka latviešu uzvedumā darbojas liels sava darba meistars. Mēs bijām priecīgi un lepni, ka šāda personība ir mūsu teātŗa darbinieku vidū, un cerējām nākotnē redzēt vēl daudz uzvedumu Osvalda Uršteina režijā.

Lielais Likteņu Lēmējs tomēr bija nolicis citādi. 22. novembrī pie savas istabas loga Hanoveras viesnīcā, Vācijā, Osvalds pēkšņi saļima un mira ar sirdstrieku. Palika nepiepildīts nodoms jau savāktos materiālus sakopot grāmatā par latviešu Nacionālā teātŗa vēsturi, iecerētais darbs plašāk darboties par ceļojošo režisoru un daudzi citi plāni. Osvalda Uršteina aiziešana ir milzīgs zaudējums visai latviešu tautai, un sevišķi asi to izjuta viņa draugi un teātŗa darbinieki. Jau sākot ar 1927. gadu, kad Uršteins uzsāka teoloģijas studijas Latvijas universitātē un tūdaļ arī iestājās korporācijā Fraternitas Academica, viņš bija it kā divu kungu kalps. Viens no tiem bija teātris, bet otrs — konvents un draugi tajā. Viņa devums abiem bija liels, un ar savu dzīves gājumu viņš godam piepildīja savas korporācijas devīzes: „Tautai un tēvijai" un „Draugs dzīves labākais iegūvums". Arī trimdas laikā viņš daudz darīja abos virzienos. Kā trimdas pirmais Fraternitas Academica seniors viņš apzināja un vienoja dažādās zemēs izklīdušos akadēmiķus. Šo pašu darbu visu trimdas latviešu mērogā viņš darīja ar sava ceļojošā teātŗa izrādēm un jo sevišķi ar lielajiem dziesmu svētku uzvedumiem.

Kaut arī Osvalda Uršteina vairs nav mūsu vidū, viņa gars vēl joprojām ir dzīvs. Mēs nevarētu vairāk godināt viņa piemiņu kā apņemoties veicināt viņa dzīves mērķus — kalpot latviešu tautai, teātrim un draudzībai.

E. Pētersons

amber

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO

466-1514; 465-7902

BALTIJAS ☭ JŪRAS ☭ MEISTARSPIEGS

(3. turpinājums)

Starp citu Pontopidanam bija jāierīko slepeni mikrofoni Kopenhagenas ārzemnieku namā. Tur īsāku vai garāku laiku uzturējās gandrīz visi vācu politiskie bēgļi Dānijā. Kontinentālā radio sabiedrība bez grūtībām veica arī šo uzdevumu. Te vācu slepenais dienests dabūja zināt, ka no Libekas Kopenhagenā ieradies kādreizējais vācu sociāldemokrats Heinrichs Staus. Kanariss bija sacēlis trauksmi. Staus bija strādājis par zīmētāju Libekas „Dornier" lidmašīnu fabrikā. Staus Kopenhagenā iepazinās ar dažiem citiem vācu politiskiem bēgļiem. Tie teicās izpalīdzēt Stauam, ja viņš kādam dāņu laikrakstam sniegtu aprakstu par vācu jaunākajām kara lidmašīnām. Tā kā divi bēgļi viņam bija pazīstami un labi domu biedri jau no Libekas laikiem, tad viņš ne vien uzrakstīja sīku aprakstu, bet pēc atmiņas pievienoja arī lieliskus atsevišķo daļu uzmetumus. Dāņu laikrakstam domātais Staua raksts atklātībā nekad neparādījās. Par rakstu Staus saņēma pieklājīgu honorāru. Viņš nezināja, ka abi vācu politiskie bēgļi jau vairākus gadu no pasaules lāpītājiem sociāldemokratiem bija kļuvuši par akliem ieročiem čekista Volvebera spiegu tīklā. Kanarisa un Hartunga dusmām nebija robežu: admirāļa īpašs aģents ieradās Dānijā, lai Stauu nolaupītu vai nolikvidētu. Volvebers Stauu brīdināja. Nakts tumsā libekieti nogādāja Zviedrijā, kur par viņa tālāko likteni trūkst ziņu.

Bija pienācis 1939. gads. Kapteinis Plungs-Hartungs nervozēja. Vairāki viņa organizētās spiegu ķēdes locekļi bija izrādījušies par vājiem. Pontapidans ar abiem dāņu inženieriem bija apcietināti. Inspektors Kajs Jetsens un pļāpa Maksis Pelvins no Dāņu ārzemnieku komisijas atradās izmeklēšanas tiesneša rīcībā. Arī slepenpolicijas šefa Hansena liktenis karājās mata galā. Un visam tam vēl klāt nolādētie dāņu sociāldemokrati bija uzoduši, ka Hartunga aģenti Dānijas un Vācijas pierobežā uzpērk farmas. Tur labi apmācīti sapieri un spridzinātāji tēloja miermīlīgus zemniekus.

Arī dziedāšanas skolotāja Makša Voigta apcietināšanu vairāki dāņu laikraksti saistīja ar Hartunga vārdu. Voigts ar mazu korīti koncertēja dāņu ostas pilsētiņās un ciemos. Liels bija dāņu policistu pārsteigums, kad, sakarā ar kādu anonimu vēstuli, pārmeklējot diriģenta bagāžu, atrada ne vien dārgu fotoaparātu, bet arī pilnu komplektu mērniecības piederumu. Kartes norādīja, ka Voigts paspējis uzmērīt gandrīz visu Dānijas piekrasti. Un visam tam klāt dāņu sociālisti pie lielā zvana bija piekāruši Hartunga 4,000 Dānijā dzīvojošo vāciešu apzināšanu. Dānijas vāciešiem, tāpat kā vāciešiem Somijā, Zviedrijā un citur, bija jāiesniedz aptaujas lapas ar šādiem jautājumiem:

Vai jūs dzīvojat jūras tuvumā? Vai jūs dzīvojat lidlauka, dzelzceļa stacijas, spēkstacijas vai valdības iestāžu tuvumā?

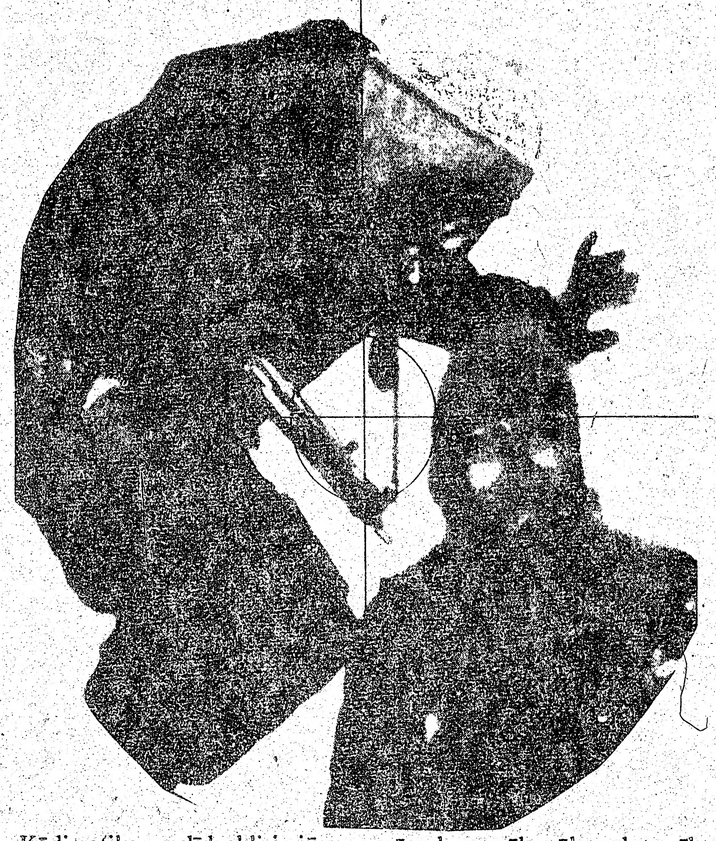

Kādi satiksmes līdzekļi ir jūsu rīcībā? Vai jūs esat sagatavojušies nepieciešamības gadījumā šos satiksmes līdzekļus nodot vācu sūtniecības rīcībā?

Lieta nonāca pat līdz Dānijas parlamentam. Plungs-Hartungs nojauta, ka viņa dienas Dānijā ir skaitītas. Ieradies Berlīnē, viņš satikās ar savu šefu admirāli Kanarisu. Admirālis bija lieliskā garastāvoklī. Berlīnē tikko bija saņemtas divas kastes ar dokumentiem. Tās Hartunga aģenti bija nolaupījuši dāņu sociāldemokratu partijas galvenā birojā Rosenoerna Alejā, Kopenhagenā. Dokumentos bija svarīgas ziņas par pretvācu kustības organizēšanu Skandināvijas zemēs. Kapteiņa lūgumu pārcelt viņu uz citu zemi, Kanariss katēgoriski noraidīja.

„Horst, tev jāpaliek Dānijā", bija admirāļa pavēle. „Viss ir sagatavots Dānijas okupēšanai, tikai diena, kad mūsu karaspēks sāks soļot, vēl nav noteikta. Ja nu tevi apcietinātu, tas, varbūt stāvokli padarītu vēl labāku. Mūsu ultimātu Dānija nevarēs atstāt neievērotu. Un bez tam, mans vācu virsnieka vārds, ka nekad neatstāšu tevi nelaimē." Šķiroties admirālis kapteinim pasniedza 1. šķiras Nopelnu krustu ar šķēpiem. Plunga-Hartunga oma bija ievērojami uzlabojusies — galu galā visas kārtis vēl nebija liktas galdā.

Ja vien mērķis attaisnoja līdzekļus, dažreiz Hartungs lietoja metodes, kādas, kā viņš pats uzsvēra, aprakstītas angļu idiotiskajos kriminālromānos un vecīgu ķēkšu raudināšanai sacerētos stāstos.

Ernests Grūbers bija glīta izskata jauneklis. Dzimis Vācijas — Dānijas pierobežā, viņš pārtika no bezdarba pabalsta, kad to apmeklēja kāds vācu slepenā dienesta aģents. Hartungs jauneklī saskatīja labu materiālu lieliska spiega izveidošanai. Grūberu nosūtīja uz Kanarisa spiegu skolu Berlīnē. Kapteinim par lielu prieku Grūbers īsā laikā ar vislabākiem panākumiem bija izturējis Kanarisa skolas grūtos pārbaudījumus. Atgriezies Dānijā, Grūbers saņēma uzdevumu pavadīt visu vasaru Bornholmas salā. Trijos mēnešos viņam bija jāsavāc visas iespējamās ziņas par šo salu un tās iedzīvotājiem. Rudenī Ernests Grūbers ieradās pie Hartunga un ziņoja par saviem novērojumiem.

„Vai jūs zināt, kur atrodas admirāļa Tuerka vasarnīca?" Hartungs viņam jautāja.

„Jā. Salas austrumu pusē. Pie mājas ir liels dārzs, un tā ir tuvu jūrmalai."

„Vai jūs varat vadīt automašīnu?" bija kapteiņa nākošais jautājums.

„Nē, kapteiņa kungs."

„To tikai Dievs vien zina, kādēļ šie muļķi Berlīnē nav jūs apmācījuši mašīnas vadīšanā! Admirālim Tuerkam ir šoferis, kas tuvākās dienās paliks slims vai cietīs kādā nelaimes gadījumā. Tuerka kundze mēģinās dabūt jaunu auto vadītāju. Jums būs jākandidē uz vakanto šofeŗa vietu."

Nākošajās divi nedēļās Grūbers astoņas stundas dienā pavadīja mācoties vadīt automašīnu. Tad jaunais spiegs atgriezās Bornholmā un vēl pēc divi nedēļām vietējā avīzītē lasīja sludinājumu, kuŗā Tuerka kundze meklē šoferi, jo iepriekšējo bija sabraukusi kāda liela transportmašīna.

Admirāļa Tuerka kundzei no pirmā acumirkļa patika saulē nodegušais jauneklis, kas teicās esam zvejnieks, bet tagad vēloties mainīt nodarbošanos.

„Cik ilgi jūs esat bijis pie jūras?" laipnā kundze jautāja.

„Trīs gadus", bija Grūbera atbilde, un šoreiz viņš nemeloja.

„Tad jūs jutīsities šeit kā mājās. Redziet, mans vīrs ir admirālis Tuerks", un ar šiem vārdiem Grūbers bija pieņemts jaunajā vietā.

Jaunais šoferis nu centīgi kalpoja saviem kungiem un reizē arī vācu slepenajam dienestam. Kundzei jaunais puisis tā patika, ka pēc tam, kad viņa nejauši dabūja zināt, ka intelliģentais šoferis ir arī veikls mašīnrakstītājs.

(turpinājums sekos)

DĀVANU SAIŅI UZ LATVIJU

TAZAB & CO. LTD.,

LATVIAN DEPT.

273 Old Brompton Rd.,
London SW5 9JB
ENGLAND

Pieprasiet vispārējo cenrādi un standartsaiņu sarakstu latviešu valodā, pārtikas preču cenrādi, drānu paraugus un mākslīgo kažoku attēlus ar kažokdrānas paraugiem. Rakstiet latviski, un mēs nekavējoties pa gaisa pastu atbildēsim.

EKSPRESS SAINIS Nr. 666... cena, muitu un sūt. izd. iesk. US$ 342.00
1 ļoti labas kvalitātes caunādas atdarinājuma kažoks ar siltu oderi melnā, tumši vai gaiši brūnā un pelēkā krāsā
224 gr svētku šokolādes kastē
250 gr kafijas pupiņas
4 metri sintētiska džersija kleitas drāna

STANDARTSAINIS Nr. 56.... cena, muitu un sūt izd., iesk. US$ 290.00
3 metri tīras vilnas angļu uzvalka drāna
2 metri krimplīna drānas kleitai vai kostīmam
1 saliekamais lietussargs
1 kg kafijas pupiņu, 500 gr šķīst. kafijas pulvera, 500 gr šokolādes tāfeles,
453 gr svētku šokolādes kastē, 500 gr kakao, 200 gr dažādu garšvielu,
1 kg rozīņu, 1 kg saldumu, 3 lielie gab. tual. ziepju.

STANDARTSAINIS Nr. 54 XX ... cena, muitu un visus sūtīš. izd. iesk.
1 tīras vilnas rūtaina skotu šalle US$ 135.00
500 gr kafijas pupiņu
200 gr šķīstošās kafijas pulvera
453 gr svētku šokolādes kastē,
500 gr dzeramās šokolādes, 500 gr rozīņu, 500 gr aprikožu
500 gr dažādu saldumu, 200 gr dažādu garšvielu
3 lielie gabali tualetes ziepju

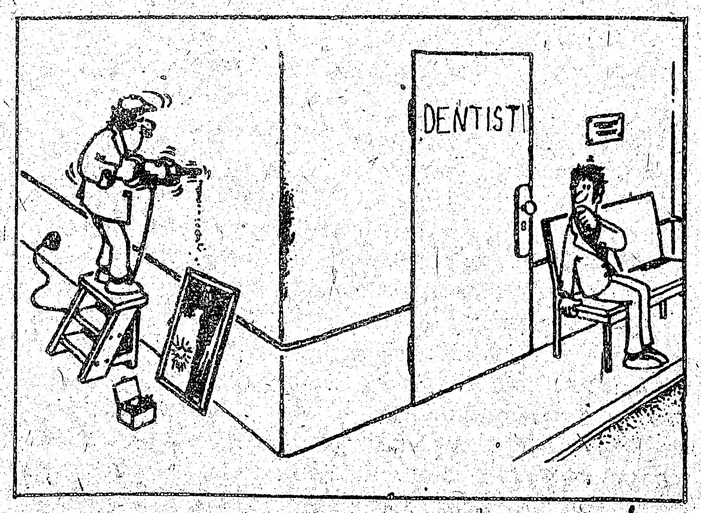

RAIBĀ NEDĒĻA

SVEICIENI NO KREMĻA

Starp daudziem Jaunā gada apsveikumiem nākamais ASV prezidents Ronalds Rēgens gadu mijā saņēma arī telegrammu no Kremļa. Protams, ka apsveicējs nebija neviens cits kā Leonīds Brežņevs, kas četrās rindās „no visas sirds" novēlēja Rēgenam laimi un labklājību 1981. gadā. Rēgens atbildes telegrammā arī aprobežojās ar četru rindu vēstījumu, apliecinot cerību, ka šis gads nesīs mieru visas pasaules iedzīvotājiem. Aiz šo divu lielvaru vadoņu pieklājības telegrammām patiesībā slēpjas apņēmīga rietumu pretestības pieaugšana, lai apturētu Padomju savienības agresijas plānus.

Mieru pasaulei

Amerikāņu astrologi pareģo, ka martā Maskavā notikšot radikālas pārmaiņas politbirojā. Esot pat iespējama paša Brežņeva noiešana no skatuves. Prezidentam Rēgenam lielas galvassāpes februārī sagādāšot Irāna, bet ļoti kritisks būšot arī aprīlis un septembris. Daži gaišreģi jau tagad izteikuši varbūtību, ka Rēgens paredzētos četrus gadus Baltā namā nepalikšot un viņa amatu negaidot pārņemšot viceprezidents Bušs.

Kārtera padomdevējs valsts drošības jautājumos Zbigņevs Brežinskis sagādājis amerikāņu presei pārsteigumu, atsakoties nodot atklātībai vairākus dokumentus par nākamā ārlietu ministra Aleksandra Heiga aktivitāti Baltajā namā Niksona un Forda prezidentūras laikā. Brežinskis norādījis, ka Heiga lietā viņš nepieļaušot neattaisnojamu dažu sensācijas kāru personu iecerētu velna meklēšanu baznīcā.

JAUNS SARKANĀS ĶĪNAS MANDARĪNS

Pekingā tā dēvētais Četru bandas tiesāšanas process tuvojas nobeigumam. Apsūdzētā Mao atraitne Janga, labi apzinoties, ka viņas liktenis jau apzīmogots, teātrālā dusmu izvirdumā nosaukusi savus tiesātājus un tagadējās Ķīnas vadoņus par noziedzīgiem komūnisma lietas nodevējiem — revīzionistiem. Pēc neitrālu novērotāju sprieduma Jangu sagaida nāves sods nošaujot. Jangas novēlotai tiesāšanai izrādās nav gadījuma raksturs. Šīs prāvas aizkulisēs ķīniešu partijas augstākā vadībā notikušas radikālas pārmaiņas. Manipulējot veikli dažādos partijas novirzienus, tagad varu savās rokās koncentrējis bijušais vicepremjērs 75 g. vecais Dengs (Tengs), kuŗa ierosmē pēc-Mao laika partijas vadoņa Huā vietā tagad iecelts reformistu spārna pārstāvis Hu Jaobongs. Pekingā akreditētie ārzemju diplomāti ievēroja, ka Huā vārds nebija pieminēts tradicionālā Jaungada pieņemšanas ziņojumā, bet tanī pašā laikā ķīniešu ziņu aģentūra vēstīja, ka partijas sanāksmē prezidējis Hu.

Jaunais lielmandarīns Hu

Huā aiziet

KOMŪNISTU TERRORISTU AKTĪVITĀTE ITALIJĀ

Aizvadītais gads Italijā iezīmējās ar vēl nepieredzētu komūnistu terroristu — sarkanās brigādes, — asiņainu aktivitāti. Šie terroristi noslepkavoja pāri par simts savus iedomātos politiskos pretiniekus, to vidū arī daudzas pazīstamas personības. Kaut arī valdība iesāka nesaudzīgu cīņu ar sarkano brigādi, apcietinot ap tūkstoti aizdomās turētos, terrora akti nemazinājās, bet gan vēl vairāk uzliesmoja visās lielākās pilsētās. Pēdējos mēnešos terroristi, rūpīgi plānotā akcijā mēģināja uzbrukt vairākiem cietumiem, lai atbrīvotu savus ieslodzītos domu biedrus. Viņu saņēma arī vairākus ķīlniekus, bet premjērs Forloni pavēlēja italiešu bruņotajiem spēkiem terroristu saņemtos ķīlniekus atbrīvot. Atmaksas akcijā terroristi gaišā dienas laikā noslepkavoja karabinjeru ģenerāli Enriko Galvaligi un saņēma gūstā tiesnesi DeUrzo. Populārā ģenerāļa nogalināšana radījusi tautā sašutumu, un daudzās spontānās demonstrācijās tagad tiek prasīta nesaudzīga sarkanās brigādes terroristu sodīšana.

Komūnistu terroristu noslepkavotais ģen. Galvaligi.

SADATS PIEDĀVĀ AFGANISTĀŅIEM SAVU PALĪDZĪBU

Tālredzīgais valstsvīrs Ēģiptes prezidents Sadats pagaidām ir vienīgais, kas drosmīgi nostājies Afganistānas nacionālo partizānu atbalstītāju pusē. Kaut arī Kremļa ķipars Barbaks Jaungadā melīgi apgalvojis, ka nemiernieku aktivitāte esot likvidēta, tautas pretestība Pad. savienības okupācijas spēkiem nav mazinājusies. Pēc pēdējām ziņām afganistāniešu patrioti saņēmuši gūstā kādu Kremļa ģenerāli un piesprieduši tam nāves sodu. Ārzemju diplomāti no Kabulas savukārt ziņo, ka sarkanarmijas īpašās vienības nežēlīgi izrēķinoties ar gūstā saņemtiem afganistāniešiem, bieži lietojot arī neticamus spīdzināšanas paņēmienus.

Sadats piedāvā palīdzību

KANADAS MINISTRU PREZIDENTA CEĻOJUMI

Kanadas ministru prezidents Pjers Trudo kādā Jaungada intervijā norādījis, ka kanadiešu vairākums nemaz neapzinoties, cik tiem esot laba dzīve. Viņš turpmāk lielu vērību veltīšot palīdzības sniegšanai tā dēvētām Trešās pasaules valstīm. Eiropas ceļojuma laikā Trudo iegriezīsies arī Vīnē, kur satiksies ar Austrijas prezidentu Kreiski.

Šis žīdu izcelsmes sociālists pēc dažu šķietami labi informētu politisku komentātoru ziņām esot savā laikā ierosinājis Trudo kandidātūras nomināšanu UN ģenerālsekretāra amatam pēc tam, kad tagadējais Kurts Valdheims būtu savu misiju beidzis. Trudo plāno iegriezties arī apmēram desmit citās valstīs Eiropā, Afrikā un arī Dienvidamerikā.

Nelaimīgā kārtā šī Trudo ārpolitisko ekskursiju aktivitāte notiek laikā, kad Kanada jau draud iestigt nopietnā saimnieciskā krizē. Kanadas dolars noslīdējis zemākā līmenī pēdējo gadu desmitu laikā. Dzīves dārdzības koeficients arvien vēl kāpj, un Jaunais gads sākas ar benzīna, kurināmās eļļas un piena produktu sadārdzināšanos. Pilsoņiem ar minimāliem ienākumiem, it sevišķi pensionāriem, ienākumu un izdevumu sabalansēšana sagādā lielas grūtības. Droši vien tādēļ arī Trudo popularitāte tautā ir noslīdējusi.

Nekā laba 1981. gads nesola arī opozicijas līderim konservātīvo partijas vadonim Džo Klarkam. Lai gan viņa parlamentārā pieredze ir palielinājusies, pašā konservātīvo partijā radusies vērā ņemama opozicija, un nemaz nav neiespējamas jauna līdera vēlēšanas gaidāmajā konservātīvo partijas kongresā nākamajā mēnesī.

DIOĢĒNA STACIJA

Turcijā iekšpolitiskais stāvoklis nostabilizējies, un tas paralizējis galējo politisko novirzienu karstgalvju bruņotās sadursmes. Rietumi var tagad uzskatīt Turciju par svarīgu dienvidaustrumu spārna sabiedroto. Bez liela trokšņa aktivizētas vairākas amerikāņu militārās atbalsta bazes. Pagājušā nedēļā amerikāņu prese ziņoja, ka stratēģiski svarīgajā Sinopas pussalā jau kopš pagājušā gada novembŗa sekmīgi darbojoties elektroniskā pretizlūkošanas baze, kam dots Dioģēna stacijas nosaukums. Sinope pie Melnās jūras kums. Pašā Sinopē un tās apkārtnē savā laikā darbojies slavenais grieķu filozofs Dioģens. Tagad Sinopē sarežģītās radara un citas elektroniskās ierīces kopīgi pārrauga 400 amerikāņu un 200 turku karavīri. No Dioģena stacijas amerikāņi tagad varot sekot Pad. savienības militārai aktivitātei visas Melnās jūras piekrastes telpā.

Sinope pie Melnās jūras

AUKSTĀKĀ ZIEMA

Kanadā un arī ASV ziemeļaustrumos šis gads sācies ar neparasti bargu auksta laika periodu. Daudzās vietās temperatūra gadu mijā noslīdēja zemākā līmenī pēdējā gadsimta laikā. Aukstuma paralizētas auto mašīnas, ūdensvadu plīšana un citas bargās ziemas likstas, protams, aiztaupītas Floridai. Uz turieni glābiņu meklēt dodas arī daudzi latvieši, ko inflācija vēl nav ieslēgusi naudas trūkumā.

Floridā viņai nesalst

DV ASV zemes valdes sēdes dalībnieki. No kreisās: I. Priedulājs, E. Peniķis, ASV vanadžu priekšniece A. Ceriņa, ASV DV priekšnieks A. Spārniņš, V. Aparjods, V. Lanka J. Gavars, aiz viņa J. Pogenbergs. Foto: V. Jaunkalnietis

Izraudzīts jauns ceļojošais režisors

DV ASV valdes sēde priekšnieka A. Spārniņa vadībā notika DV namā Milvokos. Tanī piedalījās kultūras noz. vad. V. Aparjods, sekretārs J. Pogenbergs, kasieris J. Lanka, biedrzinis I. Priedulājs, sporta noz. vad. I. Švānfelds, vanadžu priekšniece Aida Ceriņa, rev. kom. priekš. E. Peniķis, locekļi J. Vilciņš un P. Gavars. Goda tiesu pārstāvēja priekšs. Ž. Butkus un sekretārs R. Čaks. Nebija klāt ideoloģiskās noz. vad. A. Braunfelds, jaunatnes noz. vad. A. Kubuliņš un informāciju noz. vad. T. Strautkalns. Savus novērojumus un vērtējumus Madrides konferences atklāšanā viņš bija atsūtījis zemes valdei, un tos nolasīja A. Spārniņš.

Sekojot DV delegātu sapulces atzinumam ceļojošā režisora izraudzīšanai, kas varētu apvienībās sagatavot ar interesentu līdzdalību kādu lugu, ar ko vēlāk varētu viesoties tuvākās apvienībās, Mineapoles apv. teātŗa administrātors A. Eglītis nāca ar dažiem ierosinājumiem režisora uzņemšanā un viņa darbības atslogošanā. Valde atzina par pieņemamāko Juri Valteru, kas Karbondēles univ. ieguvis maģistra gradu drāmas mākslā. Jaunais režisors Mineapoles teātrī sagatavos pirmo lugu, ar kuŗu viesosies citu apv. sarīkojumos.

Zemes valde griezusies pie ASV ārlietu ministrijas, lūdzot tās pārstāvjus Madrides konferencē atbalstīt mūsu brīvības centienus. Saņemta labvēlīgā atbilde.

DV kalendārs V. Zobena redakcijā iznācis un izsūtīts visām DV apvienībām un nodaļām citās zemēs. Šī darba veikšanai noorganizēta darba grupa A. Spārniņa vadībā. Pēdējais piedalījies Demoinas DV apv. 25 gadu atceres svētkos. Priekšnieks ziņoja, ka valde no DV Kanadā saņēmusi slīdīšu seriju par Brīvības pieminekli, ko ieteicams izrādīt apv. un skolās.

A. Puķīte sagatavojis un nosūtījis DV CV pārskatu par DV ASV, ievietošanai 4. Globālo DV Vadonī.

No Latviešu Kaŗa invalidu sav. saņemta pateicība par viņu loterijas atbalstīšanu. Par Spurdziņa turnejas noorganizēšanu ASV saņemta vēstule, kas liecina, kā viņa dzimtenes cīņu 1944./45. g. demonstrējumi slīdītēs visur guvuši atsaucību.

Vairākas DV apvienības uzņēmušas sakarus ar savu pavalstu un federāliem likumdevējiem, lūdzot atbalstīt mūsu zemi, it sevišķi tagadējā situācijā sakarā ar Madrides konferenci. Vairākos gadījumos saņemtas pozitīvas atbildes.

DV zemes valde atbalstījusi Minesotas univ. graduēto skolas studentu A. Strautmani, kas pie universitātes pētīs Imigrācijas vēsturi, sakārtojot un pētījot latviesu laikrakstus un dokumentus, kas atrodas univ. arhīvos. Līdzekļus viņa algošanai sagādās; ALA, LF, DV, Minesotas latviešu organizācijas un National Endowment for the Humanities.

Vanadžu priekšniece A. Ceriņa ziņoja par vanadžu darbu apvienībās. Rudenī viņa piedalījusies Milvoku vanadžu rudens koncertā-ballē. V. Aparjods ziņoja par izdotiem dziesmu krājumiem un to tirgu. Vairāk pieprasa pēdējā laikā izdoto sieviešu dziesmu krājumu Jo skaneja, jo dziedāju; mazāk vīru balsis 4. krājumu, jo lielākā daļa koŗu jau to iegādājušās. Par sporta lietām stāstīja sporta noz. vad. I. Svānfelds, kas ar lielu degsmi kārto sevišķi mazkalibra šaušanas lietas. Ziņojumu par kases apgrozījumu deva kasieris J. Lanka; tas liecina, ka zemes valde saimnieko budžeta robežās.

Aprūpes nozares vad. I. Priedulājs pastāstīja par aprūpes līdzekļu apsaimniekošanu. Viņa ierosmē valde piešķīra 200 dol. diviem invalidiem pabalstu un 200 dol. ALJA kādas vēstuļu akcijas atbalstam ASV senātoriem.

Piešķīra Demoinas apv. 5 goda rakstus un Milvoku DV apv. 5. Pārrunās DV ASV vadība bija ieskatos, ka paredzētajai DV filmai jābūt labas kvalitātes, lai tā godam atspoguļotu lielo DV palīdzības darbu.

Gleznotājs G. Mazītis ieteicis vēlēšanos savus darbus izstādīt ASV. Zemes valde atbalsta ierosinājumu un ieteic apv. šai lietā sazināties ar DV ASV valdi. Gleznas jau atrodas Toronto.

Valde nolēma izdot nelielu mākslinieka Anša Bērziņa bilžu grāmatiņu bērniem — Aijā žūžu lāča bērni.

Gaŗākas pārrunas izraisījās sakarā ar ierosinājumu izdot angļu valodā E. Kociņas romānu Eiropas vārtos. Nolēma, ka līdz nākamai sēdei (17. janvārī Čikagā) valdes locekļiem jāiepazīstas ar romāna saturu, un galīgo lēmumu par grāmatas likteni dos delegātu sapulce Bostonā 4. un 5. aprīlī.

I. Priedulājs ziņoja, ka DV ASV jau pieteikušies 45 mūža biedri.

-is.

Valodas kopšana

Iznācis mēnešraksta latviešu valodai „Vēstis" otrs numurs. To izdod Čikagas latviešu valodas pulciņš galvenā redaktora Alekša Kalniņa vadībā. Techniskā un nodaļas „Māja un skola" redaktore ir Ilze Šīmane. Pirmais numurs parādījās augustā.

Mēnešrakstā apskatītas gan izrunas un rakstības jautājumi, gan arī dažādu vārdu nozīme un izteiksmju lietošana. Te atgādināta viena otra pareizrakstības kļūda, doti norādījumi par pareizām formām vai izteiksmēm, mēģināts rast jaunus apzīmējumus angļu vārdiem.

Samērā plašs ir raksts par mīkstinātā „ŗ" lietošanu. Daudzi trimdas izdevumi šī burta lietošanu ir ignorējuši, daudziem citiem rakstiem mīkstinājums ne katrreiz pareizā vietā vai vārdā. Rakstā minēts, kuŗos vārdos „r" skaņa jāmīkstina un kur to lieto nevietā.

Ar atzinību jāpiemin Al. Kalniņa raksts „Kā pareizi rakstīsim?" Te izskaidrota verba (man skolā mācīja par darbības vārdu) lokāmo galotņu lietošanu ar īsā un gaŗā „a" lietošanu, par „s" un „z" rakstību, par lielo un mazu burtu lietošanu dažādos nosaukumos vai vārdos. Visur seko labi piemēri. Tur apskatītas visbiežāk sastopamās ikdienas rakstīšanas kļūdas, kas parādās gandrīz vai katrā periodiskā izdevumā un grāmatā. Aprakstīta arī šaurā un platā „e" izruna, plato „e" grāmatā apzīmējot ar ķeksīti.

Norādīts arī uz nelatviskiem izteicieniem (pacelt jautājumu, izsaukt izbrīnu, dzīt propagandu, dot vai pasniegt stundas vai kādu mācības priekšmetu, piedot vārdam zināmu nokrāsu), kam seko paskaidrojumi, kā to labāk izteikt latviski. Arī šīs ir parastas rakstītāju kļūdas vai nevērība.

Ne tik labi veicies ar jaunvārdu atrašanu, kaut tāda pati nelaime ir arī okupētajā Latvijā, kur bieži izlīdzas ar angļisko vārdu latviskojumiem. „Pick-up" apzīmēts par mazauto, kaut to varētu apzīmēt par pussmago auto. Autors domā, ka vārds „automašīna" vai tikai „mašīna" nebūtu pareizs, labāk ieteic automobilis vai auto un arī spēkrati. Bet auto ir nelokāms vārds, kas latviešu valodā labi neiederas. „Trailer" būtu piekabināmais, vai mājauto, ja tas būtu mājas veidā. Liktos, ka labāks nosaukums būtu automāja vai riteņmāja, kas būtu līdzīgs vārdam „autobuss", bet pirmajā gadījumā varētu būt piekabe vai smagā piekabe, ja runā par lielākiem „traileriem".

Vārdu „brāķēt" varētu aizstāt ar „niecēt vai „mānēt", kā runā Rūjienā. Kā rūjenietis, neesmu šādu vārdu dzirdējis savas dzīves pirmajos 20 gados, tur runāja par šķirošanu. Daži citi jaunvārdi padevušies labāk, bet tos jau pa lielākai daļai lieto.

Līdzīgs saturs bija arī pirmajā mēnešraksta numurā. Bū-

(Turpinājums 9. lp.)

Atpirkušies no Ziemsvētku apsveikumiem par labu Latvijas Brīvības fondam:

Velta Rublis

Dr. Elza Pole Memmingen, Rietumvācijā

DV Toronto nodaļa

Latvijas Brīvības fonds pateicas visiem, kas to atcerējušies Ziemsvētkos. Turpmākiem atbalstītājiem lūdz čekus izrakstīt uz Latvijas Brīvības fonda Ltd. vārda un nosūtīt Dr. A. M. Steinam, King Street West, Bolton, Ont. L0P 1A0.

GAŖEZERĀ

Latvijas ciemā, pārdodama 3 guļamistabu māja uz 1/2 akra zemes. Cena 75.000 dol. Māja būs pabeigta pavasarī. Pasteidzieties, vēl var izvēlēties krāsu, motīvus.

PUČ PUČ Co., 1020 Millard Road
Three Rivers, Mih. 49093, USA
Tel. (616) 273-8491

DV Teātŗa kopa rīko

30 gadu darbības atceres vakaru

1981. gada 24. janvārī pl. 19 DV namā.

Teātŗa mīļotāji, kas vēlētos dalīties ar DVT Kopu šai sarīkojumā, lūgti pieteikties pie:

Lienes Mārtinsones 742-3352
Hertas Jurševskas 277-4826
Kārļa Rēvalda 447-9089

līdz 1981. g. 14. janvārim.

Pilna bufete, Runču dejas mūzika.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $35.00
☐ 6 mēnešiem $18.00
☐ 3 mēnešiem $9.00

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda

TORONTO ZIŅAS

● Jaungada sarīkojumi šoreiz notika trijos namos. Latviešu nama lielajā zālē bija ieradušies 150 viesu. Gadmijā runāja nama priekšsēdis E. Nāgelis. Par deju mūziku gādāja „Steve and Band", deju kapella. Dāmu komitejas darbinieces priekšnieces S. Zaķes vadībā rūpējās par viesu pacienāšanu ar siltām vakariņām, kas notika pārbūvētā pagrabstāva zālē. Par atspirdzinājumiem rūpējās E. Koks. Dāmu komiteja bija dāvinājusi izlozei ceptu sivēnu; bez tam bija citi saziedoti laimesti. Kāds anonīms ziedotājs bija dāvinājis trīs laimestus, kuŗus izlozēja uz ieejas biļetēm. Nama valde un dāmu komiteja pateicās visiem ziedotājiem par mantām. Nākošais sarīkojums dāmu komitejas Pankūku balle februārī.

● DV Jaungada sarīkojums DV namā bija pulcinājis 120 viesu. Nodaļas darbinieki ar mākslinieku Alfredu Jaunzemi A. Šterna vadībā bija gādājuši par piemērotu dekorējumu. Gadu mijā viesus uzrunāja nodaļas priekšsēdis Z. Akots. Bija bagātīga izloze, kuŗā bez DV nodaļas dāvātiem laimestiem izlozēja arī divas ieejas kartes nākamā gada sarīkojumam. Inas Tūtiņas ziedoto pašceptu piparkūku mājiņu laimēja K. Blumbergs. Vanadzes saimnieces Veras Bebres vadībā bija sarūpējušas siltas un aukstas uzkodas, bet atspirdzinājumu bufetē darbojās V. Cinis ar palīgiem. Deju mīļotāji priecājās pie Zakuļu deju kapellas mūzikas.

● Jauniešu gadmijas balle Latviešu namā pulcināja ap 50 jauniešu. Par deju mūziku skaņu lentēs gādāja Valters Kronbergs un Jānis Tikiņš. Ēdienu galdu bija klājusi Dace Veinberga ar palīdzēm, bet pie atspirdzinošiem dzērieniem rosījās K. Jansons. Jaunieši ieradās arī lielajā zālē, un apmeklētāji savukārt viesojās jauniešu ballē.

● Jaungada sagaidīšanā Latviešu centrā, kā ziņo centra vadība, piedalījās ap 700 apmeklētāju visās trijās zālēs, pie kam augšas zālē bija balle jauniešiem. Priekšnesumos dziedāja vīru ansamblis Kalvis ar mūzikālo vadītāju Juri Dezguzi, izvēloties dziesmas par Kurzemi, Zemgali un Vidzemi. Lejas zālē deju mūziku spēlēja Runči, bet augšejā zālē Jaunzemja orķestris no ASV. Darbojās ēdienu bufete un trīs bāri. Sarīkojums kopā ar loteriju devis 10.000 dol. ienākumu.

● Toronto latviešu baptistu draudzes 28. decembŗa Ziemsvētku dievkalpojums ar jaunatnes un svētdienas skolas priekšnesumiem bija pulcinājis 80 dalībnieku. Māc. A. Arājs vadija svētbrīdi, bet viesis no Brazilijas, kas pašreiz atrodas darba komandējumā ASV, Dr. Valters Pontuška kuplināja dievkalpojumu ar vijoles solo, kā arī pavadīja kopdziesmas kopā ar Zentas Krastiņas klavierpavadījumu. Draudzes koris diriģenta Arvīda Purva vadībā dziedāja divas dziesmas. Priekšnesumos ar deklamācijām piedalījās Laimīte, Zeltīte un Oskars Arājs un Vaira Gertnere, bet Guntis Arājs ar lasījumu Svētā nakts. Dziedāja jauniešu ansamblis Gunša Arāja flautas pavadījumā un svētdienas skolas bērnu korītis Ausmas Arājas klavierpavadījumā. Sintija Krodere spēlēja klavieŗu solo, bet Pontuškas abi dēli četrrocīgi klavieŗu solo tēva vijoles pavadījumā. Pēc tam visi pakavējās sadraudzības brīdī pie tejas galda.

● Toronto latviešu katoļu vienības sarīkojums 20. decembrī Latviešu namā pulcināja 115 apmeklētāju. Sarīkojumu ievadīja vienības priekšnieks V. Miklašēvics ar uzrunu, minot, ka šis pēc kārtas ir vienības 30. eglītes sarīkojums Kanadā. Pēc tam bērni izradīja Betlēmes ainavu. Jauniešu priekšnesumos piedalījās meiteņu ansamblis — Laura Zariņa, Sandra Dzirnekle, Annā Broka, Karēna Zaka un Linda Kronberga Pēteŗa Zariņa klavierpavadījumā. Biruta Senkēviča noskandēja arī savu dzejoli par eglītes 30. gadu jubilejas sarīkojumu. Ar solo dziedājumiem piedalījās Laura Zariņa, ka arī Anna Broka, kuŗas dziedāja arī divas dziesmas duetā, pavadījumus spēlējot Lindai Kronbergai un Gaidai Ivamoto. Flautas solo spēlēja Beatrise Upeniece. Vakara programmu vadīja Kornēlija Zariņa. Ieradās arī Ziemsvētku vecītis (J. Budže), kas izdalīja 30 svētku sainīšus. Vienības dāmu komiteja priekšnieces B. Vasarājas vadībā bija gādājusi par kafijas galdu. Nākošais sarīkojums Aizgavēņu vakars 28. februārī ar Adeles Borisas referātu un slīdīšu izrādi.

● Katrīna un Pēteris Gādīgi ziedojuši Ziemsvētkos 50 dol. Patiesības fondam.

● Māc. J. Cālītis 3. janvārī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja 28. decembrī no sirds triekas mirušo 64 g.v. Artūru Štrausu. Nelaikis atstāj Vankuverā māsu Almu Niedoliņu.

● Western slimnīcā 26. decembrī mirusi 71 g.v. Milda Dumpis. Aizgājēju 3. janvārī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Nelaikē atstāj dēlu Leonu, vedeklu Ņīnu un mazmeitu Birutu.

● Humber Memorial slimnīcā 20. decembrī 89 g. vecumā mirusi Nadezda Līduma. Aizgājēju no Rosara apbedīšanas mājas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. Ā. Čops. Nelaikei paliek meita Biruta, znots Alberts Siliņš un dēls Vitautas Līdums Zviedrijā, kas bija ieradies bērēs. Nelaikis vīrs Eduards Līdums miris 1953. g. Toronto; viņa pelnu urna ievietota sievas zārkā, apbedījot kopējā kapā.

● Prospekt kapsētas krēmatorijā 29. decembrī pārpelnoja 25. decembrī mirušo 71 g. v. Kārli Piegāzi, izvadot māc. A. Čopam. K. Piegāze mīna Queensway slimnīcā ar sirdstrieku. Nelaikis atstāj Toronto dzīvesbiedri Natāliju, dēlu Reini, vedeklu Pilli un divus mazbērnus.

● Sv. Josefa slimnīcā pēc ilgākas slimošanas ar jaundabīgu audzēju pēc operācijas 26. decembrī miris Teodors Hermanis Taurītis. Latvijā viņš strādājis par pagasta darbvedi. Aizgājēju 30. decembrī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Nelaikim Kanadā nebija neviena piederīgā, bet Latvijā paliek brālis un brāļa bērni. Apbedīšanu izkārtoja nekustamu īpašumu apdrošināšanas biroja vadītājs R. Bērziņš.

● Kultūras dienas šogad atklās 24. janvārī pl. 18.00 Latviešu namā, ievadot Draudzīgā aicinājuma atceres dienu ar sestdienas ģimnazijas teātŗa izrādi — lietuviešu autora Vitautas Alantas komēdiju 3 cēlienos Grāmatvedības kļūda H. Miķelsona režijā. Izrādes atkārtojums 25. janvārī pl. 17.00 turpat. Tēlotāji ģimnazijas audzēkņi un abitūrients Pauls Legzdiņš. Ģimn.azisti tēlotāji: Anita Ābele, Daina Gulbe, Sandra Struce, Daina Vagnere, Arnis Markitants, Pēteris Rudzītis un Ēriks Tannis. Par apgaismojumu rūpēsies V. Kurzemnieks, par kostīmiem un frizūrām V. Jansone, par grimiem Z. Jansone. Dekorātīvo ietērpu gatavo Edmunds Baumanis un Jānis Ezergailis.

● Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars Toronto vienības eglītes vakars 31. decembrī Dr. E. Upenieka mājā bija pulcinājis 30 dzintariešus un viesus, to vidū Ingrīdu Kozuli no Milvokiem un Dzintara dibinātāju mag. iur. Benediktu Laupaci ar dzīvesbiedri un dēlu no Otavas. Vakaru ievadīja mājastēvs ar īsu uzrunu. Dzintara seniors Dr. V. Mileiko nolasīja Ziemsvētku evaņģeliju un apskatīja svētku eglītes nozīmi. Meiteņu ansamblis Karēna Zaka, Anna Broka un Sandra Dzirnekle dziedāja vairākas dziesmas Beatrises Upenieces flautas pavadījumā. Richards Upenieks spēlēja klavieŗu solo. Saviesīgā vakarā dzintarieši vēlēja laimes saderinātiem Ārijai Albertiņai no Londonas, Ont. un Dr. Mileiko.

● DV vīru koŗa Kanadā eglītes vakarā DV namā bija ap 45 dalībnieki. Rakstnieces Tonija Krūkas Ziemsvētku sacerējumu nolasīja K. Pavasars. Koŗa priekšnieks Elmārs Krūka uzrunāja koristus un viesus, pasniedzot svētku balvas koŗa mūzikālam vadītājam komp. Imantam Saksam un koristam A. Jekumam. Diriģenta A. Pērkona aizstājējs Alb. Vītols pasniedza svētku velti. E. Krūkam. Īpaši sveica jaunuzņemtos koristus R. Jansonu un E. Zēbergu.

● Latviešu biedrības sestdienas skola rīko skolotāju kursus V. Slaviešas un E. Pētersones vadībā. Kursi sāksies 17. janvārī pl. 9.50, Jesse Ketchum skolas telpās, 3. stāva 29. istabā. Kursi notiks katru sestdienu skolas mācību laikā no pl. 9.50 — 10.30. Aicināti piedalīties palīgskolotāji, vecāki un arī ārpusskolas esošie.

● Toronto universitātes latviešu studentu semināri 22. janvārī pl. 20 Internacionālā studentu centrā, 33 St. George Street. Dr. Guntis Siliņš referēs par akupunktūru.

● Hamiltonas mednieku un makšķernieku klubs 20. decembrī rīkotās līdaku un pikreļu makšķerēšanas sacensībās Sv. Jāņa ezerā piedalījās 13 makšķernieki, kopā iegūstot 53 mārciņas zivju. Pēc punktiem labākos panākumus ieguvis G. Geske, atstājot otrā vietā A. Balodi un trešā vietā J. Vītolu. Sacensības vadīja sekcijas vadītājs J. Vītols. Kluba asaru žibulēšanas sacensības 10. janvārī Simko ezerā (Roches Point).

● Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba Zaķu balle 17. janvārī pl. 19.30 Latviešu namā. Izlozē medījumi un zivis. Deju mūziku spēlēs Runči.

V.S.

Toronto Sv Andreja draudzes svētdienas skolas audzekņi svētku eglītes priekšnesumos.
Foto: J. Liģers

Toronto latviešu skolas eglite

Ziemsvētku eglīšu sarīkojumu virkni Toronto nobeidza Latviešu biedrības sestdienas skolas Ziemsvētku sarīkojums 4. janvārī Latviešu centrā, kur bija ieradušies 350 apmeklētāju, no tiem 120 bērnu. Eglītes vakaru atklāja skolas pārzines M. Matīsas īss apsveikums un pateicība bērnu vecākiem, programmas izpildītājiem, tāpat skolotājiem, kā arī Centra valdei par dāvinātām bezmaksas telpām skolas sarīkojumam.

Svētbrīdi vadīja māc. I. Gaide. Priekšnesumos 4. klases skolēni kopdeklamācijā noskandēja Jāņa Poruka Balts sniedziņš snieg uz skujiņām. 8. klase dziedāja Ziemsvētku dziesmas Daces Cielavas vadībā, pie klavierēm Dace Ķuze. Galvenais priekšnesums bija L. Caukas pasaku luga 2 cēlienos — Īstā zvaigzne, ko ar 6. klases deviņiem audzēkņiem bija iestudējusi 6. klases audzinātāja Balva Kūla un Anna Briede. Tēloja Korijs Avots, Sandra Ezera, Pēteris Kaļiņš, Ēriks Treijs, Rūdis Pavlovičs, Arturs Lauzis, Monika Timbere, Sandra Priedīte un Līsa Kņess—Kņezinska. Uzvedumā bija bērnu sarunas par gatavošanos Ziemsvētkiem, kā arī dziesmas, deklamācijas un bērnu balets. Ieradās Ziemsvētku vecītis (Korijs Avots) ar rūķīti (Sandra Ezera). Sekoja apdāvināšanās. Dejas bija choreografējusi un iestudējusi skolotāja Irma Ķeniņa. Par dekorātīvo ietērpu un skatuves gaismām rūpējās vecāki Jēkaba Knesa—Kņezinska vadībā, par grimiem B. Niedra, par kostīmiem Anna Briede un Brigita Priedīte. Meiteņu rotas bija darinājis Viesturs Brants. Dziesmas bija sagatavojusi Dace Cielava. Skolas vecāku komitejas priekšsēdis Edm. Ozols pateicās skolotājiem un programmas izpildītājiem. Virš vadīja arī izlozi.

Starpbrīdī skolēni skandēja kopdeklamācijas un visi kopīgi dziedāja Ziemsvētku dziesmas skolas koklētāju ansambļa pavadījumā. Ansambli vada Aelita Brīviņa. Pēc izrādes ziedus saņēma visi izrādē iesaistītie, bet īpašas veltes — B. Kūla un A. Briede. Visu vakara programmu vadīja skolotāja Elizabete Pētersone. Sarīkojuma laikā Jānis Sveķis nodeva skolai 50 dol. ziedojumu.

Pēc priekšnesumiem vecāku padome bija sarūpējusi cienastu skolēniem, ko pārziņāja E. Emsiņš, bet pieaugušie varēja izmantot iekārtoto bufeti, ko vadīja G. Rasa un S. Kampbela. Sarīkojums beidzās ar tautas dejām un rotaļām skolotāju vadībā.

Sestdienas skola Draudzīgā aicinājuma dienu atzīmēs ar aktu 31. janvārī pl. 8.55 skolā. Aktā runās skolas absolvents Andris Briedis.

V.S.

Informācijas darbinieku sanāksme

DV Kanadas valdes Ārējās informācijas daļas vadītāja Pēteŗa Vasariņa rīkotā Kanadas komitejas par cilvēka tiesībām okupētajā Latvijā kārtējā sanāksme bija kupli apmeklēta. Informācijas laukā iesaistījušies daudz jaunu darbinieku. Sanāksmē piedalījās arī DV Centrālās valdes Ārējās informācijas daļas vadītāja un vanadžu priekšniece Austra Liepiņa, kas pašlaik viesojas Toronto dēļa Valža Liepiņa ģimenē. Sanāksmi ievadīja priekšsēdis P. Vasariņš, kas informēja, ka Vēstījumu sakarā ar mūsu valstssvētku atceri Kanadas ministru prezidentam Trudo parakstījuši 2151 latvieši no Kanadas latviešu centriem. Vēstījums 4. decembrī nosūtīts premjēram. Starplaikā vēl ienākuši vairāk nekā 200 parakstu, kuŗus nosūtīs papildus. Informācijas darbinieki bijuši arī čakli lasītāju vēstuļu rakstītāji vietējā kanadiešu presē.

Rīts Latvijai, kas 18. novembŗa svētku laikā rīkots Toronto latviešu centrā, devis 1500 dol. informācijas darba veicināšanai. P. Vasariņš Madrides konferences apmeklējuma laikā ticies arī ar Kanadas delegācijas vadītāja vietnieku L. L. Rodžeru, ar kuŗu bijusi garāka saruna. Īpaši atsaucīgs bijis Kanadas federālā parlamenta deputāts Kačia.

Par jauniešu aktivitātēm Madridē pastāstīja LNJAK valdes priekšsēde Ingrīda Mukāne.

V.S.

Valodas...

(Turpinājums no 7. lp.)

tu atzīmējama kāda latviešu valodā ieviesusies nepareizība. Valodnieka Mīlenbacha uzvārds rakstīts ar umlautu un gaŗumzīmi, kas nekādā gadījumā nav pēc latviešu pareizrakstības likumiem. Latviešu valodā nelieto divas zīmes virs kāda patskaņa, un umlauta latviešu valodā nav. Ievērojamam valodniekam bija sava interese uzvārdu rakstīt pēc vācu rakstības principiem, un neviens latviešu valodnieks nav iedrošinājies pret šādu aplamību kaut ko iebilst. Mēs labprāt apmainām angļu patskaņus, kas sastopami arī latviešu valodā, piemēram, Kalamazū rakstām ar trim „e" vai Džoni pārtaisām par Džāni ,kāpēc vācu valoda būtu izņēmums. Latviešu valodā nelieto arī burtus „q, x, y", kam valodnieki spējuši atrast aizstātājus, kāpēc to nevar atrast umlautam, un pie tam tikai vienam vārdam!

„Vēstis", šķiet, izveidojas par labu valodas žurnālu.

V. Irbe

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu latviešu koŗa 15 pastāvēšanas gada eglītes vakars notika 13.. decembrī Latviešu biedrības namā. Svētrunu teica māc. J. Medņis un deklamēja Vanda Daukste, pēc tam divas dziesmas nodziedāja Marija Putāne un viņas meita Anna Daukste ar savām trim meitām. Koŗa priekšniece Biruta Auziņa paziņoja, ka koŗa nozīmes piešķirtas Austrai Puriņai, Dzintrai Brotz un Jānim Jaunkalnam, kas bijuši korī vairāk nekā gadu, pēdējiem diviem tās piesprauda dir. R. Zuika, veltot katram arī tautas dziesmu pantiņu. Tāpat ar veltēm apbalvoja dir. R. Zuiku, viņa dzīves biedri, koŗa priekšnieci B. Auziņu, māc.. J. Medni un vairākus citus. Kopējās vakariņās pagāja dažas sadraudzības stundas.

V.Z.

Laipni lūdzam lasītājus kārtot

LATVIJA AMERIKĀ

1981. gada abonementa maksas.

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician

VĀCU OPTIĶIS

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acenu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas . Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Ausmas un Jāņa Miķelsonu
DELIKATESU VEIKALI
Toronto
eiropiešu un latviešu gaumē pašu gatavotie galas produkti un cepumi
AUSTRUMOS: 141 Danforth Ave., telef. HO5-9905
RIETUMOS: 376 College ielā — ziemeļaustrumos no Bathurst, tuvu Latv. namam. Telef. 922-1300

ALCAN
ALSCO - RUSSELL
Aluminum Company
IERĪKO UN LABO
- Aluminija māju sienas un jumtu pārkares (soffits)
- Ūdens noteku caurules ar neredzamiem savienojumiem 5" dimensijā
- Durvju un logu nojumes un slēģus
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Apmaina logus.

Licensētu amatnieku speciālistu lietpratīgs darbs.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.

BBB BETTER BUSINESS BUREAU MEMBER

Telefoni (416) 274-1589 vai (416) 861-1087.

Īpašnieki: Andris Namgauds
Tom Russell

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu saiņīšus līdz 19⅔ mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30 trešdienās birojs slēgts
Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5
Tālr. 531-3098

PAVASARA
delikatesu veikals un maiznīca
361 Roncesvalles Ave. Tel· 531-7353
Piedāvā latviešiem no pašu ceptuves pazīstamas šķirnes kūkas, maizes un dažāda veida cepumus.

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas, tel. 368 5011
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautu tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
— ceturtdien un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

KALUPE JEWELLERY LTD
● DIMANTI ● PULKSTEŅI
● LATVISKAS ROTAS
Zeltkaļi
ALDONA KORMS UN TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Vecākais latviešu puķu veikals
Dibināts 1952. g.
Vesus
ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam
Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6
Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037
A. Putniņš

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKĀ, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl 20.
Māra Gugāns-Lūsis

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M1R 1B3
Tel. 537-1401

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedrisko pasākumus.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd. Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā

TORONTO 1981. GADA no 1. — 5. jūlijam.

10. janv. pl. 17 Saulainē Ziemsvētku kauju atceres svētbrīdis un karavīru saiets. Groziņu vakars.

11. janvārī pl. 11.30 — 15.00 Latviešu centrā atsāk svētdienu azaidus. Pl. 15.00 vidējā zālē komp. T. Ķeniņa referāts „Latviešu mūzika vakar un šodien".

15. janvārī pl. 14 Latviešu namā filmu izrāde. Rīko Pensionāru biedrība.

17. janvārī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle. Izlozē medījumi un zivis. Pilna bufete. Spēlēs Runči.

17. janvārī pl. 19.30 Latviešu Centrā, 4 Credit Union Dr., studenšu korp. kopas slēgtā tējas vakars. Biļetes: 626-1608.

18. janvārī pl. 13 TLB rīko Latviešu namā Dr. V. Mileiko referātu „Uzturvielas un cilvēka veselība". Kafija.

18. janvārī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas zālē Kalvāts atkārto savu vasaras programmu.

18. janvārī pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu centrā. Pl. 15.00 vidējā zālē Vitauta un Ilzes Kalniņu un Valdas Zobenas ceļojuma piezīmes vārdos un slīdītēs: „Afganistāna pasaules degpunktā".

24. janvārī pl. 19.00 Kanadas DV teātris rīko 30 gadu atceri DV namā.

24. janvārī pl. 18 (sestdien) TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma ieskaņas vakars Teātŗa izrāde.

25. janvārī pl. 17 Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums Teātŗa izrāde.

25. janvārī Grāmatu svētdiena Latviešu centrā, pl. 11.30 — 15.00 azaids. Pl. 15.00 vidējā zālē phil. Veras Streitas referāts: „Latviešu valoda — mūsu bagātais pūrs". Ieeja pret ziedojumiem naudā vai grāmatām centra bibliotēkas iekārtošanai.

1. februārī pl. 16.00 prof. Egīla Grišļa (no Vinipegas) referāts Sv. Andreja baznīcā.

7. februārī pl. 20 Diždancis rīko Ziemas karnevālu „Starp debesīm un elli" Latviešu centrā. Galdiņi rezervējami vakaros pie V. Volmeres 469-0803 vai Diždanča dalībniekiem pirmdienu un otrdienu vakaros Centrā.

21. februārī, sestdien, pl. 20 Andris Rožukalns — klavieres Town Hallē. Koncertapvienības sarīkojums.

28. februārī Latviešu Centrā Vīru koŗa Viesturs koncerts.

14. martā, sestdien, plkst. 20 Linda Alļe, čello, Town Hallē. Koncertapvien. sarīkojums.

20. un 21. martā Jaunības ceļš — Daugaviņas 10 gadu jubilejas sarīkojumi.

15. martā leģionāru atceres pēcpusdiena ar referātu: Kurzemes cietokšņa izveidošanās un stāvoklis Kurzemē pirms kapitulācijas 1945. gada maijā.

12. aprīlī pl. 18 Sv. Andreja draudzes koŗa 29. gadskārtējais koncerts.

10. maijā pl. 17 DV Toronto sieviešu koŗa Zile 9. gadskārtējais koncerts Toronto universitātes mūzikas fakultātes ēkā (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

★

DV TORONTO NODAĻAS SARĪKOJUMU KALENDĀRS 1981. GADAM

31. janvārī Kabarē vakars Romas pagrabiņā.

8. februārī Ed. Ātrena referāts.

1. martā DV Toronto nod. pilnsapulce pl. 12.30.

15. martā leģionāru atceres pēcpusdiena — referāts.

28. un 29. martā delegātu salidojums.

28. martā Draudzības vakars ar deju.

1. aprīlī pl. 15 vecākās paaudzes sadraudzības pēcpusdiena.

24. oktobrī DV Toronto nod. gada svētki.

21. novembrī karavīru daudzināšana.

5. un 6. decembrī DV Ziemsvētku tirdziņš.

19. decembrī DV Toronto nod. eglītes vakars.

31. decembrī Jaungada sagaidīšanas vakars.

Skolotājas I. Pilpes piemiņai

Pirmssvētku dienā, 23. decembrī, Toronto ģimnazijas saimi un latviešu sabiedrību aplidoja sēru vēsts — mūžībā aizgājusi Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas skolotāja un darbvede 30 gadu posmā Irma Pilpe. Prāts atteicās ticēt skaudrajai īstenībai. Gan zinājām par viņas kritisko slimību pēdējās pāris nedēļās,

† Irma Pilpe

taču gribējās sevi mierināt ar cerību — gan jau organisms pārvarēs. — Tik vitāla, dzīvības spēka pilna viņa mums likās.

Jau ar pirmajiem latviešu skolas sākuma gadiem Toronto I. Pilpe neliedza savu brīvo laiku darbvedes pienākumiem, kad pašas bērni bija audzēkņu vidū. Ar 1954. g. viņa saistījās pie ģimnazijas. Ik piektdienas viņa bija pie mums un iepazina visu skolas saimi. Nekad viņai nepietrūka ne laika, ne enerģijas veikt daudz un dažādos pienākumus skolā.

Ar 1971. g., kad skolotāju sastāvā bija notikušas zināmas maiņas, nelaikis skolas inspektors L. Vīks aicināja Irmu Pilpi skolotājas darbā — mācīt literatūru. Ar savu lielo erudīciju L. Vīks sīki pārrunāja mācāmo vielu. Tajā laikā jau bija pieejamas viņa literatūras vēstures grāmatas, taču pats galvenais, t.s. „melnais darbs", bija pašas skolotājas ziņā — lasīt, pārdomāt, analizēt mācāmo vielu, kā viņa pati sākumā izteicās — līdz vēlai nakts stundai. Lieti te noderēja arī skolotāju sagatavošanas kursos dzirdētā teorija.

Irma Pilpe prata nodibināt ciešu kontaktu ar saviem audzēkņiem, it sevišķi, būdama par klases audzinātāju. Ar absolventiem, kas kādreiz iegriezās ģimnazijā, viņai vienmēr bija sirsnīgs vārds runājams, apjautājoties par tālākām skolas vai dzīves gaitām.

Tautas augstskola un ģimnazija, atzīmējot skolotājas I. Pilpes 20 un 25 gadu darbu, 1975. un 1980. g. pasniedza grāmatu balvas, bet LNAK atzinības rakstu 1977. g. Draudzīgā aicinājuma dienā.

Zenta Mauriņa saka: Jo nāves nav, ir tikai pārvērtība. — Arī skolotāja I. Pilpe vēl vienmēr dzīvos audzēkņu dvēselēs, jo labā sēkla, kas sēta, nevar zust. Kollēgas atcerēsies viņas laipnību un izpalīdzību, kārtojot lielos un mazos darbus skolā. Toronto latviešu tautas augstskola un ģimnazija ir dziļi pateicīga skol. Irmai Pilpei par viņas mūža ilgajiem gadiem, veltītiem skolas un audzinātājas darbam.

E.E.

MONTREALA

● Kā kādreiz Latvijā svētku laiku ievadīja skolas eglītes, tā arī šeit mūsu svētku laiks sākās ar latviešu skolas eglītes vakaru 13., decembrī to rīkoja Laviešu skola kopā ar Trīsvienības draudzi. Skolēnu skaits ar katru gadu samazinās, jo daudzi latvieši savu maizes darbu mēģina iekārtot citās provincēs. Skolas pārzinis Imants Steprāns neatlaidīgi palicis uzticīgs savā darbā, un skolotāju komplektēšanas darbā tam ir bijusi izcila veiksme. To varēja vērot eglītes vakarā sagatavotos priekšnesumos.

Svētku ieskaņai bija izveidots Kristus dzimšanas skats ar prāvesta A. Voitkus uzrunu. Indra Freiberga deklamēja K. Skalbes dzejoli „Ziemas svētkos". Skolotāja Elga Čopa savam drāmatizējumam bija izmantojusi Mirdzas Timmas darbu „Apburtais grozs". Uzvedumam dekorācijas bija gatavojusi mākslas studente Inta Hūna. Ar atzinību jānovērtē Andŗa Gūtmaņa iekārtojums instrumentālistiem un dziedātājiem.. Skolēnu koŗa dziedājumiem pārmaiņus pievienojās klausītāji. Pēc klausītāju dziedājuma tā vien šķita, ka skolēnu dziedājums arī kļūst brašāks. Nobeigumā efektīgi skanēja Geduļa aranžētā „Dancot gāju ar meitām" ar Andŗa Gūtmaņa instrumentāciju, klausītājiem tajā laikā dziedot „Skaista mana brāļa sēta". Instrumentālistos Saša Spūrmanis ar bazūni, Larisa Gūtmane ar flautu, Kristīne Gūtmane ar stabulīti, bet pats vadītājs pie klavierēm. Lietprātīgi un sekmīgi skolas saime ievadīta dziesmu gaitās. Lai labākās sekmes nākotnē!

Par svētku egli bija rūpējies Timmermanis. Tā bija greznota ar atdarinātu salmu dekorējumiem.

Gribētos vēl piebilst, ka nākošos Dziesmu svētkos Toronto lietpratīgi izkārtots atsevišķs skolēnu koncerts. Patīkami būtu apsveikt Montrealas skolas saimi šajā sastāvā! Tur viņi būs savas balss apjoma dalībnieki. Un Andrim Gūtmanim gribas novēlēt veiksmi turpmāk — viņa sabiedriskam darbam paplašinoties!

● Vīru koŗa Junda pilnsapulcē 14. decembrī līdzšinējais koŗa vecākais Roberts Karlsons atlūdzās no amata. Par izcilu 25 gadu atceres koncerta izkārtošanu un sadarbības koncerta izveidošanu ar lietuviešiem koris viņu sumināja sirsnīgiem aplausiem. Valdes sastāvs paliek līdzšinējais. Robertu Klaiši izraudzīja par jauno koŗa vecāko. Aplausiem sumināja ilggadējo kasieri Dāvi Zušmani par apziņīgu un noteiktu darbā veikumu. Kasē pašlaik pāri par $2000.-. Revīzijas komisijā ievēlēja E. Krūzi, A. Melderi un J. Zilkalnu.

Daumants Vītols

KESVIKA

● DV Kesvikas nodaļas sporta saimes sēdē Ziemas svētkos nolēma rīkot makšķerniekiem un makšķerniecēm, kā arī jauniešiem, žibulēšanas sacensības. Sacensības notiks š. g. 25. janvārī plkst. 8 no rīta. Visiem žibulētājiem pulcēties Simko ezera krastā pie Kefera būdu rentēšanas vietas — 51 Lake Drive, Keswick. Balvas sagādātas visām klasēm, tādēļ lūdzam piedalīties visiem makšķerniekiem un makšķerniecēm kuplā skaitā. Ielūdz DV Kesvikas nodaļa.

js.

Latviešu preses biedriba gatavojas vēlēšanām

LPB vēlēšanās uz nākamiem 2 gadiem ievēlami 7 valdes un 3 revīzijas komisijas locekļi.

Vēlēšanas ir globālas un tajās piedalās biedri, kas dzīvo Eiropā, Austrālijā un Kanadā. Kandidāti valdei un revīzijas komisijai līdz ar kandidāta rakstisku piekrišanu nominējami Vēlēšanu komisijai ar šādu adresi: Mr. Arturs Reinvalds, 500 University Ave. Los Gatos, Calif. 95030 līdz 1981. g. 1. februārim.

Vēlēšanu komisijā darbojās: A. Reinvalds, T. Silis, G. Grieze. Vēlēšanu komisija izsūtīs vēlēšanu materiāļus biedriem, pie kam vēlēšanas beigsies ar balsu saskaitīšanu 1981. g. 1. maijā. Balstiesīgi ir tie biedri, kas iestājušies LPB, izpildot iestāju anketes un ko valdes uzņēmusi, kā arī ,kas maksājuši biedru naudu par vismaz vienu gadu no pēdējiem 4 gadiem.

LPB centrālā valde nominējusi šādas personas: O. Akmentiņš, O. Liepiņš, K. Ķezbers, I. Šīmane-Liepiņa, Janīna Babre, A. Lamberts, V. Miķelsons un Raimunds Čaks, līdzšinējais revīzijas komisijas pr-ks. Uz revīzijas komisiju nominētas: Alīda Cīrule, Austra Balka, Jānis Balks, Ella Andersone. LPB centrālā valde izsaka sirsnīgu pateicību ziedotājiem rakstnieku kapu apkopšanai Vācijā, kuŗus draudēja nolīdzināt. Līdz šim ziedojumus devuši paši biedri: O. Liepiņš, Dr. P. Babris un Ilze Šīmane-Liepiņa. Drīzumā centrālā valde piesūtīs biedriem apkārtrakstu. Kasieŗa jaunā adrese: Kārlis Ķezbers, P.O. Box 30035, Chicago, Ill. 60630.

Osvalds Akmentiņš

GRAND RAPIDI

● 14. decembrī latviešu baptistu draudze atzīmēja Ziemas svētkus latviešu ciemā pie Rokfordas, A. Pakalna ģimenes mājā. Dievkalpojumu ievadīja ar kopdziesmu, dziedāja kvartets A. Pakalna vadībā un spredikoja māc. A. Stefenbergs no Čikagas. Deklamēja Ženija Oliņa un Jānis Arājs. Vairāki apmeklētāji bija arī no Kalamazū un Grand Hevenas; visiem bija sagatavots svētku mielasts. Nākošais dievkalpojums 8. februārī, pl. 17. tajās pašās telpās.

V.Z.

Mūžīgā mierā aizgājusi mūsu mīļā

Irma Pilpe dzim. ILTNERS

dzimusi 1915. gada 30. novembrī Rīgā

mirusi 1980. gada 23. decembrī Toronto

Pēdējā gaitā izvadīta 27. decembrī.

Dziļās sērās piemin

vīrs, meita, dēls un piederīgie
Toronto, ASV un dzimtenē.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ČIKAGA

● Arī šogad Čikagas skautu Staburaga (70) un gaidu Gaujas (6) vienības pušķoja un uzstādīja latviešu eglīti Industrijas un Zinātņu mūzejā. Ar savu pievilcīgo greznojumu tā 28 citu tautību starpā bija izpelnījusies televīzijas reportieŗu ievērību un to parādīja vakara ziņās. Ziemsvētku priekšnesumus mūzeja Mazajā teātrī š.g. 13. decembrī sniedza Kr. Barona latviešu skolas audzēkņi un tautas deju kopa Dzelmieši. Latvisko Ziemsvētku paražas un izdarības attēloja dziesmās, dejās un rotaļās. Uzveduma tekstu sastādījuši un vadīja M. Freimane un J. Pūliņš. M. Freimane arī lasīja paskaidrojumus par uzveduma norisi, kas ilga veselu stundu un interesi.

● ČLOA bija aicinājusi māc. M. Ķirsonu, M. Sīmani un L. Tarkūnasu viesoties Latviešu namā š.g. 13. decembrī, lai dzirdētu par viņu līdzdalību Madrides konferencē, kas jau iepriekš bija apgaismota presē. Māc. Ķirsons no rīta bija arī apmeklējis Kr. Barona latviešu skolu. Vakaru atklāja ČLOA priekšsēdis I. Bergmanis. Lielais apmeklētāju skaits, pierādīja tautiešu interesi un atzinību māc. Ķirsonam. Nobeigumā T. Zieriņš pasniedza māc. Ķirsonam Ilinojas Tautas vietnieku nama deputātes P. Pullenas velti — grāmatu ar ierakstu, bet ČLB dāmu komiteja ar kliņģeri apsveica mācītāju viņa mūža 40 gadskārtā.

iš

VAŠINGTONA

● No Vašingtonas latviešu luterāņu draudzes dievnama pēdējā gaitā uz Vašingtonas Rock Creek kapsētas latviešu nodalījumu 1. decembrī izvadīja aktieri un režisoru Osvaldu Uršteinu. Iepriekšējā vakarā sēru dievkalpojums notika pārpildītā baznīcā. Pavadītāji bija ieradušies ne vien no Vašingtonas un Baltimoras, bet arī no Filadelfijas, Ņujorkas, Bostonas, Toronto un Otavas. Dievkalpojumu vadīja prāvests A. Veinbergs un māc. A. Ozols. Sēru mūziku atskaņoja ērģelniece Valda Tērauda. Aizgājēja šķirstu sedza Latvijas karogs un rotāja sarkan-balt-sarkani ziedi.

Pie šķirsta stāvēja korporācijas Fraternitas Academica, Vašingtonas korporāciju kopas un DV goda sardze. Prāv. Veinbergs savā runā izcēlā aizgājēja kalpošanu latviešu teātrim, tautai un baznīcai. No Vašingtonas latviešu draudzes atvadījās draudzes priekšnieks Voldemārs Sproģeris. Fraternitas Academica vārdā atvadījās seniors Eduards Pētersons, no Amerikas latviešu teātŗa — Vilnis Baumanis, no DV apvienības — priekšnieka vietnieks, no Amerikas latviešu apvienības — vicepriekšsēde Zane Freivalde. Amerikas Balss latviešu raidījumu vārdā, kur O. Uršteins strādājis 29 gadus, atvadījās redaktors Knuts Ozols. Atvadījās arī rakstnieks J. Kadilis. Nobeigumā aktieris K. Ģermanis teica: „Nekaunieties šovakar raudāt un sērot. Lielais meistars ir aizgājis dusēt."

Otrā dienā kapsētā pavadītāju skaits bija pāri simtam. Fraternitas Academica seniors E. Pētersons nolika dzeltenu rožu vainagu, kuŗam cauri vijās melnzaļzelta krāsas. Vēl atvadvārdus teica Vašingtonas korporāciju kopas seniors Indulis Kancītis un no korporācijas Tervetia — Kārlis Ritums. Aktieris Kārlis Ģērmanis skandēja Gunāra Janovska „Pēdējie ziedi" un korporāciju locekļi atvadījās ar tradicionālo sēru dziesmu.

H.P.

Vašingtonas latviešu ev. lut. draudzes grāmatvedis N. Grāvītis sakopojis budžeta izpildīšanās datus. Nodevās līdz 1. novembrim ienācis 24 156 dol., paredzēto $28 333 vietā vai 4 177 dol. mazāk nekā paredzēts. Ņama fondā tanī pašā laikā parādu dzēšanai un citām vajadzībām saziedoti 12 939 dol. Trijos mēnešos iemaksātās summas no ģimenes bijušas no 15 līdz 750 dol.

Iesvētes mācību draudzē šogad sākušas trīs meitenes, mācību stundas piešķaņotas dievkalpojumiem. Draudzē iestājušies 6 jauni draudzes locekļi. Salaulāti 1 novembrī Alvis Hugo Hagelis un Iveta Ilze Bebre. Jaunajam pārim pastāvīgā dzīves vieta Restona, Virdžinijā.

Vk

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes mācītājs R. Zariņš sakārtojis māc. O. Gulbja atstātos spredikus un citus materiālus. Tā radusies O. Gulbja spredikų izlase ar 50 svētrunām un apcerēm. To izdos LELBA apgāds. Mākslinieks I. M. Kaņeps zīmējis vāku ar Salas baznīcas attēlu. Mācītāja L. Lagzdiņa-Zuševica ar savām grieķu valodas zināšanām piedalās Jaunās Derības tulkošanā. Māc. P. Jaunzemis oktobrī pārņēma draudzi Mančestrā, Konektikutā, kas bija vakanta kopš māc. K. Freimaņa aiziešanu mūžībā. Viņš aprūpēs arī Stamfordas un Sirakūzu latviešus. Uz Mančestru viņš pārcēlās novembrī, sešus gadus darbojies par zviedru-amerikāņu draudzes mācītāju Betlemes baznīcā Bruklinā, kur latviešu draudze īrē dievnamu dievkalpojumiem Iekšpilsētas novadā. Leikvudas draudzes mācītājs Ž Kristbergs ar 1. novembri aizgājis pensijā. Draudze gaida jaunu mācītāju no Arģentīnas.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze rudens posmā kristīti 11 bērni, notikušas 7 laulības, bet tikai divas ar abiem latviešu partneriem. Miruši 20 draudzes locekļi.

● Ņujorkas draudzei 1981. gadā notiks trīs jauniešu iesvētības: Salas baznīcā 17. maijā, bet Vasaras svētkos, 7. jūnijā priekšpusdienā, Jonkeros, pēcpusdienā Īstoranžā, Ņudžersijā. Draudzēs gada sapulce 15. februārī Betlemes baznīcas zālē Bruklinā. Miķeļa tirgus atlikums Jonkeros ap 3000 dolāru.

● Bronksas pamat- un vidusskolas bibliotēkā, Ņujorkas draudzes Jonkeru dievnamā ir ap 3000 grāmatu un žurnālu. Pēdējos trijos gados saņemti lielāku grāmatu ziedojumi un novēlējumi, kā arī lielākas summas naudā, kas atļauj bibliotēkai iegādāties jaunākās grāmatas, sakārtot bibliotēku, grāmatu ārējo apvalku un izveidot numerāciju.

Vk

ST. PETERSBURGA

● Latvijas Valsts svētku atceres akts St. Petersburgā, Floridā, notika Lietuviešu namā. To ievadīja ar karoga ienešanu. Latviešu biedr. priekšnieks Dr. A. Kalniņš teica uzrunu, kā arī pieminēja kritušos varoņus. Pēc kopīgi nodziedātās ASV himnas soliste Velta Stotta izjusti nodziedāja Ed. Virzas Karogu R. Kalniņas klavieŗu pavadījumā.

Dr. Kalniņš apsveica PBLA laureātus — prof. Jāni Siliņu un Dr. Pēteri Babri. Pēc māc. H. Lapiņa svētbrīža rakstniece Janīna Babre skandēja savu dzejoli Daugavpils.

No lietuviešu biedrības sveicināja Vasiļevskis un no igauņiem — Rebāne. Svētku runu teica māc. Andris Lamberts.

Otrā daļā vairākas dziesmas skandēja kokļu ansamblis F. Elksnīša vadībā, dziedāja arī sieviešu kvartets kokļu pavadījumā. Soilste Velta Stotta ļoti izjusti nodziedāja K. Skalbes Latvietis un R. Bebŗa Arāja ticība. Ar vairākām dziesmām iepriecināja latviešu biedrības koris dir. V. Grīnberga vadībā. Koncerta daļa beidzās ar kantāti Tēvijai, kuŗā solo dziedāja Izolde Pulciņa-Baumane.

Biedrības dāmu komiteja bija sagatavojusi cienastu. Tautisko Deju kopai bija priekšnesumi Dr. Tatjanas Baumanes vadībā. Sanāksmē piedalījās ap 250 klausītāju, no kuŗiem daudzi no Kanadas iebraukušie tūristi.

A. Lamberts

Gadu mijā dievnami bija baznīcēnu pilni. Uzņēmumā Sv. Andreja baznīcas koris un māc. J. Cālītis svētku dievkalpojumā. Foto: J. Liģers

MINEAPOLE

Jaunatnes teātris Minesotā izrādīja Annas Brigaderes komēdiju četros cēlienos Kad sievas spēkojas. Ar to Jaunatnes teātris atvadījās no ALA Kultūras Fonda ceļojošā režisora Osvalda Uršteina.

Pirms izrādes Jaunatnes Teātŗa administrātors Dr. J. Dimants, Jr. norādīja uz lielo mantojumu, ko nelaikis atstājis pūrā jaunatnei — mīlestību pret latviešu teātŗa mākslu. Ar klusuma brīdi klātesošie godināja O. Uršteina piemiņu.

Izrāde ritēja raitāk kā jebkad. Ansamblis ir izveidojies par ļoti ciešu vienību. Izrādi vadīja L. Ieleja, palīgrežisors E. Šulcs, dekorātors Dr. B. Zīle, skatuves meistars A. Dombrovskis, bet apgaismotāji — Ā. Pētersons un M. Ozoliņš. Pēc izrādes svētku ieskaņā viss ansamblis viesojās pie dekorātora Dr. B. Zīles, pasniedzot viņam no Jaunatnes teātŗa prof. A. Straumaņa grāmatu The Golden Steed dzimšanas dienas gadījumā.

Jānis Dimants, Jr., M.D.

Vita vāra viesībām.
Tel.: 491-9465.

Toronto DV Latviešu vēstures mūzejs
savam nākošam darbam
„BRĀĻU KAPI"
meklē veco strēlnieku, 4., 5., 6., 7., un 8. bataljona (pulka) karogu fotogrāfijas.
Ja kādam tās būtu, mēs lūdzam aizdot, lai darbs kļūtu pilnīgāks. Zvanīt vai rakstīt:

A. Brumelis
210 Kirk Dr.,
Thornhill, ONT.,
L3T 3L8 CANADA.
Tālr. (416) 889-0472

vai A. Memenis
95 Gainsborough Rd.,
Toronto, ONT.,
M4L 3C3 CANADA.
Tālr. (416) 461-2927

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

Meklējam apzinīgu kluba vadītāju ar labu latviešu valodu. Pieredze vēlama, bet nav nepieciešama. Alga pēc vienošanās. Lūdz pieteikties rakstiski, adresējot Kluba vadītājam 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2A1. Telef. (416) 759-4900.

Latviešu Centra valde

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM.
PIEPRASIET TELEFONISKI.
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $3.00

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas līdz ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā - 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heatherote Ave., Willowdale Ave., Ont. M2L 1X9
Tel. 444 2447
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

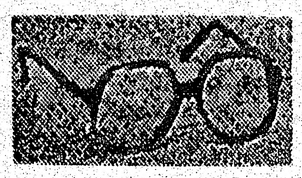

RATAS
— *IGAUŅU OPTIĶIS*
274 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji.
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (Īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi)
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M3P 3L6, tel. 536-8183.

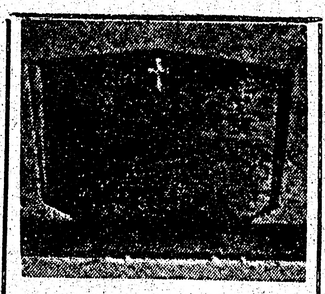

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

1) Ietaupa darbu un laiku
2) Instalācijas un apkures Izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
Izjusti personīgi pakalpojumi
pastāvīga kapella.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

RM
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4x 1K5. Tel 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

LATVIEŠU NAMS
IZIRE TELPAS
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

HELLO WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumu sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1463, Toronto

M. LUNSKY, O.D., M.Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās Tālr. 921-3824
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5

Andrejs M. Stikuts
B.A., LL.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

Labo visāda veida automašīnas
CRES MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, Īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

Laikraksta
LATVIJA AMERIKA
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Baznīcas virsvaldes plēnārsēde atlikta uz 1982. gadu

Latvijas ev. lut. Baznīcas virsvaldes prezidija sēde notika Toronto, Sv. Jāņa baznīcā, archibīskapa A. Lūša vadībā. Sēdē piedalījās baznīcas virsvaldes prezidenta vietnieki — prāvests un LELBA's pārvaldes priekšnieks A .Voitkus, profesors Dr. E. Leimanis, prezidija sekretārs J. Koncis un kasieris V. Gobiņš, kā arī LELBA pārvaldes sekretārs. prof. D. E. Reinbergs. Šī bija kārtējā prezidija darba sēde, veltīta ar virsvaldes darbību saistītiem dažādiem jautājumiem.

Sēdes dalībnieki nolēma atteikties no ieceres sasaukt baznīcas virsvaldes plenārsēdi 1981. gadā, kad paredzēta arī LELBA sinode, un nolēma uz plenārsēdi pulcēties 1982. gadā maijā vai jūnija sākumā Toronto un Saulainē.

Noklausoties archibīskapa ziņojumu par mūsu draudžu darbību un par garīgo darbinieku sagatavošanu, virsv. prezidijs atzina, ka ieteicams noorganizēt attiecīgus neklātienes kursus garīgu darbinieku un evaņģelistu sagatavošanai, iesaistot par lektoriem mācītājus, teoloģijas profesorus, kas darbojas Amerikas un Kanadas semināros un augstskolās. Kursantiem — vasaras mēnešos — uz dažām nedēļām būtu jāpulcējas kopējās lekcijās un nodarbībās. Igauņiem šādi kursi ar apmēram 30 kursantiem pastāvot jau vairākus gadus. Jautājums pārrunāts arī Kanadas apgabala draudžu māc. un delegātu konferencē, izraugot attiecīgu komisiju, kas mēģinās šādus kursus noorganizēt. Komisijā darbosies archibīskaps, mācītāji J. Cālītis un K.Kuškevics, kā arī gaidu vadītāja M. Vilka.

Archibīskaps ziņoja par savu saraksti ar Luterāņu federācijas un Pasaules baznīcu apvienības vadītājiem jautājumā par Baltijas valstu okupāciju, kā arī par abu šo oikūmenisko organizāciju lielsanāksmēm, kas notiks Vankuverā 1983. Pasaules baznīcu apvienībai un 1984. gada Budapestā — Luterāņu federācijai. Virsvaldes prezidijs atzinīgi novērtēja arī mācītāja Māra Kirsona un latviešu jauniešu uzstāšanos Madridē.

Virsvaldes budžetu 1981. gadam sabalansēja 25 000 dol. apmērā, izlēma dažādus jautājumus, kas saistās ar kulta grāmatu, bībeļu un citas literātūras sagādi un izplatīšanu. Pēc ticības mācības skolotāju ierosinājuma nolēma ticības mācības skolu grāmatu un programmu sagatavošanu turpmāk nodot LELBA's izglītības un skolu nozarei, jo visvairāk skolu tagad darbojas LELBA draudzēs, un tur ir vislielākā darba pieredze.

Sēdes dalībnieki pārrunāja jautājumus, kas saistās ar archibīskapa pēcnācēja vēlēšanu instrukcijas sagatavošanu; šo uzdevumu veic Dr. Armins Rūsis, virsvaldes padomnieks juridiskos jautājumos. Sēdē Dr. Rūsis bija aizkavēts ierasties.

LELBA pārvaldes priekšnieks prāvests A. Voitkus sniedza pārskatu par ierosinātiem grozījumiem LELBA satversmē. Grozījumus pēc izdarītās nobalsošanas šī gada pavasarī nodos virsvaldes un archibīskapa apstiprināšanai. Bijā jāizlemj arī daži ordinācijas un pastorālās disciplīnas jautājumi.

Svētdien sēdes dalībnieki ieradās dievkalpojumā Sv. Jāņa baznīcā un iepazinās ar Latviešu centru.

Mācītāju Paulu Jaunzemi Mančestras latviešu ev. lut. draudzē ievedot. No kreisās: Mācītājs K. Kronis, draudzes priekšnieks A. Ozols, prāvests K. A. Birznieks, mācītājs P. Jaunzemis un mācītājs R. Zariņš. Foto: M. Vīķele

AMATĀ IEVESTS JAUNS MĀCITĀJS

Mančestras latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumu 14. decembrī vadīja Austrumu apgabala garīgais vadītājs prāvests K. A. Birznieks. Draudzē ieveda mācītāju Paulu Jaunzemi. Spredikoja Ņujorkas ev. lut. draudzes mācītājs P. Zariņš, lūgšanu teica Vilimantikas draudzes mācītājs K. Kronis.

Mācītājs P. Jaunzemis pateicās prāvestam, mācītājiem, visiem un draudzei, kā arī draudzes dāmu komitejai, kas šai dienā rīkojusi baznīcas lejas zālē Ziemsvētku eglīti, pieliekot lielas pūles.

Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas zālē uz eglītes sarīkojumu pulcējās daudz dalībnieku. Izskanēja daudz Ziemsvētku dziesmu, Silvijai Zeidenbergai spēlējot klavieŗu pavadījumu.

Daudz sirsnīgus apsveikumus saņēma draudzē ievestais mācītājs Paulš Jaunzemis. Draudzes priekšnieks A. Ozols draudzes vārdā un dāmu komitejas priekšniece Ž. Klēģere apsveica arī ilggadējo draudzes darbinieku — valdes locekli un pērminderi Ernestu Ozolu, kuŗam 23. decembrī aprit 80 mūža gadi. P.S.

Mūsu mācītājs

Ansis Kiršfelds

no Sietlas, Vašingtonā, pēkšņi aizgājis mūžībā

1980. gada 14. decembrī Edmontonā, Kanadā.

Augšā aiz zvaigznēm,
Tu gaismā reiz kļūsi,
Ko šeitan cerēji,
Sasniegts tur būs

Pateicībā un neaizmirstamā pieminā viņu paturēs

Kalgarijas latviešu ev. lut. Sv. Pāvila draudze.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Werthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 260 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

11. janvārī 1. Svētdiena pēc Zvaigznes dienas — dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma filmas „Mārtiņš Luters" izrāde.
18. janvārī 2. Svētdiena pēc Zvaigznes dienas — dievkalpojums.
25. janvārī 3. Svētdiena pēc Zvaigznes dienas — dievkalpojums.
1. februārī 4. Svētdiena pēc Zvaigznes dienas — dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: treŝdienās un ceturtdienās no pl. 10 —

11. janvārī plkst. 11 Dievkalpojums. „Pusdienas un pārrunas" jauniešiem pēc dievk. Pirms dievk. no plkst. 9 rītā Dāmu komitejas siltas brokastis.
18. janvārī plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu. Jaunāko jaun. grupas sanāksme.
25. janvārī plkst. 11 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

11. janvārī plkst. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.
18. janvārī plkst. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma nodarbību stunda priekšiesvētes jauniešu grupai. Pēc dievkalpojuma arī iesvētīšanas mācību stunda.
25. janvārī plkst. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15.

Bībeles studiju — lūgšanu sanāksmes katru treŝdienu pl. 19.30.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu viesmīlības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (Lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

11. janv.: pl. 10 dievk. angļu valodā, kopā ar igauņu draudzi. Pl. 11 — draudzes dievk.
18. janv.: pl. 10:30 bērnu dievk., svētd. skola un Bībeles klase. Pl. 11 — draudzes dievk.

BAFALO

Māc. Artūrs Drūmiņš, P.O. Box 655 Port Colbourne, Ont. L3K 5X8 Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Baffalo, N.Y.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Redcedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trisvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVAS

MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

11. janvārī pl. 14 dievkalpojums baznīcā.
18. janvārī pl. 14 ģimeņu dievkalpojums baznīcā. Stunda iesvētāmiem pēc dievkalpojuma.

PRIEKAVĒSTS

Kristīgo latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale Ont. tālr. 749-0832

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

radio raidījums

nepārtraukti 25. gada gājumā katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30 Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja Vadītājs A. Laksmanis 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr 261-4218 Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.

100 Huntley St., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta sestd. pl. 10 no rīta Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.1 24 stundas. Tel. 889-3126

Ak mosties, mosties, mana tauta,
Pie malas savus elkus liec!
Laiks uzklausīties Kristus balsi,
Nost to, kas tavu prātu jauc!

Bezmaksas kristīgu literatūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey B.C. V3T 5B7.

Teicami izdevies DV sarīkojums Milvokos

Milvoku DV apvienība decembrī atzīmēja savus sekmīgos 29. darbības gadus.

Svētbrīdi vadīja māc. J. Ķinēns, pieminot latviešu nestos upurus uz tēvzemes altāra un cerības, kas mūs atkal atvedīs dzimtenē.

Vanadžu dubultkvartets dir. V. Aparjoda vadībā sekmīgi atskaņoja vairākas dziesmas E. Brusubārdas klavieru pavadījumā.

V. Aparjods pieminēja, ka apvienība aizvadītajā gadā palielinājusies par 17 biedriem. Sekmīgi darbojušies DV vīru koris, Vanadžu dubultkvartets, deju kopa Metieniņš, šaušanas kopa un apv. aizgādībā Gaujas skautu un Tālavas gaidu vienība. Līdzekļi aprūpei ienākuši ap $3 500, jaunatnes izglītības vajadzībām gadā nodots ap $2 000.

Kultūras un izglītības laukā atbalstīti Gaŗezers, Rietummičigenas univ. valodas kursi un Minsteres latviešu ģimnazija.

V. Aparjods kopā ar apv. dibinātāju E. Peniķi par aktīvu DV darba atbalstu izdalīja piešķirtos DV ASV Goda rakstus L. Rickai, M. Andersonei, Z. Lazdiņai, R. Dzelzkalnam un J. Lasmanim.

Apvienības priekšn. pateicās vakara priekšnesumu izpildītājiem, vanagiem un vanadzēm, kas čakli rūpējušas par šī vakara saimniecisko pusi un godam atbalstījušas visus DV sarīkojumus.

Tenors A. Kita iejutīgi pianista V. Treimaņa klavieru pavadījumā nodziedāja vairākas dziesmas, bet pianists V. Treimanis ar veiksmi atskaņoja uz klavierēm J. Mediņa Daina un V. Treimaņa Pūt, vējiņi.

DV vīru koris diriģ. V. Aparjoda vadībā nodziedāja I. Saksa Solījumu, H. Pavasara Balādi par zelta vanagu, J. Cīruļa Koklētāju un A. Kalniņa Kas tie tādi spēka vīri. Tautas deju kopa I. Rudzītes vadībā 4 dejas raiti nodejoja. Sekoja saviesīgs vakars ar deju pie iecienītā orķestŗa mūzikas.

-is.

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā radiniece

Milda Dumpis

dzimusi 1909. gada 22. jūlijā

mirusi 1980. gada 26. decembrī Toronto

Ak dzīves dienu gājums,
Cik ātri paiet tas,
Sauc Dieva aicinājums
Nāk vakars, jāšķiŗas.

Viņu mīļā pieminā paturēs

Vera, Kārlis, Mirdza un Ādolfs
Erdmaņi ar ģimenēm

Negaidīti no mums šķīrusies mūsu mīļā

Irma Pilpe dzim. ILTNERS

dzimusi 1915. gada 30. novembrī Rīgā

mirusi 1980. gada 23. decembrī Toronto

Dziļās sērās

brālis ar ģimeni Toronto,
brāļi ar ģimenēm Rīgā,
krustmeita Ilze Šķobe ar ģimeni Toronto.

MIRUŠI

ŠVANENBERGS, Ernests, Kārlis,
LAIPNIEKS, Pēteris,
RUŅĢIS, Pēteris,
TREIGUTS, Ansis, Roberts,
VILCIŅŠ, Marianna,
GRĪNBERGS, Arnolds

PIEMIN

DVK Bēŗu fonds

Latvijas aviācijas pulka kaŗa lidotājs kapteinis

Kārlis Indriķis Blaus

dzimis 1901. gada 23. martā Ventspilī

miris 1980. gada 17. decembrī Milvokos, ASV

Viņu piemin

Latvijas aviācijas pulka bijušo kaŗavīru saime

Latviska dāvana

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing, Ltd.
125 Broadwiev Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtiet manu dāvanu (L. A. abonementu),

uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu:

.....

.....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $27.00.

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Mūžībā aizsaukts mūsu mīļais vīrs, tēvs, brālis un vectētiņš

Kārlis Piegāze

dzimis 1909. gada 25. oktobrī Sibirijā

miris 1980. gada 25. decembrī Toronto

Viņu mīlestībā sirdīs patur

sieva, dēls, vedekla un mazbērni, māsa ar ģimeni Sibirijā un māsa ar ģimeni ASV.

Triku meistars

ANŠLAVA EGLĪŠA
RAKSTS NO HOLIVUDAS
PAR JAUNO
20TH CENTURY FOX
FILMU THE STUNTMAN

Preses konferencē režisors Ričards Rašs (Rush) izteicās, ka šīs ilgi lolotās filmas nolūks ir uzsvērt, cik grūti un dažkārt pat neiespējami atšķirt īstenību no šķituma un arī to, ka cilvēks pūlas, bet nespēj noteikt savu likteni, jo neglābjami pakļauts nejaušībām. Filma Triku meistars ir ilūziju virkne, nekas tajā neveidojas tā, kā sākumā liekas.

Vietnamas kara veterāns bēg no policijas, vajāts par noziegumu, ko nav izdarījis. Viņš iegadās mazpilsētā, kur pašlaik fotografē filmu par 1. pasaules karu. Valdonīgais, iedomīgais, izgudrais režisors paslēpj bēgli savu ,,stuntmeņu" barā. Šim vārdam nav latviska tulkojuma: ,,stuntman" ir atlēts, kas pārģērbts par kādu no filmas galvenajiem aktieriem un veic visus kritienus, lēcienus un katastrofas viņa vietā. Bēglim arī filmā jātēlo bēglis — nogāzts angļu lidotājs, kas drāmatiski vairās no vesela bara vāciešu, bēgdams pa namu jumtiem un torņiem. Triki birst kā no pilnības raga.

Tos veic ar pārliecinātāju reālismu. Negantos sprādzienos nereti šķiet, ka jāiet bojā kā bēglim, tā vajātājiem, bet tikko kamera beidz strādāt, ,,sakropļotie" stuntmeņi ceļas atkal kājās, norauš no sejām asinis — tomātu biezeni, pievāc savus nogautos locekļus un dodas uz tālākās filmēšanas vietu. Taču triki kļūst arvien pārgalvīgāki, un bēglim sāk likties, ka sadistiskais režisors viņu beigās tomēr nogalinās. Arī mīlas trīsstūris, kas izraisās filmas premjēres, režisora un bēgļa starpā, veidojas ērmoti un neaplēšami. Varmācīgais, bet savā veidā arī labdarīgais režisors, ko tēlo viens no izcilākajiem angļu aktieriem, īrs Pīters Otūls (O'Toole) dominē filmā, virza darbību, nepārtraukti kaisīdams dzēlīgus rājienus, nepārsūdzamas pavēles un nicīgas prātulas, ironizēdams par visu un visiem. Tā ir iespaidīga un pateicīga loma, viena no spožākajām visā Otūla garajā karjērā.

Bēgli tēlo interesants jauns aktieris Stīvs Reilsbeks (Railsback), kas teicami prot projicēt savā sejā galīga mulsuma, apsēstības un paranoīdas spītības izteiksmi. Viņš ieguva zināmu popularitāti, tēlodams savā laikā daudz pieminēto kultistu un masu slepkavību organizētāju Mansonu pusdokumentārajā filmā Helter Skelter. Bēgļa-triku vīra loma ir sarežģīta un grūta, bet Railsbeks ir apdāvināts tēlotājs, diezgan daudz arī tēlojis uz skatuvēm, Brodvejā un citur. Būdams atlētisks, viņš personīgi piedalās labā daļā no bīstamajiem trikiem, piemēram, kāpelējot un kūleņojot pa slīpām jumtu korēm u.c. Arī abu galveno aktieru sieviškīgās pretspēlētājas izvēle izrādījusies laimīga.

Bārbara Hēršija (Hershey) ir interesanta personība. Dzimusi Losandželosā, viņa jau kā padsmitniece saņēma ievērojamas lomas un tika uzlūkota par vienu no Holivudas ,,cerībām". Bet tad viņu pārdēvēja sevi par Kaiju (Sea-Gull) un nesenajos hipiju laikos pameta filmas un pievienojās kādai kulta grupai. Tādā veidā savas karjēras izbeidza vairākas apdāvinātas aktrises. Hēršija tomēr atgriezās pie filmu mākslas, un no dēkas viņai pārpalicis tikai 8 g.v. dēls ... Viņa ir izcila tēlotāja, kas ne vien iedziļinās, bet pilnīgi iemiesojas un dzīvo savā lomā, protot labi iejusties spocīgās noskaņās, kas veido šo izrādi.

Temps ir virpulīgs, trīs pieminētie aktieri svaidās pa plašu izjūtu skālu, allaž uz nebeidzamo triku un ,,vizuālo" efektu raibā fona. Tempu un nereālo rēgainību uztur un kāpina Dominika Frontjēra (Frontier) īpatnējā, bombastiskā mūzika, kas dārdīgi uzmutuļo kritiskajos brīžos, kad īstenība atkal reiz izrādās tikai šķitums. Visas pazīmes liek sagaidīt negantu beigu traģēdiju, bet atkal reiz norises apsviežas otrādi, un tomēr beigas nav arī īsti laimīgas, tikai — ērmotas. Scenāriju, sekojot režisora norādījumiem, darinājis Lorenss B. Markus pēc Paula Brodera (Brodeur) šī paša nosaukuma romāna. Markus speciālizējas fantastiskā, sirreālistiskā tematikā un savā laikā guva daudz atzinības par sarežģīto scenāriju filmai Petulia.

Laba daļa no filmas fotografēta vecajā, cienīgajā El Koronado viesnīcā Sandiego, kas savas dīvainās, izčokurotās ,,viktoriāņu stila" architektūras dēļ nesen izsludināta par nacionālu pieminekli. Tomēr Rašs jau laikus bija parūpējies par atļauju viesnīcā filmēt. Brīžiem liekas, ka filmēšanas grautiņos un sprādzienos viesnīca būs smagi cietusi, bet arī tas izrādās tikai šķitums. Piedaloties kādiem 30 izcilākajiem Holivudas pirotechnikas meistariem un ,,stuntmeņiem", viesnīcai nodarīti tikai minimāli, viegli labojami bojājumi.

Režisors Rašs ir interesants filminieks. Tikko pusmūžā, viņš var atskatīties uz raibu karjēru. Viņa pirmais veikums bija itin brutāla izrāde par motociklu huliganiem, ,,elles enģeļiem". Tā izraisīja spēcīgus protestus un arī — neskaitāmas imitācijas. Rašs turpretī nemēģināja nopelnīt ar atkārtojumiem un enģeļu dēku turpinājumiem, bet pievērsās gluži citai tematikai, toreiz populārajiem nemieriem ASV augstskolās. Zīmīgā kārtā viņa filma Getting Straight, kas ironizēja par nemierniekiem un viņu aplamajiem ideāliem, labākās sekmes guva ārzemēs. Ingmārs Bergmans to cildināja par desmit gadu laikā izcilāko amerikāņu filmu. Bet, saka Rašs, ar ārzemju slavu vien nepietiek, un viņš bijis spiests naudas dēļ uzņemties režisūru vairākām filmām, kas viņu nemaz nav interesējušas. Tās tomēr izrādījās sekmīgas: kriminālfilma Klute sagādāja Oskaru Džēnai Fondai, Lenny — biografisks vēstījums par populāro, pārgalvīgo nakts klubu satīriķi Lenniju Brūsu sacēla plašu ievērību un arī protestus, bet Rokijs (Rocky) par panīkuša boksētāja cīniņiem saņēma Zelta globu un Oskaru kā gada labākais sniegums. Tikai pēc šiem panākumiem Rašam izdevies sameklēt privātus financētājus ilgus gadus lolotajam Triku meistaram, no kura studijas vairījušās, nespēdamas to katēgorizēt. Triku meistars nav ne kriminālstāsts, ne dēku filma, ne īsti satira, ne fantastika, drīzāk īpatnējs temu sajaukums, bet katrā ziņā viena no saistīgākajām un filmiskākajām šī gada izrādēm.

Preses konference, kas notika režisora mājā, Santa Monikas kalnu grēdas Belēru daļā, nobeidzās Triku meistara cienīgā veidā. Galvenā ēka atrodas dziļas gravas stāvā krastā. Labus divus stāvus zemāk uz terases iekārtots peldbaseins ar paviljonu. Kad viesi un preses ļaudis pulcējās pie baseina, režisors izveda uz mājas balkona sirmu, vecu kundzi — savu māti. Viņš izjusti pateicās mātei par nesavtīgo atbalstu viņa pasākumiem un pavēstīja, ka tagad, kad ilgi lolotā filma tik laimīgi nobeigta, viņa pelnot tradicionālo uzvarētājas godinājumu, sagrāba veco kundzi un pārsvieda pār margām lejā — baseinā.

Par nelaimi vecā kundze krita bīstami tuvu baseina malai un pazuda zem ūdens, uzpeldēja tikai viņas sirmā parūka. Kad viņa labu laiku neparādījās virs ūdens, baseinā ielēca divi dūšīgi puiši, kas turējās tuvumā un kundzi izvilka. Viņa bija bez samaņas un no pāršķeltā pakauša plūda asinis. Dvielis, ko viņai aptina ap galvu, tūdaļ nokrāsojās sarkans. Viesu bars stāvēja mēms no šausmām. Dūšīgs vīrs, preses fotografs, nesen dēkaini izbēdzis no Čechoslovakijas, paslēpa seju plaukstās, teikdams, ka nespēj skatīties asinīs. Kundze tomēr atžilba un pieslējās kājās. Nu bija gan redzams, ka tā nav sieviete, bet viens no Raša ,,stuntmeņiem". Tomēr ievainojums bija īsts, un Rašs paskaidroja, ka tas esot tikai otrs negadījums sakarā ar šo virpulīgo filmu. Pirmais bijis vēl niecīgāks, ,,tikai" pārlauzta roka. Sviediens no balkona baseinā ticis izmēģināts divas reizes, bet trešo reizi beidzies ar kļūmi.

Tik nesaprotama man šī lieta nelikās, jo viesībās taču pasniedza dzērienus, kas filmēšanas darbā uz stingrāko noliegti.

Anšlavs Eglītis

LATVIEŠU HUMĀNITĀRO ZINĀTŅU ASOCIĀCIJAS

IZDEVUMĀ NUPAT IZNĀKUSI
PROF. DR. PHIL. JĀŅA SILIŅA MONOGRAFIJA PAR
GLEZNOTĀJU MĀRTIŅU KRŪMIŅU

JĀNIS SILIŅŠ

MĀRTIŅŠ KRŪMIŅŠ

Monografija iespiesta ar plašu tekstu latviešu un angļu valodā. Grāmatai 144 lapas puses, ar 72 gleznu attēliem — no tiem 16 ir krāsaini, japāņu repr. techniķu veidoti, lietojot jaunākos uzlabojumus.

Uzskatot Mārtiņu Krūmiņu par vienu no mūsu izcilākiem ainavu gleznotājiem trimdā, autors bez apceres par viņa mākslu iztirzājis arī struktūrālās, ritma u.c. problēmas gleznieciībā vispār, piešķirot publicējumam plašāku nozīmību. Grāmata uzrakstīta dzīvā un raitā tēlojumā, iespiesta uz sevišķi labas kvalitātes papīra, izturīgā greznā iesējumā. Piemērota arī dāvināšanai un bibliotēkām. Maksā ASV valūtā $24.00, Kanadas $27.00. Piesūtīšana ASV un Kanadā $1.50.

Dabūjams arī LHZA RAKSTU KRĀJUMS III

Rediģējis prof. Dr. phil. Jānis Siliņš. Saturā J. Siliņa, V. Matveja, E. Brastiņa, E. Andersona, B. Jēgera, V. Klīves, H. Biezā un P. Dāles apceres ar 19 attēliem, 211 lpp. Maksā $10.00 ar piesūtīšanu.

Abi izdevumi kopā ar samaksu pieprasāmi izdevējai LHZA (Dr. P. Norvilis, 2475 — II Southern Blvd., Bronx, N.Y. 10458 USA.)

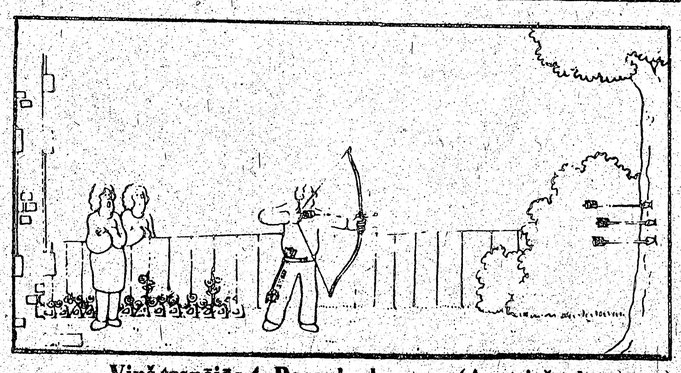

Viņš trenējās 4. Pasaules karam. (Austriešu humors.)

Daudzi kanadieši pārceļas uz

FLORIDU

Par dzīvi Floridā — rakstos un fotografijās, tāpat nekur nepublicēti raksti un uzņēmumi par dzīvi Latvijā ir publicēti mēnešrakstā

,,SAULAINĀ KRASTA VĒSTIS"

Izdevējs — māc. A. Lamberts. Abonēšanas maksa $15.00 gadā. Atsevišķa numura cena $2.00. Laikraksts palīdz arī tautiešiem ar padomiem māju pirkšanā, moteļu sagādē un citās lietās.

Adrese: P.O. Box 14566, St. Petersburg, Florida 33733.

Telefons (813) 321-9718.

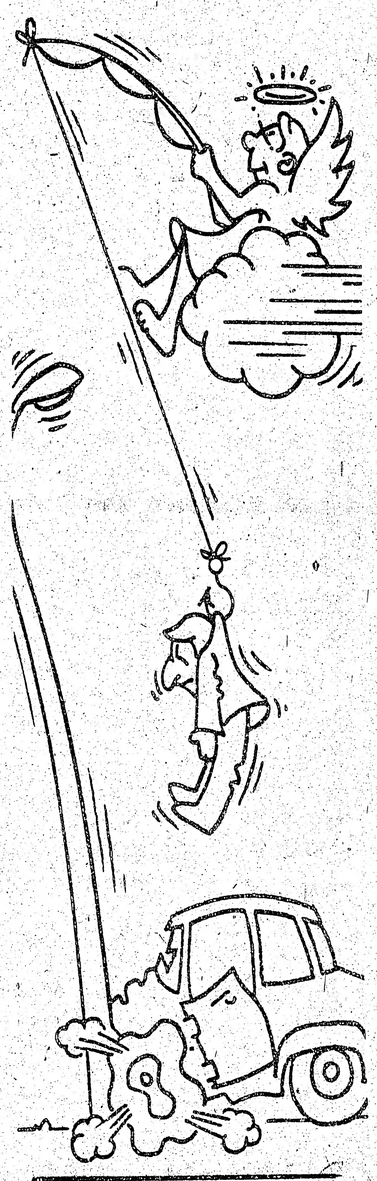

CAS Cadillac Architectural Services

Velta Bērziņš
Gary Butcher

1203 Sheppard Ave. E.
Willowdale, Ontario
M2K 1C9

(416) 493-9131

(3. turpinājums)

Kalumam nebija nemaz jāiet pāri ezeram, lai saņemtu mutes. Viņam te mutes sniedza Stefānija katru dienu. Patiesībā viņš tikai tāds izpalīgs vien bija. Žirbinska kungs, pēc daudzajiem nesekmīgajiem laulības gadiem, Kalumam uz baltajiem bērziem lūkojoties, bija ieguvis meitu un tēva godu. Nu Kalums atkal sēdēja Žirbinska restorānā un vēroja Stefāniju pie kases. Pa šiem gadiem viņa bija jūtami apvītusi. Blakus darbam veikalnieciskajā uzņēmumā nu bija jāveic arī mātes pienākumi, jo skopais polis varbūt apteksni vairs nealgoja, jo restorāns bija jāpaplašina un nauda vajadzīga.

Kalums tik ļoti vēlējās biežāk satikt mazo Alvīnīti un to apmīļot, tās sejā saskatīt kādas ģenētiskas pēdas. Viņš pasmaidīja par šādu vēlēšanos. Tad viņam vispirms vajadzēja šķirties no savas kuplās bārdas un gaŗajiem matiem, lai salīdzinātos spogulī. Arī bargais policists stāvēja prātā. Viņu nomāca mazvērtības sajūta. Viņš te sēdēja kā kāds izbēdzis cietumnieks, nevīžīgs un neapkopies, vai kā nožēlojams takšelis, kas norāvies no saites un aizskrējis. ,,Mans mazais taksītis?'' Kas to reiz teica, Narda? Stefānija sēdēja pie kases un skaitīja naudu, bet viņš bija tik glēvs, ka baidījās doties pazīstams. Arī mazā Alvīnīte skraidīja tepat apkārt, bet viņš to nedrīkstēja ņemt klēpī un apmīļot, kad policists jau bija tūliņ klāt tikpat kā ar roku dzelžiem.

Kalums, klaiņodams pa pilsētu, kādreiz iegriezās trūcīgo ļaužu rajonā, ko bija iemīļojuši dīkdieņi un pamazām ieviesušies ķīnieši. Šaurā logā, starp dažādiem krāmiem un citām vecām mantām, viņš ieraudzīja arī Latvijas neatkarības laika sudraba pieclatnieku ar pazīstamo Mildu virspusē. Tas lika viņam šeit ilgāk uzkavēties. Virs ieejas durvīm vējā šūpojās skārda izkārtne, brīžiem griezīgi iečīkstoties, ka nostiepās nepatīkamas tirpas gar visu mugurkaulu. Laika zobs to bija grauzis jau daudzus gadus. Uz apdzeltējušās izkārtnes neciliem burtiem bija lasāms: ,,Džonesa foto mākslas salons''. Savādi likās, ka logā neredzēja neviena mākslas priekšmeta vai fotogrāfijas, kas norādītu uz šādu salonu. Nams atgādināja tipisku veclaicīgu dzīvokļa māju, izrotātu ķīniešu rakstu zīmēm. Durvis bija veŗamas, nospiežot ar īkšķi veclaicīga roktuŗa mēlīti, kas iekšpusē pacēla no āķa vienā galā iestiprinātu nelielu dzelzs sviru un atbrīvoja durvis. Tādi durvju roktuŗi bija redzami daudzās šejienes vecajās mājās, arī veikalu ieejās.

,,Hai, vai šeit kāds ir?'' Kalums paskaļi iesaucās, neredzēdams tumšajā telpā neviena cilvēka.

,,Jā, ir gan!'' atsaucās kāda balss. No dibenistabas iznāca grūti nosakāma vecuma vīrs. ,,Ko jūs vēlaties?'' viņš jautāja tādā balsī, it kā kāds būtu ieradies viņu traucēt.

,,Vai tas naudas gabals, tur logā, ir pārdodams?'' Kalums jautājs.

,,Līdz šim par to neviens nebija interesējies. Protams, visu, ko jūs šeit redzat, es pārdodu. Arī vecu naudu,'' vecais ar jūtamu lepnuma pieskaņu paskaidroja.

,,Neredzu, ka šeit daudz kā būtu.''

,,Jūs man arī tikai vienu naudas gabalu prasījāt,'' veikalnieks jutās apvainojies.

,,Es domāju, šeit nav nekā tāda, kas liecinātu, ka šeit būtu foto salons,'' Kalums pārlaboja.

,,Tas lasāms ārpusē uz izkārtnes.''

,,Bet iekšpusē izskatās pēc veclietu tirgotavas ...'' Kalumam veča atbilde izklausījās pēc pazobošanas.

,,Aptiekas preču veikalos pārdod ne tikai zāles, bet arī saldējumu, cigaretes, zemesriekstus un visu ko citu,'' vecais vīrs savilka seju platā smaidā. Tā bija apaugusi ar gaŗu bārdu, zem kuplajām uzacīm nemierīgi šaudījās pētījošas zilas acis. Viņš varēja būt ziemeļnieks. Kalums zināmu uzticību atguva, kad āķīgais veikalnieks tuvāk papētīja viņa ārējo izskatu, kas arī daudz no viņa neatšķīrās.

,,Kā jums gadījies šis naudas gabals tur — logā?'' Kalums jautājs.

,,To man nodeva kāds latvietis, tā ir īsta Latvijas nauda. Šis pieclatnieks kalts 1929. gadā Londonā pēc R. Zariņa meta, tas sveŗ 25 gramus. Latvija simbolizēta kā tautu meita, ko tautā sauca par Mildu. Tai pār plecu vārpas, kas simbolizē lauksaimniecības valsti. Otrā pusē jūs redzat lielo valsts ģerboni,'' veikalnieks grozīja naudas gabalu pirkstos.

,,Jums labi zināma šīs naudas vēsture,'' Kalums uzslavēja. Vārds Džoness nerāda, ka jūs būtu latvietis.''

,,Latvietis gan! Džoness ir pieņemts vārds.

,,Tad jau tautietis,'' Kalums sniedza roku un nosauca savu vārdu.

,,Tā, tā, kāds kaut ko izkalis, te nu jūs esat — kalums. Vai jūs zināt, kas ir gals? Es esmu negals, Džoness Negals.'' Viņš stāstīja, ka esot no agrākajiem ieceļotājiem, dzimteni atstājis 1934. gadā, kad tur notikušas lielas pārmaiņas.

,,Man toreiz bija 28 gadi,'' Negals atcerējās.

,,No Ulmaņa bēgāt?''

,,Biju tāds pakreiss, citi sabiedēja, tā aizbraucu. Un labi vien bija, Otru pasaules kaŗu nepiedzīvoju. Diezin, vai šo sauli tagad vairs skatītu. Gulētu kaut kur pie Neveles vai Opočkas, varbūt pat Sibirijā,'' Negals stāstīja un turpināja:

,,Svešumā jau visādi gāja. Jūs visi šeit pēc ieceļošanas un pirmajām pārciestām grūtībām tagad peldat kā vardes bagātā pīļu dīķī un barojaties.''

To teicis Džoness paņēma laikrakstu Trimdas Balss un lasīja:

Kāds iemeta akmeni ūdenī,
kas gandrīz bija aizaudzis purvs:
iztrūkās treknās karpas,
rijīgās līdakas un glumie zuši.

Melnajā akacī
vēl tikai akmenim bija vietas,
jo tas bija ciets
un nejūtīgs.

Gliemeži ierāvās savās čaulās
un vardes apklusa.
Satraukums bija liels,
jo akmens bija trāpījis visus.

Pīles brēkdamas pacēlās gaisā
un ilgu laiku aplidoja purvu,
tad atkal sametās rāvainajā ūdenī
un rija vardes.

,,Tas bija tūliņ pēc Otra pasaules kaŗa, kad mums, vecajiem ieceļotājiem, šinī pusē sāka vislabāk klāties. Gandrīz visa pasaule bija izpostīta, nu mums pašiem vajadzēja to atjaunot. Mēs strādājām kā velni. Tie bija zelta laiki,'' Džoness atminējās.

,,Jums bija savs uzņēmums.''

,,Kas nu par lielu uzņēmumu, sāku ar to pašu veikaliņu, tikai bez šiem krāmiem, kuŗus jūs tagad redzat. Tas tomēr bija īsts foto mākslas salons. Tur, tanī kaktā, stāvēja galdiņš, tur — liela palma, gar sienām vairāki krēsli, kur rindā sēdēja apmeklētāji un gaidīja savu kārtu kā pie zobārsta. Man nebija laika pat paēst. Toreiz ēdiens mētājās pa visiem kaktiem. Tur tanī mājā, ielas otrā pusē, atradās restorāns. Kad to vakarā slēdza, kalpotāji iznesa pilnu grozu dažādām maizītēm, kuŗas dienas gājumā cilvēki nebija izpirkuši, un sabēra atkritumos. Kas tik tur nebija! Pat sagatavotas un iesaiņotas sviestmaizes — ar desu, ar šķiņķi, ar sieru, ar majonēzes un sasmalcinātas vārītas olas sajaukumu uz salātlapas. Vajadzēja tikai pārskriet pāri ielai un pievākt garšīgāko,'' Džoness stāstīja.

(turpinājums sekos)

PAVEIKTAIS UN VEICAMAIS

10. Anglijas latviešu Dziesmu dienu rīcības komiteja savā piektajā sēdē Lesteras draudzes namā oktobrī pārrunāja sarīkojumu priekšdarbus un budžetu.

Līdz šim agrākie svētki vienmēr devuši mazu atlikumu. To prātā paturot, kā arī šīs zemes dzīves dārdzības pieaugumu, budžeta aplēsums ir £18,500. Grūts uzdevums ir kasieres palīdzei Astrīdei Balodei izvērtēt ieejas maksas atsevišķiem sarīkojumiem, lai svētki nebeigtos ar tukšu kabatu ne komitejai, nedz apmeklētājiem.

Latviešu deju uzveduma iestudētāja E. Vīlipsone Kokļu dienās Straumēnos pārrunājusi ar deju kopu vadītājiem iecerētā uzveduma norisi. Līdz ar to sagatavošanās darbi var risināties mērķtiecīgi.

Izsludinātās mūzikas sacensības Jaunatnes koncertam beigušās. Lilija Zobena un Leslijs Īsts (East) atzinuši, ka klavieres koncertam YMCAs zālē pietiekami labas.

Jau tagad mūsu klubos redzami Dziesmu dienu plakāti. Tie iespiesti pietiekošā skaitā, lai krājējiem būtu iespēja tos iegādāties savam priekam. Pirms Ziemsvētkiem pārdošanā būs balti ,,T'' krekli (4 lielumos) un lodenes ar ķiršu sarkanu Dziesmu dienu ausekli.

Plānots iespiest arī piemiņas marku loksnes: caurumotas krājējiem un visur lipināmās somu rotātājiem un citiem apmeklētājiem.

Komitejas informātore Inese Auziņa-Smita (Smith) svētku popularizēšanai veselai nedēļai aizrunājusi Lesteras Informācijas biroja skatlogu pašā pilsētas centrā, kā arī telpas izstādei kaimiņpilsētas Lofborovas (Loughborough) bibliotēkā. Ap gadu miju viņa viesosies Austrālijā un aicinās turieniešus ciemos.

Latviešu rūpniecisko un saimniecisko uzņēmumu īpašnieki un vadītāji aicināti sludināties svētku vadonī. Cenas vēl nav aprēķinātas, bet ieinteresētie jau var pieteikties pie Elgas un Paula Zīvtiņiem, 4 Eastfield Avenue, Melton Mowbray, Leics. LE13 1TE.

Nākošā sēde 1981. gada 1. februārī pl. 14, DVF Notinghamas nodaļas klubā, 1a Standhill Road, Nottingham.

V. Mellakauls

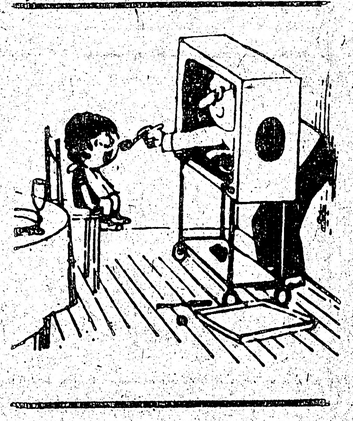

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

(turpinājums)

Vēl nebiju neko atradis, kad negaidīta atskrēja vēsts no Andoras mežiem. Tā nebija priecīga: kādā brauciena negadījumā Manselis nogalināts, bet abas viņa meitenes smagi sakropļotas. Tiesa — viņš bija pārgalvīgs braucējs un ne vienu vien reizi arī man vajadzēja nodrebēt nāves jausmās, kad sestdienu rītos abi skrējām uz netālo Kīnas pilsētiņu, lai iepirktu nedēļas iztiku. Indiāņu asinis it kā alka pārgalvības un nesavaldību vēl sekmēja Manseļa kāre uz reibīgiem dzērieniem. Tā tas arī šoreiz bija sagadījies.

Students Doriss jau bija atpakaļ mācību kursā, un tā Andoras mežs pagaidām palika bez saimnieka.

Dorānam aizrakstīju līdzjutīgas rindas. No tām varēja arī saprast, ka esmu gatavs atgriezties uz Andoras mežiem, kuŗus savā darbā biju labi iepazinis, un tādēļ varētu tos apsaimniekot Manseļa vietā.

Notikums mūs visu bezgala satrauca un noskumdināja — Dorāns atbildēja, bet jau nākošajā teikumā sekoja tas, kam biju sagatavojies.

Manseļa pienākumus pagaidām esmu nodevis kaimiņu apriņķa mežzinim Kusovam, un domājams, ka viņš tos veiks uz pastāvīgas bazes — vēstules nobeigumā auksti un noraidīgi dūra Dorāna vārdi.

Vēlreiz pārlasīju viņa atsauksmes par manu darbu un atcerējos dotos solījumus. Un tad nepārprotami nācās atzīt Dorāna viltīgos vārdus, kam nebija pat sīkā smilšu grauda svara.

Kāda kokmateriālu noliktava meklēja izpalīgu. Es vairs ilgāk nevarēju gaidīt un uz piedāvājumu atsaucos. Zināju: tas nebūs dzīvais mežs, taču kaut kā vajadzēja balstīt satricināto dzīvi svešajās mājās.

Tā bija plata ēka, nolaidenu jumtu, ar stikla acīm, pa kuŗām saules gaisma iekļuva vēsajā un patumšajā telpā. No saplākšņiem un dēļu grēdām vēl pludoja koku smaržas, bet tās bija nedzīvas. Dažāda veida un izmēru materiālos pamirdzēja pa sveķu pilei. Tas bija skuju koku mežs, pārvērties milzīgā kokmateriālu kalnā.

Es tomēr biju saskarē ar mežu, kaut nedzīvu un bez šalkām. Materiālus izsniedza ēku būvēm un pielabojumiem. Dažreiz vajadzēja braukt līdz materiālu izvadātājiem, palīdzot uzlādēt un iztukšot smagās kravas.

Te bija divi priekšnieki — noliktavas pārzinis Feiks un priekšstrādnieks Īrs Nikolsons. Ja nebija jāizvadā materiāli, tad acīgais Īrs gādāja par to, lai strādnieki nestāvētu dīkā. Ja cita darba nebija, vajadzēja pārvietot materiālu grēdas no viena noliktavas gala uz otru, lai panāktu vēdināšanos, izsūknēt koksnes putekļus grēdu starpās vai noliktavas ārpusē sadedzināt iesaiņojumu materiālus, kas nekārtībā bija samesti uz pievedceļa sliedēm.

Noliktavas birojā strādāja norvēģu izcelsmes mežzinis Ungrens. Arī viņa darbam nebija nekādas sakarības ar iemācīto amatu. Viņš bija draudzīgs un vaļsirdīgs. Nodomāju: abi esam uz vienām sliedēm — bez dzīvā meža.

Darbā mocīja vienmuļība — tas pats dēlis, saplāksnis vai līste katru dienu. Mainījās vienīgi pircēji, kas piebrauca un atkal aizbrauca no noliktavas platajām durvīm, caur kuŗām kā milzu rīklē iesviestas, rēgojās sagrēdoto materiālu kaudzes.

Pēc dažiem mēnešiem pircējiem aprāvās rocība, un Feikam vajadzēja atlaist pāris strādnieku. Tas skāra arī mani. Kaut dzīve brīžiem paslienas kalnā — man te arī nebija nekādu izredžu uz labāku darbu, atskaitot dažos centos pasniegtu algas pielikumu, ko Feiks uzskatīja par sevišķu labvēlību, bet kuŗa ietekme ikdienā bija tikko samanāma.

No laivas izsviests metos citā laivā, nenojauzdams jaunus draudus. Kas gan var paredzēt likteņa ceļus?

Te atkal bija dēļos, sijās un saplākšņos pārvērties mežs. Katrs jau meklē gājienam iemītu taku, cerībā, ka tā varbūt pavērsies platāka un dziļāka. Bet šoreiz tas bija kritiens atpakaļ.

Noliktavas priekšstrādnieks Hope prata kost nervos. Nezināju, ka viņa dēļ vai katru nedēļu mainījušies strādnieki, nevarēdami paciest Hopes cietās un rupjās komandas, ārkārtīgo izdzīšanu darbā un pilnīgu nevērību pret strādnieka vajadzībām.

Divi veci Sicilijas italieši un gaŗais vācu izcelsmes Žoržs bija Hopes labā roka. Kā viņi tik ilgi varējuši paciest sava priekšnieka untumus un aizkārumus, vēl šodien nevaru aptvert. Varbūt Hope viņiem ļāva vaļu pār citiem strādniekiem — nospēlēt kādu mazu priekšnieciņu? To izjutu pats: abi italieši un Žoržs izkliedza pavēles un rīkojumus, brīžiem padarot mani par balto nēģeri. Nevarēju jau viņiem nepaklausīt, jo šis pakalpīgais trijnieks bija ar ilgāku izdienu.

Noliktavas vadītājs Pficmeiers nelikās ne zinis gar to, kas risinājās mūsu attiecībās. Viņš akli paļāvās Hopem un uzticēja viņam jebkuŗu izkārtojumu.

Bet vai man arī bija tiesības sagaidīt darbā kaut ko labāku, līdz apnikumam cilājot dažādus materiālus un vai katru dienu slaukot ejas starp materiālu grēdām?

Es biju pieradis pie dzīvā meža, un te tā man nebija.

Urdīja nemiers. Ik dienas redzot Hopes robusto seju un izjūtot viņa pavēlniecisko aukstumu, kas nebūt nebija brīvs no nicinājuma sajūtas, es atkal sāku klauvēt pie tuvām un tālām durvīm — ielaist mani koku valstībā, kur es varētu rāmi sarunāties ar dzīviem šmaugiem stāviem un man nebūtu vairs jāklausās Hopes asajos vārdos, kas bieži aizkāra pašlepnumu. Katru darbu jau var iekārtot un vadīt tā, lai darītājā augtu prieks. Bet Hope pēc tā necentās.

Mani aicināja dzīvais mežs, kaut kur Aidaho pavalstī, divi tūkstoš jūdžu attālumā. Tas bija mežonīgs, pirmatnējs un solīja jaunus grūtumus, lielu piepūli un neērtības dzīves apstākļos. Uz aicinājumu neatsaucos un pagaidām paliku pie Hopes ar mēlē iecirstiem zobiem. Bija taču jādzīvo, un dzīvē jau vairāk smagmes nekā prieka un apmierinājuma. Vismaz tiem, kas izmesti no savas zemes un nonākuši izmantojama materiāla stāvoklī. Tādi taču mēs bijām. Viens to panesa ar izslietiem pleciem, citu tas nospieda ceļos.

Noliktavās ārpusē saulē balodamas žuva dažādu materiālu grēdas: pēc kāda laika tās pārvietoja uz noliktavu.

(Turpinājums sekos)

KĀDĒĻ ZVIEDRI IZDEVA LEĢIONĀRUS?

Atbildot uz Latviešu Nacionālā Fonda Skandinavijā lūgumu, Zviedrijas ārlietu ministrs Ola Ullstens Fonda vadībai paziņojis, ka valdība atļāvusi šī raksta autoram ,,ārlietu departamenta archīvā iepazīties ar materiāliem par baltiešu militāro bēgļu izdošanu Padomju savienībai 1946. gadā.'' — Paziņojumā ir piezīme, ka daļa piekritīgo dokumentu joprojām uzskatāma par slepenu. Minētā piezīme, kā paskaidroja departamenta archīva šefs profesors W. Carlgrens, attiecināma uz internēto karavīru nopratināšanas protokoliem.

Krājumu, kas aptver laiku līdz 1948. gada aprīlim, ievada krievu sūtniecības Stokholmā ,,paskaidrojums'' ārlietu departamentam 1945. gada 2. jūnijā. Šai paskaidrojumā norādīts, ka ,,saskaņā ar militārās kapitulācijas aktu'' vācu bruņotajiem spēkiem bijis jāpaliek ,,vietās, kur tie atradušies kapitulācijas brīdī''. To ievērojot, sūtniecība esot pilnvarota iesniegt zviedru valdībai ,,priekšlikumu'' (retinājis Z.) izdot padomju valdībai ,,visus vācu (un tādus, kas bijuši vācu kontrolē) kareivjus, virsniekus un citu militāro personālu, kas ieradies zviedru ostās''. Padomju militārās iestādes Bornholmā un Ziemeļvācijā esot saņēmušas ,,instrukcijas attiecībā uz minēto personu pārņemšanu tūliņ pēc tam, kad zviedru iestādes būs atļāvušas tām izbraukt''... Padomju valdība ir uzdevusi sūtniecībai Stokholmā no zviedru valdības saņemt oficiālu solījumu, ka tā nedos patvērumu nevienam kareivim un virsniekam, kas bēdzis no padomju—vācu frontes, p ē c (retinājis Z.) akta par Vācijas militāro kapitulāciju parakstīšanas.'' Nobeigumā sūtniecība lūdz paziņot, kad un kur izdošana varētu notikt.

Krievu ,,paskaidrojumam'' seko sarakste starp zviedru civīlām un militārām iestādēm, kā arī dažāda veida iesniegumi, dienesta atzīmes, telegrammas un protesti pret divēju Zviedrijas valdību turpat vai uzmācīgo iztapību Maskavai. Mūsu uzmanību saista aizsardzības stāba ,,PM'' (Pro Memoria) ārlietu departamentam, kas datēta 11. jūnijā un kuŗā norādīts, ka Maskavas ,,prasība'' izdot Zviedrijā internētos karavīrus nebūtu attiecināma ,,uz militārpersonām, kas atstājušas fronti p i r m s (retinājis Z.) kapitulācijas akta parakstīšanas''. Pēc stāba priekšnieka domām tādēļ esot nepieciešama ,,rūpīga izmeklēšana katrā atsevišķā gadījumā''. Valdībai esot jāparedz iespējamie bēgšanas mēģinājumi, ,,jo zināmi nevācu internētie, kā, piemēram, latvieši un citi, ieskatot, ka izdošana nozīmētu tiešas briesmas viņu dzīvībai''.

Piezīmi neievērojusi, Zviedrijas valdība, kuŗā tobrīd bija pārstāvētas visas demokratiskās partijas, jau 16. jūnijā paziņoja krievu sūtniecībai, ka tā ,,ir ar mieru ļaut vācu un vācu kontrolē stāvošām militārpersonām, kas atbēgušas uz Zviedriju vācu kapitulācijas l a i k ā (retinājis Z.), atstāt šo zemi... Jāpiezīmē, ka starp minētām personām ir arī tādas, kuŗas ieradušās Zviedrijā pirms kapitulācijas akta parakstīšanas. Šis paziņojums, protams, sevī ietver, ka valdība nedos patvērumu... augstāk minētajām militārpersonām''. — Dokumentu krājumā nav liecību ne par to, ka kāds lielās koalicijas valdības loceklis būtu pret šo lēmumu rezervējies, nedz arī par to, kādēļ krieviem tik iztapīgi ,,piedāvāti'' arī tie internētie, kas bija izkāpuši Zviedrijas krastā pirms 8. maija.

Maskavas tuvākus norādījumus veltīgi izgaidījusies, lielās koalicijas valdības mantiniece sociāldemokratiskā valdība, kas bija stājusies amatos 31. jūlijā, septembŗa otrā pusē krievu sūtnim atgādināja ,,vēlēšanos, lai vācu militārpersonas, kas atbēgušas no austrumu frontes, tagad b e i d z o t (retinājis Z.) ceļo mājup''. Lai gan Zviedrija jau pirms trim mēnešiem piekritusi padomju prasībai šai lietā, piekritīgās iestādes joprojām nezinot, kad un uz kurieni Vācijā internētie sūtāmi. Par piemērotāko ,,izsēdināšanas vietu'' šai iesniegumā minēta britu okupētā Libeka. Ka krievu ,,prasība'' attiecas arī uz 147 latviešiem, 8 igauņiem un 9 lietuvjiem, Stokholmai šaubu nebija.

Kremļa atbilde uz uzmācīgo atgādinājumu sekoja tikai 13. oktobrī: maskavieši vēlējās ,,saņemt'' internētos ,,uz padomju kuģiem zviedru ostā''.

Vislielāko uzmanību pelna līdz šim baumās pieminētā toreizējā ārlietu ministra Ostena Undēna stingri slepenā dienesta atzīme 10. decembrī par tulka netraucētu sarunu ar krievu sūtni. Šai sarunā, kā tagad esam uzzinājuši, ārlietu ministrs veltīgi lūdzis sūtni panākt Maskavas ,,atteikšanos'' no baltiešiem. Tāda pati uzmanība veltījama riksdaga locekļa un laikraksta ,,Svenska Dagbladet'' šefredaktora Ivara Andersona liecībai par to, ka Ostens Undēns valdības sēdē 4. decembrī ierosinājis noraidīt krievu prasību attiecsmē pret latviešu, igauņu un lietuviešu karavīriem. Ministru prezidents P. A. Hansons, kas sākotnēji aizstāvējis Undēna viedokli, ,,atkritis'' pēc tam, kad trīs viņa valdības locekļi — E. Vigforss, P. Skolds un G. Strangs (vēlākais finanču ministrs) — ,,noteikti pieprasījuši'' nemainīt jau pavasarī pieņemto lēmumu. — Valdības sēdē pēc tam pret šo lēmumu rezervējušies ministri N. Quesnels, G. Danielsons, un H. Zetterbergs.

Krājumā bez tam ir visai plašs liecību materiāls par karaļa Gustava V personīgo, bet krievu nekaunīgi noraidīto, iesaistīšanos mūsu jaunekļu un vīru labā, vēršoties pret Maskavas ,,ierosinājumu'' sūtīt ,,mājās'' arī baltiešu civīlos bēgļus — un laikrakstu izgriezumi par noskaņām tuvumā un tālumā, kas — gan ar izņēmumiem — visumā bijušas mums labvēlīgas. Londonas un Dienvidafrikas preses balsis lai te sevišķi pieminētas ar pateicību!

Aptuvena plašā materiāla analize ļauj secināt, ka Zviedrijas sociāldemokratiskās valdības izdabāšanas Maskavai pamatā bijuši trīs apsvērumi:

1. Staļina Krievijas lielvalsts stāvoklis, tās ģeografiskais tuvums un vēlēšanās pagaisināt uzvarētāju neapmierinātību ar Zviedrijas it kā vāciem draudzīgo politiku kara pirmajā pusē;

2. Cerības nolīgt Zviedrijai visnotaļ izdevīgu tirdzniecības līgumu ar Krieviju;

3. Lielākās daļas valdības locekļu un sociāldemokratijai vairāk vai mazāk pakļauto organizāciju un laikrakstu viedoklis par mūsu nesamierināmi pretkrievisko nostāju, kā arī visai maldīgais pieņēmums, ka lielkrievu imperija ir demokratiski sociālistiska valsts.

Jānis Zalcmanis

Aiz dzelzs aizkara

Soda nometne Sibirijas taigā. LNF

Pat sievietes ar bērniem

CEĻVEDIS TŪRISTIEM, KAS APCEĻO PADOMJU SAVIENĪBU

Šveicē Stephanus Edition apgādā 1980. gadā iznākusi tūristiem parastajā pašaurā formātā grāmata ,,UdSSR Reiseführer, nach Städten, Gebieten un Bezirken geordnet durch Gefängnisse un Konzentrationslager in der Sowjetunion" Mit 136 Karten, Fotographien, Zeichnungen. Izdevumu sakārtojis Avrahams Šifrins. Latviešu Nacionālais Fonds, sniedzot izvilkumus no šīs publikācijas, to ieteic organizācijām, kas nodarbojas ar informācijas darbu problēmām un visiem, kas apmeklē okupēto Baltiju — Padomju savienību.

Ieturot caurcaurim tūrismam domāto izdevumu koncentrēto stilu grāmatā, īpašās nodaļās apskatītas 119 sieviešu un mazgadīgo darba nometnes, stingra režīma nometnes un īpašas pārmācības iestādes; sava sevišķa nodaļa arī apskatei par 57 nervu klīnikām, kuŗās ieslodzīti padomju režīmam nepatīkami politiski citādi domājoši un vajāti ticīgie, jo, kā vairāki slimnīcu šefārsti deklarējuši — tikai traks var ticēt Dievam.

Ceļvedis parāda lasītājam visu padomju imperiju no Rīgas līdz Chabarovskai, Kuriļu salām, Kamčatkai; no Murmanskas un Archangelskas līdz Baku, Odesai, Krasnodarai. Izmantoti visi pieejamie pamatdati — cik cietumu, cik darba nometņu, cik smagā režīma nometņu. Tāpat informēts, ko ieslodzītie spiesti darīt ,,sociālisma celšanai". Raksturoti īsi apstākļi — klimatiskie, pārvaldes aparāts un jo bieži minēti vārdā zināmie varasvīri. Ceļveža ievadā redaktors savā un līdzstrādnieku vārdā aicina ceļotājus—tūristus saskatīt šīs ,,nolādētās vietas", kas dažreiz gandrīz vai blakus tūrista gida rādītājam. Viņi pasvītro, kāpēc padomju likumā nav aizliegts šādas iestādes apmeklēt. Ieteic kaut vai Maskavā aiziet līdz Butirku ieejai, kur pulcējas ieslodzīto piederīgie, lai nodotu kādu sainīti vai lai satiktos, pavaicāt uzgaidāmajā telpā pēc kāda tur ieslodzītā vārda. Ja tūristu iekšā nelaidīs, tad vēsts par šo aptauju sasniegs cietumniekus, un var pat gadīties, ka kaut kādi cietuma režīms mazliet uzlabojas. Tā ieteic rīkoties visās malās. Atgādina, lai iegaumē katru jaunu, vēl nezināmu ieslodzījuma vietu (autori pārliecināti, ka to ir vēl daudz, īpaši, piemēram, Tālajos austrumos — Chabarovskas, Čitas apgabalos, kur zināmas daudzas stingrā režīma nometnes, bet ne visas ...).

Ceļvedī apskatītas visas Pad. savienības republikas, autonomie apgabali, novadi, rajoni u.t.t. Pievienotas kartes gan territorijām, gan pilsētu un cietumu plāni. Mordāvijas apgabala kartē parādītas ne tikai dažādas nometnes, bet ievilkti arī ceļi, kādu neesot nekur.

Ja paskatām Latvijas, Igaunijas, Lietuvas republikas, tad visvairāk datu ir par Lietuvu.

Par Latviju (tādā veidā ir sastādīta visa grāmata) te daži piemēri. Karte, uz kuŗas atzīmētas nometnes un cietumi. Latvijas territorija: 63,700 kv km, 2,5 milj. iedzīvotāju. Pēc liecinieku izteicieniem 1979. g. bijušas 12 spaidu nometnes — to starpā viena sievietēm ar bērniem (līdz 2 gadu vecumam) un viena mazgadīgiem. Bez tam pastāv 8 cietumi. Rīgā, republikas galvas pilsētā, 820,000 iedzīvotāju — 4 koncentrācijas nometnes. Nr. OZ—78/7 — darba nometne Šķirotavas rajonā, Krustpils ielā 53, tā domāta 2000—2300 vīriešiem. Darbs — būves pilsētā un tās apkaimē. Tūrists var piebraukt ar Ogres līnijas elektrisko dzelzceļu vai arī no centrālstacijas ar 5. vai 15. trolejbusa līniju. Nr. 02—78/5 — vīriešu nometne 2000 personām pie Brasas stacijas. Piekļūšana ar Saulkrastu elektrisko dzelzceļu vai arī ar trolejbusu līnijām 13 un 14, kas iet no centrālstacijas uz Brasas staciju. Nr. OZ—78/6 — sieviešu nometne Ilģuciema rajonā, viņpus Daugavas. Tā sasniedzama ar tramvaja 1. līniju. Nr. OZ—78/8 — vīriešu nometne 2000 personām, pie Olaines stacijas. Piekļūšana ar elektrisko Jelgavas vilcienu. — Bez tam Rīgā pastāv divi cietumi: a) cietums Nr. 21 — izmeklēšanas cietums 1500 personām. Piekļūšana ar elektrisko vilcienu līdz pieturai ,,Vagonu depo" un b) KGB cietums 500 ieslodzītiem Ļeņina un Engelsa ielas krustojumā. Piekļūšana ar 1., 21., 32. busa un 4., 6., 32. busa un 4., 6., 7. trolejbusa līnijām.

(turpinājums sekos)

No okupētā Latvijā nelegāli izdotās Alfreda Stinkura dzejoļu grāmatiņas Sapņi un pārdomas.

* * *

Zirnekļi skraida
no stūŗa uz stūri.
Tīkli gatavi,
to ir bez gala.
Gaŗkāji satur putekļainās sienas,
kuŗas tik ļoti grib sagāzties.

Sasmacis gaiss, krēsla.
Sen neesmu bijis mājās.

* * *

Kad zeme būs norimusi,
kad lavas, versmojošās, būs aiztecējušas,
kad vulkāni, draudīgie, būs beiguši klepot,
kad putekļi un kvēpi, nebeidzamie, būs nosēdušies,
kad saule, ugunīgā, būs nostājusies savā vietā,
kad migla, necaurredzamā, būs izklīdusi,
kad vējš, aukainais, būs sadalījies brāzmās,
kad ūdens, versmojošais, būs atdzisis un vēss kļuvis,
kad zvaigznes, nepazīstamās, būs savus rakstus debesīs iezīmējušas,
nāks cilvēks.

RĪGAS TELEFONA GRĀMATA

Tā iznākusi nesen un ir krievu valodā. Grāmata ir liela formāta, ap 700 lappušu bieza, un satur aptuveni 130.000 abonentu vārdus, adreses un telefona numurus. Tas nav gluži viegls uzdevums sagatavot un apgādāt pilsoņus ar telefona sarakstiem gan latviešu, gan krievu valodā. Šī krievu izdevuma tirāža ir 70.000, un tas maksā ap 5 rubļi. Ka krievu tautības iedzīvotāji lietotu latviski rakstītu telefona sarakstu, tas laikam ir par daudz prasīts, tad jau labāk desmitiem tūkstošu latviešu uzvārdus transkribēt krievu rakstībā un iespiest krieviem savu grāmatu.

Pie šīm rūpēm klāt nāk vēl citas. Ir parasts iestāžu un organizāciju telefonus iespiest atsevišķā grāmatā, gan pa visu Latviju kopā. Tāda iznāca latviešu valodā pirms dažiem gadiem, un arī ir krietna apjoma. Šo grūtību pēc telefona saraksti spēj parādīties tikai ar daudzu gadu starplaiku, un jau drīz pēc iznākšanas tiek ātri izpirkti.

Tikt pie sava telefona nav viegli. Nesen lasījām laikrakstos, ka installācijas iestādes Rīgā drīz sāks cilāt pieteikumus, kas iesniegti 1974. gadā. Tas vēl nenozīmē, ka visi toreiz pieteiktie gaidītāji arī dabūs telefonus. Tas atkarīgs no kabeļu tīkla attiecīgajā rajonā, no apakšstaciju jaudas un citiem apstākļiem. Parasti visas iespējas jau ir izsmeltas, un cerības uz jauniem pieslēgumiem rodas vienīgi tad, ja visu apakšstaciju atjauno un paplašina un liek jaunus kabeļus. Bet to nevar izdarīt visur uzreiz, tas ir darbs daudziem gadiem. Atliek vienīgi gaidīt.

Gaidīšana visiem nav vienādi ilga. Kā visās lietās padomju zemē, arī šeit šķiroti parastie pilsoņi un privilēģētie. Ārpus kārtas savu telefonu var dabūt kaŗa dalībnieki, Savienības Augstākās padomes (bet ne republikas un vietējo padomju) deputāti, nopelniem bagātie, kā arī pašu ļaudis — sakaru tīkla darbinieki u.c. Pa vidu var iespiesties arī kāds cits, kas māk un kam ir pazīšanās. Var domāt, ka arī kaŗš Afganistānā palīdzēs vienam otram rīdziniekam tikt pie sava telefona ārpus kārtas (ja viņam telefons vēl būs vajadzīgs.

Ar visu to, kā uzzinām no padomju preses, telefonu biezības ziņā Latvija stāvot pirmā vietā Padomju savienībā. Pašreiz Latvijā esot ap 400.000 abonentu. Turpinoties tīkla modernizēšana un paplašināšana. Nesen esot nobeigta starppilsētu telefona satiksmes automatizācija. Un patiesi, jaunajā telefona grāmatā redzam, ka no Rīgas Liepāju var sazvanīt ar koda numuru 234, Valmieru — 242, Daugavpili — 254 u.t.t. Modernāk būšot arī tai ziņā, ka sarunu maksu turpmāk aprēķināšot proporcionāli sarunas ilgumam. Un pilsoņi varēšot pirkt savu personisko telefona aparātu un izvēlēties starp vairākiem modeļiem. Jā, progress ir neapturams.

Ka telefona abonentu skaits palielinās, to var redzēt, salīdzinot jauno telefona sarakstu ar 10 gadu agrāk (1971. g.) izdoto. Toreiz sarakstā ar uzvārdu Ābele bija 17 abonentu, tagad 41, ar uzvārdu Vanags 56 un 131 un tāpat pieaudzis arī krievisko uzvārdu skaits: ar uzvārdu Afanasjevs no 48 uz 99, Cvetkovs no 50 uz 136 u.t.t. Zīmīga parādība, ka krietna daļa telefonu reģistrēti uz sieviešu vārdiem. Tā Popovu vīriešu ir 123, sieviešu 80, Kovaļevu 74 un 57, Vītoliņu vīriešu 34 un sieviešu 18. Vai tas liecina par sievietes emancipāciju, svara pieaugumu ģimenē vai vēl citiem apstākļiem, par to var domas dalīties. Statistika rāda, ka Rīgā sievietes skaita ziņā pārsvarā par vīriešiem.

Latvieši Frankfurtē nebija pārstāvēti

Frankfurtes grāmatu mesa ir lielāko tiesu lielo privāto un valsts apgādu (komūnistisko valstu) tirgus — izstāde, kuŗā līgst līgumus, iegūst tulkošanas un izdošanas tiesības. Mazajiem apgādiem mesā izstādīties ir par dārgu, tādēļ jau vairākus gadus mesas tuvumā mazās lētās telpās notiek šo apgādu „alternātīvā mesa". Tagad nodibinātā Mazo apgādu sadarbošanās kopība grib izstādīties mesā kā pretstats un pretsvars lielajiem apgādiem, pret kuŗiem tie vienmēr vēršas.

Par dzīvīgumu mesā gādāja melnie Afrikas rakstnieki. Tie demonstrēja pie Dienvidafrikas stenda un pieprasīja mesas vadībai to aizliegt. Ja ne, tad piedraudēja Afrikas halli pavisam slēgt. Mesas vadība atbildēja, ka nav cenzors un tiesa jau iepriekšējos gados piespiedusi pielaist izstādīties visus.

Afrikāņi savus draudus neīstenoja, tikai uz vienu dienu savā hallē neielaida skatītājus, ar uzrakstiem paziņojot, ka Dienvidafrikas pielaišana skar afrikāņu godu un personību.

Latviešu grāmatas mesā pēdējos gados atrodamas tikai Pad. savienības stendā. Šogad vismazāk, tikai 14 tituli, pie kam starp tiem bija dažādu Ļeņina rakstu vai runu tulkojumu daži izdevumi, no latviešu rakstniekiem A. Austriņa dzeju izlase, Skalbes pasaka par vērdiņu un dažas tagadējo Latvijas rakstnieku darbi. Zīmīgi, ka Ļeņina raksti izdoti 3000 eksemplāros, bet latviešu autoru dzejas 40,000 eksemplāros. Tas vien pierāda, ka īsteni latvieši Ļeņinu nelasa.

Starp krievu apgādu izdotajām latviešus un cittautiešus varēja ieinteresēt grāmatas par Rīgas domu angļu, franču un vācu valodā ar daudz uzņēmumiem.

Beigās jāatgriežas pie mesas un latviešu grāmatām. Trimdas latviešu grāmatu stends mesā bijis četras reizes. Pirmo reizi stendu iekārtoja nelaikē gleznotāja Erna Geistaute piecdesmitajos gados, vēlāk trīs reizes Latviešu preses biedrība Vācijā. Latviešu grāmatas arvien skatītāji apbrīnoja, stendus rādīja Rietumvācijas televīzijā, pieminēja pārskatos. Stendi parādīja pasaulei, ka latviešiem ir sava valoda, trimdā iznāk milzums grāmatu, bet izdevumi ar katru gadu palielinājās. Trūka arī vajadzīgās sabiedrības atsaucības, pat apgādi nepiesūtīja grāmatas, tāpēc biedrība no šī tīri polītiskā sarīkojuma atteicās. Žēl. Tieši šogad, Madrides konferences gadā, vajadzēja trimdas latviešiem sevi atkal atgādināt grāmatu mesā, kuŗu apmeklēja pāri par 200,000 cilvēku.

Pēteris Bauzis

wintario

WINTER WINNERS BONUS DRAW

75 BONUS PRIZES*
5-$100,000
20-$25,000
50-$10,000

35 GRAND PRIZES**
7-$100,000
28-$25,000

*No subsidiary prizes. **Based on 7 million tickets issued.

WHOOO-EEE! What a Bonus Draw. Over $5½ million in tax-free prizes. Including $1½ million in Bonus Prizes. And you could be a Winter Winner on January 15th. The seven-digit Bonus Draw Ticket number gives you a chance to win one of 5–$100,000, 20–$25,000 or 50–$10,000 Bonus Prizes. If your Bonus Draw number corresponds exactly to any of the 75 Bonus numbers drawn, you're a $10,000, $25,000 or $100,000 winner! That's $1½ million in Bonus Prizes! The regular six-digit ticket number gives you a chance to win one of 7–$100,000 or 28–$25,000 Grand Prizes. And there are 387,233 other prizes. That's $4,221,000 worth of regular tax-free prizes!

GET YOUR TICKET NOW. $1.00

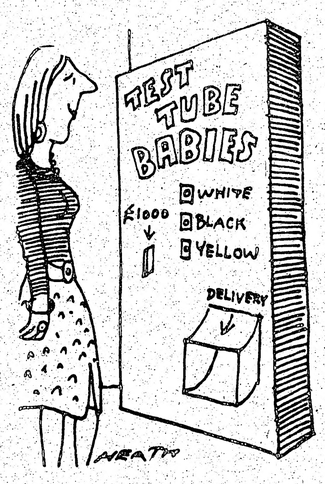

ZIEMAS LAIMESTU BIRUMS

15. janvārī būs Wintario papildus izloze. Paredzēti 75 papildus laimesti: 5—$100,000, 20—$25,000 un 50—$10,000 vērtībā; būs arī 35 lielie laimesti: 7—$100,000 un 28—$25,000.

Kas par lielisku papildus izlozi! Vairāk nekā 5 1/2 milj. dol. laimestos, kuŗi atbrīvoti no nodokļa, ieskaitot papildus laimestus 1 1/2 milj. dol. vērtībā. 15. janvārī jūs varat būt laimētājs, ja jūsu īpašais 7 cīparu papildus izlozes numurs saskan ar vienu no izvilktajiem 75 papildus laimesta numuriem. Varat būt $10,000, $25,000 vai $100,000 laimētājs. Pusotra milj. dol. papildus laimestos! Parastais 6 cīparu numurs dod iespēju laimēt vienu no 7—$100,000 vai 28—$25,000 lielos laimestus. Vēl paredzēti 387,233 parasti laimesti, kopējā vērtībā — $4,221,000, — par kuŗiem nav jāmaksā nodoklis.

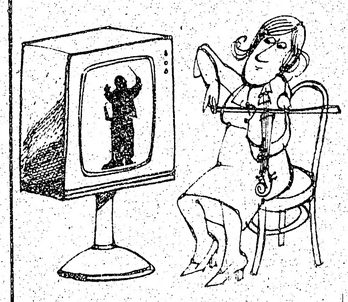

Prāvestu Jāni Teriņu pieminot

Valstsvīrs, karavīrs, skolotājs un mācītājs, tā varētu īsumā raksturot prāv. J. Teriņu.

Kā valstsvīrs viņš cīnījās saeimā pret baltvācu frakciju, lai brīvajā Latvijā latviešiem nebūtu jāstāv aiz Doma baznīcas durvīm, kamēr trīs vecas baltvācietes iznāktu ārā. Šī cīņa bija ilgstoša un grūta, bet ar panākumiem. Tas pats sakāms par Pētera baznīcu.

Kā Rīgas garnizona mācītājs līdz 1934. g. viņš ziedoja savus labākos gadus latviešu karavīru saimei. Latviešu karavīrs bija viņa sirdslieta. Kad saeimā uzpeldēja sociāldemokratu partijas nejēdzīgais priekšlikums noliegt Latvijas armijā vakara jundā dziedāt Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils un Dievs, svētī Latviju, tad prāv. Teriņš un prāv. Beldavs cīnījās ar apbrīnojamu sirds degsmi, lai šo apkaunojošo priekšlikumu nepieņemtu. Prāv. Teriņam bija liels gods izvadīt pēdējā dusā divus mūsu Latvijas armijas lielos karavīrus: ģen. Radziņu un ģen. Kalēju.

Darbojoties par skolotāju un audzinātāju Rīgas pilsētas 2. ģimnazijā, viņu bija iemīļojusi ne tikai skolnieku, bet visa skolotāju saime. Pēc 1934. g. pārvērtībām prāv. Teriņš nodibināja pats savu kuplo Atmodas draudzi Doma baznīcā. Pie draudzes viņš nodibināja kristīgo jaunatnes audzināšanas pulciņu, kur par referentiem aicināja ļoti augstvērtīgus spēkus, kā prof. Dr. Ed. Šmitu, Zentu Mauriņu, māc. Stangi, māc. Romanu un daudzus citus. Šie referātu vakari bija ļoti populāri un kupli apmeklēti, jo tanīs varēja gūt daudz neaizmirstamu vērtību.

Prāv. J. Teriņa dievkalpojumus Māras baznīcā vienmēr kuplināja ar mākslinieku solo dziesmām Alfrēda Kalniņa ērģeļu pavadījumā. Ļoti žēl, ka maza sīkumiņa dēļ prāv. Teriņa dievkalpojumi pēdējos seši Latvijas brīvības gados netika ne reizi pieslēgti Rīgas radiofonam. Savā pēdējā ziemas svētku vakara spredikī Latvijā, 1943. g. Māras baznīcā, viņam bija drosmes pateikt patiesību, nebaidoties no gestapo aģentiem: Ka četri lielie pie zaļā konferences galda dala pasauli un viens bāls eņģelītis ar vienu svecīti rokā tuvojas šim galdam, lai arī viņš netiktu aizmirsts. Bet viens lielais lielās ar savu rasi, otrs ar savu masu, trešais ar savu klasi, bet ceturtais, tur tālu jūrām pāri braukdams, saka — bet pats galvenais ir kase.

Viņš bija sadrūmis, sēžot mazā zvejnieku būdiņā Kurzemes krastā, nojaušot, ka būs jāatstāj mīļā, dārgā Latvija uz neredzēšanos. Pēdējais rokas spiediens pēc dievkalpojuma Gustava Ādolfa baznīcā Borosā — Zviedrijā, mēs šķīrāmies.

Pēc visām grūtām operācijām lai Dievs Tev piešķir pagaidu atdusas vietu skaistajos Zviedrijas kapos, blakus dzīvesbiedrei, līdz tam brīdim, kad Latvijas baznīcu zvani vēstīs mūsu tēvzemes atbrīvošanu.

Atmodas dr. loceklis
prof. R. Zaļups

SOLA ATBALSTU ETNISKAI PRESEI

Gadskārtējā Ontario etniskās preses apvienības Ziemsvētku pēcpusdiena biedriem un lūgtajiem federālās un provinces un Toronto pilsētas pašvaldības pārstāvjiem Tiroler House restorānā piedalījās ap 50 dalībnieku. Ontario generālprokurors Rojs Makmurtrijs sveicināja no Ontario premjēra V. Dēvisa un valdības un Ontario daudzkultūras ministra Beta. Ontario parlamenta loceklis Džons Jaremko, no Ontario industrijas un tūrisma ministra Alena Grosmana, bet senātors Dr. S. Haidašs no senāta un federālā parlamenta. Senātors Bosa, kas vadīja Helsinku konferences subkomiteju Madridē, pieminēja cilvēka tiesību pārkāpumu memorandu, kurā ietilpinātas arī dažādas etnisko grupu dzimtās zemes. Viesu vidū bija arī Ontario industrijas un tūrisma ministrijas pārstāvis Donalds Makdonalds. Svētīšanas vārdus pie galda teica lietuviešu priesteris Dr. P. Gaidas, kas ir arī Teviškę Žiburia redaktors. Svētku vēlējumus nodeva apvienības valdes priekšsēdis V. Mauko. Kanadas etniskās preses apvienības priekšnieks Dr. J. Kiršbaums rakstveida vēstījumā bija minējis, ka Kanadas daudzkultūru ministrs Džims Flemings solījis lielāku atbalstu etniskai presei, kā arī solījis sagādāt piešķirumu etniskās preses Kanadā 25 gadu darbības atceres grāmatas izdošanai.

Vai Rēgens ...

(beigas no 1. lp.)

Rēgenam stājoties amatā, pirmā vietā droši vien būs Vašingtonas un Maskavas turpmāko attieksmju izveidošanas jautājums. Polijas nākotne vēl joprojām ir nopietns piedauzības akmens. Kaut arī Jaunā gada sākums iezīmējas ar poļu kompartijas brīvo arodbiedrību un katoļu baznīcas „pamiera" periodu, pēdējo vārdu Polijas politiskā nākotnē droši vien tomēr teiks Kremlis. Polijā dzimušā opozicija ir bīstams bacilis, kas var apdraudēt komūnistiskā režīma pastāvēšanas izredzes.

Ja Brežņevs izšķirtos par iebrukumu Polijā, tad rietumu tūlītēja militāra pretakcija droši vien nenotiktu. Rēgena saimnieciskām sankcijām, kam šoreiz būtu jāseko visiem amerikāņu sabiedrotiem, rietumvāciešus un japāņus ieskaitot, varētu būt liktenīgas sekas. Ģenerāļa Heiga ierosmē Rēgens droši vien apsvērtu Ķīnas apgādi ar amerikāņu ieročiem un arī beidzot sniegtu atklātu palīdzību afganistāņu brīvības cīnītājiem. Te vēl jāpatur prātā Japānas arvien asākā un naidīgākā nostāja pret krieviem. Japāņi vēl joprojām nav saņēmuši atpakaļ no Pad. savienības Otrā pasaules kara pēdējās dienās nolaupītās saliņas Japānas jūrā. Arī Indoķīnā notikumi nerisinās pēc Kremļa scenārija. Vietnamas iedzīvotāju vairākums daudziem par pārsteigumu tagad ar nepacietību gaida jaunu Pekingas invāzijas akciju.

Kauju atceres brīdis Saulainē

Ziemsvētku kauju atceres svētbrīdi Saulainē 10. janvārī vadīs māc. A. Ķerģis no Hamiltonas.

Bij. cīnītāju sadraudzības salidojuma svētku runu teiks E. Šķobe, ar dziesmām piedalīsies baritons A. Vītols un M. Pavasars, bet literāru pienesumu dos vairāki Toronto rakstnieki. Svētbrīža sākums pl. 17.00 ar tūlītēju groziņa vakara turpinājumu Saulaines telpās. Visi karavīru tradiciju turpinātāji aicināti ierasties.

Nākamajā mēnesī Maskavā sanāks komūnistu partijas kongress. Spekulācija par Leonīda Brežņeva labprātīgu aiziešanu pensijā, lai dotu vietu viņa paša izvēlētam tromantniekam 76 g.v. ukrainim Kiriļenko, var nepiepildīties. Pārmaiņas politbirojā tomēr ir nenovēršamas, jo pie sarkanā galma kambarkunga durvīm jau nepacietībā stāv nepielūdzamā nāve ar savu izkapti. Agri vai vēlu sarkanos večus politbirojā aizstās gados jaunāki partijas funkcionāri.

Arī sarkanās armijas loma ir vienmēr jāpatur prātā. Bijušais ASV sūtnis Maskavā Malkolms Tūns ļoti pareizi novērtējis stāvokli: „Lai kas valdītu Kremlī, viņi darīs visu iespējamo, lai saglabātu savu sistēmu un savu imperiju!" Pēdējās dienās runā, ka tagadējam Maskavas sūtnim ASV Anatolam Dobrīņinam februārī tikšot pavērts ceļš uz politbiroju. Dobrīņinu uzskata par vienu no visspējīgākiem pasaules diplomātiem, un droši vien viņš šo godu ir pelnījis, jo kā gan citādi Kremlis gadiem būtu spējis vazāt rietumus aiz deguna.

Pašā Pad. savienībā plāni un grafikas nebūt neizpildās kā paredzēts. Neraža, kvalificētu darbinieku trūkums, dzeršana un, pats galvenais, nejēdzīgā sistēma ir iemesls neticamiem kūleņiem Pad. saimniecībā. Pieminēsim tikai vienu raksturīgu Pad. savienības rūpniecības produkcijas „triumfu". Nesen Rīgā no Taljoti nosauktās auto rūpniecības pienākuši 2890 izslavētie eksportam domātie Lada mazvāģīši. Pirms iekraušanas kuģos Rīgas eksportostā tikai 448 no šī sūtījuma atzīti par piemērotiem tākākam ceļam uz rietumiem. Grūti pieņemt, ka neticami lielo brāķa procentu būtu atklājuši tikai „buržujiski noskaņotie latviešu šovinistiskie inspektori". Izrādās, ka tākajā ceļā no Toljati pilsētiņas līdz Rīgai daudzi padomju „patrioti" pašapkalpošanās ceļā no eksportam domātām Ladām nomontējuši melnā tirgū augsti kvotētas rezerves daļas. Un tā tas ir visur.

Padomju sistēma nespēj pat pieražot nepieciešamos pārtikas produktus. Kaut piemāju zemītes dod 30% no visiem lauksaimniecības ražojumiem, politbirojs to pilnībā nenovērtē un atsakās kolhozus likvidēt. Gaļas rindas pēc pirmās nepieciešamības precēm ir ikdienas parādība, bet arī padomju pilsoņi tīri cilvēcīgu iemeslu dēļ neapmierinātībā sāk rūkt. Viņi zina, ka partijas funkcionāriem ir īpaši veikali, kur visu var dabūt, un ka valdošās šķiras bērni nedēļas nogales pavada „izvirtušā imperiālisma" slepenos disko naktsklubos Maskavā un citās lielākās pilsētās.

★

Daži rietumu diplomāti atgādina, ka Kremlis nespēj tikt vaļā no iedomāta imperiālistu ielenkuma bubuļa, un ļoti iespējams, ka viens otrs no varasvīriem arī tic šim bubulim. Un tomēr tanī pašā laikā viņi plāno jaunas dēkas Afrikā, Dienvidamerikā un arī Vidējos austrumos.

Rēgenam stūres ratu pārņemot, būt jāizvada ASV un arī visas rietumu pasaules politiskais kuģis cauri daudzām Kremļa izliktām mīnām un radītām zemūdens klintīm. Amerikāņu militārā potenciāļa atgūšana ir pats svarīgākais faktors Rēgena vadītā kuģa gala mērķa sasniegšanā. Ar tā dēvētā Columbia izplatījuma pētīšanas kuģa parādīšanos atklātībā amerikāņi patiesībā ir izšķīrušies par jaunu militāru stratēģiju. Columbia būtībā ir pirmais solis uz militāras atbalsta bazes radīšanu izplatījumā. Lielvaru konfrontācijas ietvaros kādā dienā visiem tagadējiem arsenāliem būs jāpārceļas uz mūzejiem. Rēgens un viņa ārlietu ministrs Heigs raugās nākotnē ļoti paļāvīgi, varbūt tieši tādēļ, ka viņi zina vairāk nekā mēs un pat vairāk nekā Kremļa visā pasaulē izkaisītā spiegu armija. Rēgena stiprums un apņēmība droši vien būs labākā miera garantija pasaulē un aiztaupīs arī cilvēcei jauna kara uzliesmojuma traģēdijas sekas.

Aleksandrs Ķegumnieks

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

NEDZĪVO TIKAI NO CERĪBĀM

Aizņemieties no Kreditsabiedrības
par 14.50 %
un noguldiet R R S P, samazinot
1980. gada nodokli apmēram par 300 dolariem.

Vislabākie aizdevumi ar viszemākām likmēm
ir LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAI.

Hipotēkas 14.00 % — 15.00 %
Personīgām vajadzībām 15.00 % — 15.50 %

BIROJI:

TORONTO: 491 College St., Tel. 922-2551
1539 Bloor St. W., Tel. 533-9415

Jauns birojs: KANADAS LATVIEŠU CENTRĀ
4 Credit Union Dr. M4A 2N8 Tel. 751-8982
Atvērts: Ceturtd. no 14:00 — 20:00
Piektd. no 16:00 — 20:00

HAMILTONĀ: 16 Queen St. N., Tel. 527-4344
LONDONĀ: R. Bērziņš

VISI BIROJI PIRMDIENĀS BŪS SLĒGTI.